דבר

יום חמישי, ט' בשבט תשמ"ח, 28 בינואר 1988 ● גליון 19330

היום 12 עמודים ● המחיר 1.20 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.04 ש"ח

היום בדבר

- מה גרם למהומות בשטחים? מימצאי מחקר, מיוחד ל„דבר" / דן אבידן
- המשמעות של 15% / טדי פרויס
- שגעון מאחורי הסורגים / נתן רועי
- מחסום השנאה והפחד / חגי אשד
- בורסה (עמ' 4), כלכלה (5) עכשיו (9), בידור (12)

מזג האויר

(ע.) – ירושלים: 12–6; רמת הגולן: 10–6; צפת: 8–5; חיפה: 17–11; טבריה: 17–10; עפולה: 16–8; שומרון: 16–9; תל־אביב: 17–10; נמל התעופה לוד: 17–8; ירדן: 20–7; עזה: 19–9; באר־שבע: 18–4; אילת: 22–10. מזג האויר יהיה מעונן ובשעות הבוקר עדיין ייתכן גשם מקומי.

שיתוק מערכת האישפוז צפוי ביום א'

10,000 עובדי המינהל והמשק בבתיה"ח הממשלתיים מאיימים לפתוח בשביתה כללית ביום א' ● האחיות מאיימות בצעדים ● רופאי המדינה מקיימים הבוקר אסיפות הסברה ● מרפאות החוץ ומחלקות טיפולי יום ב־6 בתי"ח – מושבתות ● מטה חירום – במשרד הבריאות.

מאת רבקה הדרינג, סופרת „דבר"

10,000 עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים עומדים לפתוח ביום א' הקרוב בשביתה כללית לאחר שהדיונים עם האוצר על תביעותיהם נכנסו למבוי סתום. אם ברגע האחרון לא יחול מפנה שימנע את מימוש האיום, תשותק כליל תוך שעות ספורות כל מערכת האישפוז. במשרד הבריאות מופעל מן הבוקר מטה חירום.

הרופאים בכל בתי־החולים הממשלתיים והעירוניים מקיימים הבוקר בין השעות 9.00 ־ ל־ 11.00 אסיפות הסברה ובאותן שעות לא תהיה קבלת חולים במרפאות החוץ. היום מושבתים חדרי ניתוחים בשישה בתי־חולים ובשמונה בתי־חולים ממשלתיים מושבתות מרפאות החוץ והמחלקות לטיפולי יום. במשרד הבריאות מופעל מן הבוקר מטה חרום.

הוועד הארצי של עובדי בתי חולים הממשלתיים החליט על שביתה כללית בעקבות פיצוץ ישיבת ועדת המעקב. דקות ספורות לאחר פתיחת הישיבה הובהר לנציגי העובדים כי אין בכוונת האוצר לממש את ההבנות שהושגו עם נציגי משרד הבריאות בתחום השוואת תנאי עבודתם ושכרם של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים לאלה של עמיתיהם בבתי החולים של קופת חולים הכללית.

מטה השביתה הארצי הופעל כבר אתמול במרכז הרפואי „שיבא" בתל השומר ובוועדות המטה בכל אחד מבתי־החולים ממשלתיים. השביתה תחול על כל העובדים, כולל כוחות עזר, קבלנים למיניהם ועובדי השטחים. יושבתו המטבח, מחסני בגדים וכלי מיטה, נקיון, כולל נקוי חדרי ניתוחים, סטריליזציה המעבדות הקשורות בקרן מחקרים. שרותים רגילים יסופקו רק לכוחות הביטחון ולטיפולי אונקולוגיה ודיאליזה.

הנהלת משרד הבריאות מתכנסת הבוקר לישיבת חירום. אמש הביעו ראשי המשרד אכזבה עמוקה מעמדת האוצר. „יש לנו תחושה שהאוצר לא מוכן ללכת לקראת העובדים" - טענו הדוברים, בציינם כי בלי פשרה לא ניתן יהיה להחזיר את השקט העבודה התקינה למערכת הבריאות.

ראשי משרד הבריאות הפעילו אתמול את כל אמצעי השכנוע כדי להביא את הוועד הארצי להיתרד על נשק השביתה, וטענו כי השביתה לא זו בלבד שתפגע קשות בחולים אלא גם תקשה על מציאת הפתרון לסכסוך. במקביל פעל למציאת מוצא מן הסבך יו"ר האגף לאיגוד המקצועי בהסתדרות חיים הברפלד.

אזהרה השמיעה אתמול גם הסתדרות האחיות והאחים של בתי החולים. יו"ר ההסתדרות אילנה כהן שלחה מברקים למשרד הבריאות ולמשרד האוצר בדרישה לקיים מו"מ על יישום התקינה בהתאם למסקנות המכון לפריון העבודה. כהן מסרה ל„דבר", כי המכון לפריון העבודה קבע עוד בשנת 1980 כללים לחישוב התקינה בסיעוד. באוקטובר 1986 הנושא סוכם ונחתם בהסכם העבודה וכעבור שנה שוב נחתם זכרון דברים, לפיו יתכנסו הצדדים למו"מ על יישום מסקנות המכון לפריון העבודה ב־1 בפברואר. „האחיות לא יעבדו בבתי החולים בלי שתיקבע מסגרת פורמלית של תקינה" - ציינה כהן במברקיה לאוצר ולבריאות.

על רקע הקפאון במגעים עם האוצר מחריפים הבוקר הרופאים עובדי המדינה את עיצומיהם.

(המשך בעמ' 2)

מובארק־שולץ: חילוקי דעות

נשיא מצרים, בפגישתו עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ אתמול במלונו של מובארק בוואשינגטון. (צילום: א.פ.)

ארה"ב לא תלחץ לכינוס ועידה בינ"ל ולזירוז החלת אוטונומיה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – העמדה המתגבשת בממשל האמריקאי היא, בשלב זה, להימנע ממאמצים נוספים לכינוס ועידה בין־לאומית וללחוץ להאצה של החלת האוטונומיה בשטחים – כך מסר אתמול למקורביו מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין לאחר שנפגש בוואשינגטון עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ לשיחה בת 10 דקות ולשיחה ממושכת יותר עם עוזרו האישי רב ההשפעה של שולץ צ'רלס היל. אתמול היה רובינשטיין אמור

לקיום שיחה נוספת ממושכת יותר עם מזכיר המדינה

שולץ נפגש אתמול לשיחה ממושכת עם נשיא מצרים חוסני מובארק ובתום הפגישה הגדיר אותה כ„מועילה". ניסוח זה מעיד, בלשון הדיפלומטית, על חילוקי דעות ואכן, מקורות אמריקאים ומצריים אמרו אתמול כי שולץ ומובארק נחלקו, לעתים באורח בוטה, על מה שצריך לעשות כדי להשקיט את המהומות בשטחים. במקביל, המשיכו אתמול מקורות אמריקאים להתייחס בצינה ליוזמת השלום של מובארק. היום ייפגש הנשיא המצרי עם נשיא ארה"ב רונלד רייגן.

הקבינט מתכנס

מאת יוסי מלמן

הקבינט המדיני יתכנס היום לדיון בהצעות ראש הממשלה יצחק שמיר להכניס שינויים בתכנית האוטונומיה המקורית שנוסחה לפני כ־10 שנים. ראש הממשלה הודיע על כוונתו זו לממשל בוואשינגטון באמצעות מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין ששב היום לישראל מביקורו בארה"ב.

גל ההתקפות על ישראל בתקשורת האמריקאית נמשך אתמול במאמר מערכת של ה„וואשינגטון פוסט" שקבע, כי „ברוטאליות משטרתית" היא תמצית מדיניות ישראל בשטחים ולא היוצא מן הכלל שלה. המאמר האשים את ישראל, כי בפגיעה של חיילי צה"ל בבעלי החנויות אותם הם מאלצים באלימות לפתוח את חנויותיהם, ישראל פוגעת דווקא באלמנט שאותו עליה לטפח כמשקל נגד לצעירים המשליכים אבנים. הבעייה של ישראל, קבע המאמר, אינה בעייה של תדמית. המכות בשטחים מסמלות את פשיטת הרגל של המדיניות הישראלית.

מקור בכיר: צפויות עוד התפתחויות

גובר הסיכוי לשינוי אמות המידה לבחירת שופטים

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

ההודעה לשינוי שנעשים בראשות שר המשפטים [illegible] הבעיה בתנאים הקריטריונים לבחירת שופטים.

ל„דבר" נודע אמש ממקור בכיר, כי בפרשת השופטים צפויות „התפתחויות נוספות".

גורם משפטי בכיר העריך אתמול כי המקשים הקשים שהתגלו באחרונה במערכת השיפוט יסללו המכשולים שניצבו בפני הצעותיו של שריר. הגורם מטעים כי יש לצפות שהזעזוע העובר על מערכת השפיטה בימים אלו יסלול את הדרך לשינויים המוצעים, בעיקר על ידי מועצת השופטים, בכל הנוגע למערכת בתי המשפט והקלות העומס מעליה.

יצויין כי בעבר ניסה השר שריר לשנות את הקריטריונים לבחירת שופטים אך נתקל בהתנגדות של נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר.

בתוך כך נודע כי הצוות הבכיר במשרד המשפטים העוסק בהכנת כתבי האישום נגד שלושה השופטים מבית המשפט המחוזי, עומד בפני סיום עבודתו. כן נבדק החומר הנוגע לשלושה שופטים אחרים העלולים לעמוד לדין משמעתי.

מקור משפטי בכיר אמר אתמול כי השופטים ארבל, כהן והריפאי יעמדו למשפט על פי הסעיף בחוק הפלילי הגורס כי עובד ציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים דינו מאסר

שלוש שנים, באשר לבית הדין המשמעתי של השופטים, העשוי לדון את שלושת השופטים האחרים, החוק קובע כי את השכבה לבית הדין [illegible] ביקור בבית המשפט העליון. העונשים נעים מנזיפה, הדחה, העברה לכהונה אחרת ועד סילוק מוחלט מתפקיד השפיטה.

פרופ' שמעון שטרית, כיועץ המשפטי לממשלה, וכשופט מחוזי, משה בן־זאב, אמר אתמול בראיון ל„דבר" כי הוא נואה בעמדה רבה כל ניסיון להשפיע על שופט, שכן הוא חייב בסטנדרטים גבוהים מאד. לדבריו הרושם המתקבל מהגילויים בפרשה זו הוא כאילו הייתה קיימת איזו „מאפיה". יחד עם זאת הדגיש כי לפי הפרסומים בעתונות אין מדובר בקבלת שוחד אלא בהפרת אמונים.

לדבריו, גם בעבר היו מקרים של אכזבה מאדם מסוים שכיהן בתפקיד שיפוטי. „דברים כאלה קורים כי המערכת גדולה ומדי פעם מתמנה אדם שאינו מתאים ואינו יכול להתמודד עם תפקיד. מאידך אין להסיק מסקנות נגד כל המערכת" אמר בן־זאב.

הוא הוסיף כי במשך כל שנות קיום המדינה היטשו ונבחרו שופטים טובים והוא איננו בטוח אם על ידי כך שיקבעו קריטריונים הדוקים יותר ימצאו שופטים טובים יותר. „הבעיה היא אתית, מדובר על עניין מוסרי מובהק ואי אפשר לבדוק אתיקה של אדם לפני שכיהן בתפקיד" הסביר.

יהדות ארה"ב נחלקת בשאלת השטחים

אברם: תומכים במדיניות ישראל מן: אם יש תמיכה – אני מזועזע

מאת מרים פוקס, סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – יו"ר ועידת הנשיאים פרסם אמש הצהרה בה הוא מביע תמיכה נמרצת במדיניות ישראל בשטחים המוחזקים, תוך כדי הדגשה שישראל איננה דוגלת במדיניות של הכאות ללא הבחנה.

יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אברם, אמר אמש במסיבת עיתונאים בניו־יורק שעל בסיס מכתב אותו קיבל מראש הממשלה יצחק שמיר ביום שני, המאשר שלישראל אין מדיניות של הכאות ללא הבחנה ו„שימוש בכח לשם פיזור הפגנות אלימות, הגנה עצמית או נגד אלו המתנגדים למעצר". הוא מרגיש נוח לומר, כי קיימת תמיכה של הקהילה היהודית בארה"ב לשימוש בכח ע"י ישראל לשם השכנת סדר בשטחים המוחזקים.

אולם, נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי תיאודור מן אשר זה עתה חזר ממסע בירדן, מצרים וישראל אמר לכתב ה„ג'רוזלם פוסט", „אם מוריס מסיק שיש הסכמה בקרב היהדות תמיכה במדיניות ההכאות כפי שהיא מתבצעת בשטח, אין הוא יכול לטעות יותר".

אברם דיבר בשם ועידת הנשיאים, ארגון גג המאגד ארבעים ושניים ארגונים יהודיים המייצגים קשת רחבה של דיעות. לדברי אברם „על ישראל להשליט סדר כתנאי ראשון. השמוש בכח לפעמים הוא ללא תחליף לשם השגת מטרה זו. „הוא הוסיף שזה אומנם היה מזעזע, אם הכאות ללא הבחנה היו מדיניות הממשלה והדגיש כי הוא בטוח שאין זה כך.

בלשכתו של שמעון פרס במשרד החוץ הכחישו מכל וכל את הטענות של משרד ראש הממשלה ואמרו כי לא הם הדליפו את תוכן המברק.

לשכת פרס דוחה מכל וכל:

שמיר מאשים אנשי פרס בהדלפת מברק המחאה של חברי קונגרס

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

על רקע התבטאויות חריפות של חברי קונגרס בארה"ב בגנות מדיניותה של ישראל בשטחים מאשימה לשכת ראש הממשלה את לשכתו של שר החוץ שמעון פרס בהדלפת מברק ברוח זה.

פקיד בכיר בלשכתו של שמיר אמר כי אנשי פרס „מנסים בשיטתיות להבהיל את העם עם ציטוטים סלקטיביים, וורים מרה שחורה, מכניסים פחד ואת דווקא כשיש רגיעה מסויימת במצב וגם דעת הקהל בארה"ב מתאוששת".

המדובר בפרטים משיחה שקיימו 12 חברי קונגרס בוואשינגטון עם שגריר ישראל משה ארד. בשיחה זו השמיעו התבטאויות חריפות ביותר שלא הושמעו זה שנים ארוכות נגד ישראל. איש הקונגרס מל לוין אמר: „משהו מבעית מתרחש בישראל ויהיה לכך מחיר קשה ביותר בקונגרס. אתה יודע אדוני השגריר מה אני כיהודי מרגיש כשאני רואה את המכות בטלוויזיה?"

חבר קונגרס אחר, לארי סמית: „לישראל יש בעייה קשה בקונגרס וחשוב שתבין את השלכות המצב הזה". חבר הקונגרס פרנק אמר: „לראשונה אני שומע קולות בציבור הבוחרים שלי נגד ישראל". הרולד ברמן אמר כי המצב הנוכחי הוא הלומם של מנהיגי מדינות ערב המנצלים זאת נגד ישראל.

חבר קונגרס אחר אמר בשיחה עם השגריר: „לראש הממשלה יצחק שמיר אין לוח זמנים לשינוי המצב".

סיגריות „דובק" לא יתייקרו

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

מחירי הסיגריות מתוצרת חברת „דובק" לא יועלו, לאחר שרואה החשבון החיצוני פעד רמולי, שנשכר על ידי משרד התעשיה והמסחר קבע אתמול, כי אין מקום להעלאת מחירים, כפי שדרשה „דובק". בכך הגיעה לסיומה פרשת „דובק", שכללה השבתות של ייצור הסיגריות בשבוע שעבר על־ידי העובדים.

מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, יורם בליזובסקי, אמר אתמול כי ההחלטה לתת לרואה חשבון חיצוני לבחון את הנושא נתקבלה מתוך רצון ללמוד הנושא על כל צדדיו באורח בלתי תלוי. הוא הדגיש, כי למרות הביקורת הציבורית שנמתחה עליו, הוא רואה חשיבות רבה בכך.

דובר המשרד מסר ל„דבר", כי המשרד התחייב לבצע בדיקה בלתי תלויה וזו בוצעה וכי המשרד צופה שבעקבות כך לא יהיו שיבושים בייצור הסיגריות. הדובר אמר כי המשרד נחוש בדעתו להבטיח אספקה סדירה של סיגריות לסוחרים.

בדרך למעצר ברמאללה

מעצרים ברמאללה, אתמול (צילום: יצחק הררי)

בקבינט: רגיעה מסוימת בשטחים אך אין בכך ערובה להמשך השקט

נבון תובע העמדה לדין על חריגות בדיכוי המפגינים

מעצרים בעזרת מסוקים

מאת אוריאל בן עמי ודני צדקוני, סופרי „דבר"

צה"ל עוצר מתפרעים באמצעות מסוקים כאמצעי משימושי לפיזור ההפגנות. אתמול נעצרו צעירים אחדים מצפון לרמאללה בידי חיילי צה"ל שנחתו ממסוק בקרבתם ועצרו אותם.

מקור בטחוני אמר אתמול לסופר „דבר" כי מעצרים באמצעות מסוקים בשטחים הם חלק מהשיטות

(המשך בעמ' 2)

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

בשטחים יש אמנם רגיעה מסוימת, אך בכך אין משום ערובה שהשקט יימשך גם בעתיד – אמרו אתמול שר הבטחון, שר המשטרה והרמטכ"ל בישיבת הקבינט.

בישיבת הקבינט אתמול, שכונסה לדיון בהתפתחויות בשטחים לא התקבלו החלטות חדשות.

תוך כדי ביקורת הולכת וגוברת של שרים במערך נגד שר הבטחון יצחק רבין תובע גם שר החינוך מן השר רבין להעמיד לדין את אנשי כוחות הבטחון בצה"ל, שנהגו בניגוד להוראות בדיכוי המהומות בשטחים. השר נבון העלה את

(המשך בעמ' 2)

לא נשלחו כוחות מילואים גדולים מחשש סרבנות

מאת בלה ולובר, המסורת הצבאית של „דבר"

החשש מתופעה נרחבת של סרבנות לשירות בשטחים גרם קמץ בקרב חיילי מילואים, הניא את צה"ל מלשלוח כוחות מילואים גדולים לתפקידי שיטור ודיכוי המהומות בשטחים בשבועות האחרונים. בימים האחרונים, עם זאת, החלו לקרות החשש הזה ומשהעריך כי המצב רגוע יותר ויחייב פחות שימוש בכוח פיזי, להרחיב את היקף יחידות המילואים שישרתו בשטחים ולאפשר ליחידות הסדירות לחזור לשיגרת אימונים ומשימות במסגרת שגרתיות.

אתמול פנתה ח"כ שולמית אלוני אל ראש הממשלה ואל שר הבטחון בקריאה לשנות את המדיניות בשטחים ולשחרר את חיילי צה"ל מהצורך לעסוק במשימות השיטור שם. לאחר סיור בשטח ושיחות עם מפקדים וחיילים שהביעו באוזניה את מורת רוחם מהמשימות המוטלות עליהם ואת המצוקה מהמצבים שהם מוצבים אליהם

(המשך בעמ' 2)

בראיון לעיתון המצרי „אל־אהרם":

רייגן: אין להשלים עם הסטטוס־קוו בשטחים הכבושים

קאהיר (ע"ד). – הנשיא רייגן הביע, בראיון המתפרסם היום ב„אל אהרם", כי אין להשלים עם הסטטוס־קוו בשטחים הכבושים.

הוא אמר „אנו חייבים לפעול יחדיו עם אלה שבאזור, כדי להעניק לפלשתינים סיבה לתקווה, לא לייאוש. יש לשפר את התנאים בשטחים, ויש צורך חיוני בתנופה ממשית לקראת הסדר מדיני של הסכסוך הערבי־ישראלי". רייגן הוסיף כי זה יהיה קשה, אם כל הצדדים לסכסוך לא יגלו ריאליזם וגמישות גדולים יותר.

רייגן לא הביע בראיון התנגדות לוועידה בין־לאומית על המזה"ת, רעיון שבו תומכות מצרים ומדינות ערביות מתונות אחרות, אך הדגיש, כי ועידה כזו חייבת להוביל למו"מ דו־צדדי „ולא לשמש מכשיר כדי להימנע משיחות דו־צדדיות".

הראיון הוענק לעורך „אל אהרם", איברהים נאפע, הנלווה אל הנשיא מובארק בביקורו הנוכחי בוואשינגטון, ותוכנו הובא לידיעת סוכנות רויטר.

בראיון גם האשים רייגן את ברה"מ, כי היא מאפשרת את המשך המלחמה בין איראן לעירק, בכך שהיא מתנגדת לקריאות בדבר הטלת אמברגו על משלוחי נשק לטהרן. כן אמר רייגן, כי הצי האמריקאי ימשיך להגן על מיכליות כוויתיות המניפות דגל ארה"ב מפני התקפות איראניות.

הבלתי־מזדהות דורשות הצבת משקיפים בשטחים

מאת מרים פוקס סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – הצעת החלטה בנוסח קיצוני הוגשה אמש במועצת הבטחון של האו"ם ע"י קבוצת המדינות הבלתי־מזדהות.

ההצעה קוראת לתהליך שלום יעיל בחסות האו"ם. היא דורשת מישראל לקבל את אמנת ג'נבה הרביעית וקוראת למועצת הבטחון להציב משקיפי או"ם בשטחים.

הצעת ההחלטה נוסחה ברוח משקיפים באו"ם, ע"י אש"ף והתקבלה ע"י המדינות הבלתי מזדהות. למרות שהצבת משקיפי האו"ם בשטחים לא הומלצה ע"י מזכ"ל האו"ם בדו"ח שהוגש למועצת הבטחון, קוראת הצעת ההחלטה למרות זאת להציב משקיפים באיזור. הצעת ההחלטה הנוכחית שונתה מהנוסח הראשוני שקרא לוועידה בינלאומית בחסות האו"ם „לתהליך יעיל" לקראת הסדר באיזור בחסות האו"ם.

פקידים בכירים במשלחת האמריקאית אומרים שאם ההצעה שהוגשה לא תעבור שינויים קיצוניים ארה"ב תטיל עליה וטו שלא תאפשר את קבלתה.

מקורות באו"ם אומרים שהתמונה ידועה של „באור מחדש" חוזרת על עצמה גם הפעם במועצת הבטחון, כלומר, תומכי הערבים מגישים הצעת החלטה קיצונית ביותר ומנקודת מוצא זאת מתחילים הדיונים במועצת הבטחון. עד לקבלת הצעת החלטה המקובלת על רוב הארצות.

שני בכירים באש"ף הגיעו לביקור בירדן

רבת עמון (עי"צ). – שני חברים של הוועד הפועל של אש"ף, מחמוד עבאס (אבו מאזן) ועבדאללה חוראני, הגיעו אתמול בערב לרבת עמון לשיחות עם מנהיגים ירדניים, נודע ממקור רישמי ברבת עמון.

עבאס וחוראני נתקבלו על ידי השר לענייני השטחים הכבושים, מארוואן דאודין, ועל ידי מנכ"ל משרד החוץ, נאכיה נימר. בנמל התעופה היה גם נציג אש"ף ברבת עמון, בריגדיר עבדל ראזאק אל־יחיה.

מקור של אש"ף אמר, כי שני הנציגים ייפגשו בסבת לשיחה עם ראש ממשלת ירדן זאיד ריפאעי, כדי לדון ב„הסכם הדו־שיח הירדני־הפלשתיני".

אם אכן תתקיים פגישה זו, היא תהיה הראשונה מאז פברואר 1986 בין משלחת של אש"ף לבין נציג ירדני בכיר.

שריר: אפעל למען בני הזוג פולארד

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

שר המשפטים אברהם שריר נועד אתמול לפגישה עם קרול, אחותו של ג'ונתן פולארד. שריר אמר, כי יעשה מאמצים כדי להקל על סיבלם של הזוג פולארד בבית־הסוהר ויבוא בדברים עם הגורמים המתאימים בנושא.

שריר הדגיש, כי אינו יכול להתערב בתהליכי הבשפטה של ארה"ב אך לאחר שפסק הדין כבר ניתן הוא רואה עצמו רשאי וחייב לתרום להקלת סיבלם של בני הזוג.

הוא ביקש למסור לזוג פולארד שהם לא נשכחו בלב ישראל ותושביה. קרול פולארד ביקשה משריר לנסות ולהשפיע על רוה"מ שיחול מלסטון בפומבי שאין לישראל קשר כלשהו עם פולארד.

המסורב פרופ' לרנר הגיע אמש:

„אינני איש צעיר אך אעבוד קשה ואתרום לכלכלת ישראל".

מאת יקיר צור מסר „דבר" והכתבי סוכנות עתי"ם

הצטרפותי היום למשפחתי, לארצי ולקהילה המדעית בישראל. זה יום גדול, הרגע המאושר בחיי. את מאבקי האחרונים והיכולות שלי אנצל פה בישראל. אינני איש צעיר. עתידי קצר. אולם אני מוכן לעבוד קשה ולנצל את הגודע והיכולת כדי לתרום לכלכלת ישראל לאושרם של כל היהודים בישראל ובתפוצות, אמר אמש פרופ' אלכסנדר לרנר בהגיעו מברית לישראל.

כל הקהיליה המדעית, חבריו ותלמידיו שבמשך השנים הגיעו לישראל מסורבים ואסירי ציון לשעבר באו להקביל את פניו.

ערב בואו ארצה של מסורב העליה, פרופ' אלכסנדר לרנר, יצא אתמול שר הקליטה, יעקב צור, בהודעה המתריעה על החמרה משמעותית במצבם של יהודי ברית־המועצות המבקשים לעלות לישראל.

עובדי משרד החוץ במאבק להעלאת שכר

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ועד עובדי משרד החוץ שוקל לא לטפל בביקוריהם של שרים ישראלים בחו"ל באמצעי המאבק להעלאת שכר.

אסיפת העובדים הסמיכה אתמול את הוועד לנקוט כל אמצעי שיראה לו כדי להביא להשוואה בתנאי השכר של אנשי משרד החוץ לאלה של המוסד וקהילת המודיעין. כך החליט הוועד, במסגרת מאבקו, לא לטפל בהעברת קלפיות הצבעה בבחירות של יוצאים ישראלים כל עוד לא תינתן זכות דומה לעובדי משרד החוץ להצביע בבחירות, כאשר הם משמשים בתפקיד בחו"ל. „זוהי שלילה זכות בסיסית" אמר יו"ר הוועד, ויקטור אראל.

هكذا من الأصل

העבודה החליטה לתמוך בחוק ההסמכה בתקווה שהמפלגות הדתיות ימנעוהו

מאת יוסי בלבן, סופרו המדיני של „דבר"

ראשי מפלגת העבודה החליטו לתמוך בחוק ההסמכה שיאפשר למנוע פתיחת בתי עינוגים בשבת, אך עם זאת הם מקווים שהמפלגות הדתיות יתנגדו להצעה וכך ימנעו מהם את הצורך לתמוך בחוק המוצע.

על עמדה זו הוחלט אתמול בהתייעצות אצל יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס בהשתתפות ראש עיריית ירושלים טדי קולק, מזכיר המפלגה עוזי ברעם, השרים משה שחל ויעקב צור, ויו"ר סיעת המערך רפי אדרי.

לפי ההצעה יוכלו הרשויות המקומיות לאסור על בתי עינוגים לפעול בכל שטח השיפוט או בחלקו. הצעה זו, לדעת השר שחל, יכולה לשמש פשרה ולאפשר לכל רשות מקומית להכריע בשאלה על הפעלת בתי עינוגים בשבת לפי אופיים של התושבים או השכונה בהם מדובר.

למעשה מעניק חוק ההסמכה בנוסחו המוצע תוקף לחוקים העירוניים אשר ביטל באחרונה פסק הדין של שופטת בית-המשפט בירושלים איילה פרוקצ'יה. כל פתיחת בית עינוגים בשבת תהיה טעונה אישור של שר הפנים ואישור כזה יש להניח שלא יינתן.

השר יעקב צור הודיע בישיבה כי הוא מתנגד גם לנוסח המוצע ואילו השר משה שחל הבהיר כי ידוע לו שחברי הכנסת אברהם שפירא ומנחם פרוש מ„אגודת ישראל" הודיעו כבר על התנגדותם לנוסח ועל כן הובעה הערכה בישיבה כי גם ש"ס והרבנים הראשיים לא יוכלו להסכים להצעה.

במפלגת העבודה מקווים כי דבר זה ימנע מהם את הצורך להצביע בעד הנוסח אם הוא יועלה לדיון, כפי שהבטיח ראש הממשלה יצחק שמיר, כבר בישיבה הקרובה ביום א'.

הפגנות ותקריות אלימות ביום השנה לשחרור אושוויץ בפאריס

מאת הרצל קרן, סופר „דבר" בפאריס

פאריס. מיוחד ל„דבר". – אירועי יום השנה לשחרור מחנה אושוויץ לוו אתמול בפאריס בהפגנות ובתקריות אלימות. מועצת הנוער של הארגונים היהודיים כינסה לפני הקהלת הרשות השנייה של הטלוויזיה הממלכתית של כך שהזמינה לשדר הודעה ואתמול תגבות ראיון אליפאי שפוריסנה מנהיג „החזית הלאומית" ז'אן מרי לה פן, „זהו פגיעה בזכרם של קורבנות אושוויץ", אמרו המוחים.

סגן נשיא הארגונים היהודיים וראש איגוד ניצולי המחנות אנרי בולבקי הביע זעזוע על כך שלה פן מופיע בעשרים ושבעה בינואר חוזר שבספרו האחרון הוא טען „מדוע מזכירים לי תמיד את אושוויץ". מפיק התכנית השיב שמדובר בצרוף מקרים אבל „אולי מוטב שכך קרה והצופים ייזכרו באושוויץ". ניצולי המחנות והארגונים הלוחמים הפכו את טקס התתייחדות השנתי שלהם ליד שער הנצחון להפגנה נגד לה פן ואילו המפלגה הקומוניסטית וארגונים המסונפים לה ערכו הפגנה בכיכר הבסטיליה תחת הסיסמה „מספיק עם לה פן" ותבעו לצמצם את הופעותיו בתקשורת.

קבוצות „קומנדו" שהורכבו, ככל הנראה, מצעירים יהודים פשטו אתמול על שתי חנויות ספרים העוסקות בהפצת ספרות ניאו-נאצית, אנטישמית – ובעיקר זו המכחישה את השואה. קבוצה של שלושה צעירים מזויינים במחבטי טניס ובאלות ברזל פרצה להוצאת „אוגמיס", הרסה רהיטים והשמידה ספרים „רביזיוניסטיים". קבוצה שנייה פרצה לחנות „בוסיק בלה" ה„מונרכיסטית". בתקרית שם נפצע אחד העובדים ונזקק לאשפוז.

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק אישר אתמול, כי מטוס הקרב של צרפת לשנות ה-90 הוא „רפאל", הנראה בתצלום בעת טיסת ניסוי שערך ביוני 87. המטוס יכנס לשירות מבצעי מלא ב-1996 בצי ובחיל האוויר של צרפת. שיראק מסר את הצהרתו לאחר שרבו השמועות לפיהן עומדת צרפת לרכוש 50 מטוסי F-18 אמריקאיים כדי לחדש את צי מטוסיה. (צילום: אי.פי.)

בקבינט

(המשך מעמ' 1)

דרישתו זו בישיבת הקבינט אתמול תוך כדי חילופי דברים עם שר הבטחון.

גם השר עזר וייצמן תקף בשיחה עם מקורביו את מדיניותו של שר הבטחון והגדיר אותה „האלות של רבין".

בישיבת הקבינט אתמול אמר נבון: „צריך למחוק את הביטוי מכות מהלקסיקון. מה קורה פה? צה"ל החליף את הנשק החי ומשתמש עתה באלות, אך במקום שהעניין יוצג כהקלה והורדת המתח הוא הפך הנושא לקשה יותר בגלל ההתבטאות האומללה".

רבין: „לא אמרתי שיש מדיניות של מכות, כשיש התפרעות סוגרים אותה במכות".

נבון: „יש למחוק זאת מהלקסיקון, מפזרים בכוח סביר".

בהמשך שאל נבון את רבין האם יש חריגות ופעילות בניגוד להוראות של כוחות הבטחון וצה"ל בשטחים. השר רבין השיב כי יש כמה חריגים. „יש להקפיד לכבד ולהעמיד לדין זה חשוב לבריאות הנפשית של צה"ל והחיילים", אמר נבון. שר הבטחון לא הודיע עם זאת על נקיטת צעדים כלשהם.

ישיבת הקבינט התנהלה אתמול בשקט יחסי ושרים כמעט שלא התבטאו נגד מדיניותו של שר הבטחון, ואולם בשיחות פרטיות הביעו עוד שרים במערך ביקורת על ההתבטאות המיוחסת לרבין ועל מדיניותו, עם זאת הם הדגישו כי אינם רוצים לנגח את רבין בפומבי.

בישיבת הקבינט הודה ראש הממשלה יצחק שמיר כי הסכים לאפשר את נסיעתם של חנא סניורה ופאיז אבו-רחמה לוואשינגטון בגלל בקשה אישית בעניין זה של שר החוץ ג'ורג' שולץ. שמיר השיב בכך על שאילתא של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון.

נהגי המוניות חייבים לחגור

(עש"ת למ"מ) – בהמשך להודעת משרד התחבורה על החלטת שר התחבורה חיים קורפו לפטור את נהגי המוניות מחובת חגירת חגורות בטיחות בעיר, מובהר בזאת באופן חד-משמעי, כי הפטור טרם ניתן והוא ייכנס לתוקפו רק לאחר שהמשרד יתקין תקנה, שעליה יחתום שר התחבורה ורק לאחר פרסומה ב„רשומות", כמקובל.

שחל קורא למשבר לאומי נוכח סרבנות שמיר

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

במפלגת העבודה אין משאירים את שמעון פרס לבדו בחזית ההתקפות על יצחק שמיר, ובכל יום תוקף את ראש הממשלה אחד מבכירי המפלגה. אתמול היה זה תורו של השר משה שחל.

„בסירובו של שמיר לתהליך השלום מתרחש לנגד עינינו מחדל חמור יותר מאשר ערב יום הכיפורים", אמר אתמול שחל. „אל לה למפלגת העבודה להסס ממשבר לאומי, כי השאלה שמדובר בה היא קיומית. לא נהיה מוכנים לתת יד לסרבני השלום – שרים או ראשי ממשלה".

שחל הדגיש שישראל מוכיחה לתת יד ליוזמת מובארק ואסור לה לדחותה. „לשמיר אין מנדט לדבר בשם כל הממשלה", ציין שחל, „כשם שאין לו מנדט לדבר בשם כל העם".

שבועיים לאחר שובו של ברעם – אין צוות היגוי

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

שבועיים אחרי שחזר ח"כ עוזי ברעם מהתפטרותו מתפקיד מזכ"ל המפלגה עדיין לא נקבע הרכבו של צוות ההיגוי, שבהסדרתו תלה ח"כ ברעם את אחת הסיבות להתפטרותו.

בתחילת השבוע אמר ח"כ ברעם, „יש לגמור עד יום חמישי את עניין צוות ההיגוי, כי אם לא ייגמר – יהיה רע". אתמול נועדו יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, ומזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, אך הרכבת צוות ההיגוי לא הושלמה. ח"כ ברעם מעריך שבפגישה נוספת עם פרס, בסוף השבוע, יוסכם הנושא סופית.

בלי הצבעה חשאית

מרכז מפלגת העבודה מתכנס היום אחרי-הצהריים כדי לאמץ את המלצת לשכת המפלגה „לבטל את הכללים בעניין מניעת כפל תפקידים ב„ציבוריים" ואת „מחסום 60 האחוזים".

נושא ביטול איסור כפל התפקידים אינו מקובל על רבים במפלגת העבודה וגורמים מסויימים אף עסקו בימים האחרונים באיסוף חתימות שיחייבו הצבעה חשאית לגביו. אלא שבסופו של דבר חזרו בהם הגורמים הללו מכוונתם זו, ואם תתקיים היום הצבעה על הסעיף הזה, היא תהיה גלויה.

למרות ההחלטות, 17% עלייה במתנדבי התק"ם

מאת סופר „דבר"

למרות החלטות חוזרות ונשנות של מוסדות התק"ם לצמצם את מספר המתנדבים מחו"ל בקיבוציה, בעיקר כדי לנצל יותר את כוח העבודה של החברים על רקע המצוקה הכלכלית, גדל המספר של עובדים זמניים אלה בשנת 1987 ב-17 אחוזים לעומת אשתקד והוא הגיע ל-13,000 בקירוב.

כ-10 אחוזים מן המתנדבים היו יהודים. בנוסף על כך הגיעו אשתקד לקיבוצי התק"ם כ-2,000 מתנדבים בני נוער יהודים בקבוצות מאורגנות מאמריקה הדרומית, מדרום אפריקה, מארה"ב, מקנדה, מבריטניה, מצרפת וממערב-גרמניה.

יותר ממחצית המתנדבים הגיעו כבודדים, והאחרים – בקבוצות מאורגנות באמצעות „שולחנות העלייה" היהודיים או באמצעות ארגונים מיוחדים. מספר המתנדבים הגדול ביותר בא מבריטניה – 3,541. אחריה באו מערב-גרמניה (1,659), דנמארק, הולנד, שוודיה ודרום-אפריקה. בסך-הכול הגיעו מתנדבים מ-30 מדינות, בהן גם ספרד, יפן ודרום-קוריאה.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברנוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס ב„דפוס דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל-אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
מנויים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111-2-3
33106

ציפייה לגל עלייה מחודש

100 עולים מארגנטינה הגיעו אתמול לישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

כ-100 עולים מארגנטינה, שהם כ-10 אחוז ממספרם הכולל של העולים מארץ זו בשנה שעברה, הגיעו אתמול ארצה בטיסה ישירה. ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית, חיים אהרון, שקיבל את פני העולים בשדה התעופה, מסר כי עקב המצב הכלכלי והפוליטי המתדרדר בחודשים האחרונים וכתוצאה מפעילותם האינטנסיבית של שליחי מחלקת העלייה, מורגשת באחרונה בארגנטינה התעניינות רבה באפשרות העלייה לישראל.

לדברי אהרון, כתוצאה מהמצב הכלכלי הקשה, נאלצים רופאים יהודים, לצאת בערבים, אחרי יום עבודה, ולעבוד כנהגי מוניות, כדי להבטיח למשפחתם צרכים מינימליים. אהרון העריך כי השנה תיגבר העלייה מאמריקה הלטינית בצורה משמעותית ומחלקת העלייה נערכת לאפשרות זו ויוזמת פרוייקטים מיוחדים לעודד את העלייה מאיזור זה.

בימים הקרובים יצא נציג קופת חולים, ד"ר ספירמן, לארגנטינה, עם הצעות עבודה לכ-200 רופאים כלליים ורופאי שיניים. המחלקה לעלייה הגיעה גם להסכם עם מועצת רואי החשבון בארץ על הכרת מועמדים בארגנטינה לקראת בחינות ההכנה של המועצה. קבוצה נוספת של עולים, שתגיע בימים הקרובים, תעבור הכשרה מיוחדת לעבודה במכס.

כדי למנוע מנהיגותו בעתיד

במפד"ל חותרים תחת המר

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ההתרגשות הפנימית במפד"ל לקביעת מועמדיה לכנסת הבאה העלתה על פני השטח יוזמות חתרניות של גורמים המתנגדים להצבתו של זבולון המר בראש הרשימה, ועל רקע זה נפוצו השמועות, על הכוונה להקים מפלגה דתית לאומית יונית יותר.

החוגים המבקשים לערער את מעמדו של המר מעמידים בראש היוזמה להקמת המפלגה הדתית החדשה, שתקום בתוך המפד"ל, בלי שום קשר להתארגנות האפשרית של ח"כ מנחם הכהן מ„העבודה", את הרב יהודה עמיטל. אלא שהרב עמיטל אינו עוסק כלל בהקמת מפלגה חדשה ואין לו שום כוונות לעמוד בראש מפלגה כלשהי, אפילו יגישו לו את המקום הראשון ברשימת המפד"ל לכנסת.

זבולון המר מעוניין לקיים את הצבעת 60 האחוז, המחייבת אותו בלבד אם ברצונו להיכלל בכנסת הבאה, בהקדם. לשם כך אספו תומכיו מאות חתימות שיחייבו את כינוס המרכז בתחילת מארס להכרעה בסוגיית מחסום 60 האחוז.

לעומת זאת מעוניינים יריביו במצ"ד, בקיבוץ הדתי וב„למפנה", לדחות ככל האפשר את ההצבעה ובינתיים לערער את מעמדו כדי לנגוס במספר התומכים בו. לשם כך הם מפיצים מידע מעוות לאמצעי-התקשורת במטרה לפגוע בדימויו של המר בתוך המפלגה וכן כדי ליצור במפד"ל בקיעים, שיכשירו את הקרקע להצגת מועמד שידחק את המר הצידה.

מינויים חדשים ב„כור" – לתוקף בראשית פברואר

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

הוחל בשלב ב' של הריארגון בקונצרן „כור" בשורת מינויים חדשים שתיכנסו לתוקף בתחילת פברואר. בישיבתה החודשית הקבועה, שנערכה אתמול, אישרה מועצת המנהלים של „כור" את הצעות מנכ"ל הקונצרן, ישעיהו גביש, לשינויים [illegible].

מועצת המנהלים של „כור" אישרה את ביטולה של קבוצת הגומי והפלסטיק והעברת המפעלים שנכללו בה לקבוצה הכימית, למעט „אליאנס", שיהיה כפוף ישירות להנהלת „כור".

המינויים החדשים הם: ד"ר שמעון רביד, המצטרף להנהלת „כור" כמנהל תוכנית החברה ובראש אגף הבקרה; יוסף (ג'ו) לוי, ראש אגף הבקרה כיום, מתמנה לתפקיד ראש קבוצת חברות עצמאיות; גודיון מלצר, המרכז הראשי של „כור", מתמנה לתפקיד ראש אגף התכנון והפיתוח עם איחודם של שני אגפים אלה. דוד גולומב, ראש אגף התכנון, מתמנה לתפקיד מבקר „כור" במקומו של זכריה קיקיון, הפורש לגימלאות.

מ„כור" נמסר אמש, כי שלום הוכמן, המכהן כיום כראש קבוצת חברות עצמאיות, יעמוד בראש מחלקת הפיתוח של „כור" והוא מחליף בתפקיד זה את יעקב סיגמונד הנשאר במערכת „כור" ויוצא לתפקיד בחו"ל.

לא נשלחו כוחות מילואים

(המשך מעמ' 1)

הם נקלעים, קראה ח"כ אלוני לדרג המדיני לא להפקיר את צה"ל ולהביא לשינוי המדיני המתבקש.

בימים אלה הסתיימה עבודת מטה קצרה לבחינת המשמעויות של העלאת דרג הפיקוד במרחב יהודה ושומרון. ההחלטה שנפלה בעקבות הבדיקה היא להציב באופן קבוע קצין בדרגת תא"ל כמפקד הצבאי של יהודה ושומרון, במקום מפקד אוגדה בדרגת אל"ם שהופקד על הבטחון בשטח עד לפרוץ המהומות. מזה שבועות אחדים שמופקדים שני תא"לים על הגזרות העיקריות ביהודה ושומרון ועתה הוחלט כי התקן יישאר של תא"ל אחד, במקביל לתא"ל שהוא ראש המנהל האזרחי באיו"ש.

גורמים בטחוניים העריכו אתמול כי ההחלטה העקרונית לגרש עוד כמה מתושבי השטחים תיושם באופן מעשי מתוך החשש על סמך נסיון הפעם הקודמת, שההודעה על הגירושים תתסיס שוב את השטחים הרגועים באופן יחסי בימים אלה.

אתמול הגישה קבוצה של כ-50 אנשי מילואים עצומה לשר הבטחון, הקוראת לאפשר לחיילי צה"ל להגיב בנשק חם על השלכת אבנים ובקבוקי תבערה.

סקר בחירות עירוניות:

59% תומכים בניצן בראשל"צ 62% מתנגדים להרמלך ברחובות

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

59 אחוז היו בוחרים בראש עיריית ראשון לציון מאיר ניצן אילו נערכו הבחירות המוניציפליות לפני שבועיים, 42 אחוז מבוחרי נס-ציונה היו מצביעים עבור ניסן קרופסקי ראש המועצה המקומית, ו-19 אחוז ממצביעי רחובות היו תומכים בראש העירייה הנוכחי יחזקאל הרמלך. כך עולה מסקר שערך ד"ר צבי גילולה מהאוניברסיטה העברית, עבור המקומון „לוח 3+" המופיע בערים אלה.

הסקר התבסס על מידגם בייצוג של האוכלוסיה הבוגרת (18–72) בשלוש הערים. שיעור המתנגדים לניצן הוא 26 אחוז ו-15 אחוז סירבו לענות. מהסקר עולה כי שיעור התמיכה בניצן עולה על אחוז הבוחרים עבורו בבחירות הקודמות.

בנס-ציונה 30 אחוז הביעו את התנגדותם להמשך כהונתו של ניסן קרופסקי, שבבחירות הקודמות שיעור הצבעה עבורו עמד על 48 אחוז. ברחובות הביעו 62 אחוז את התנגדותם לבחירתו מחדש של ראש העירייה יחזקאל הרמלך. בבחירות של 1978 שבהן נבחר הרמלך לראשונה לראשות העירייה הוא זכה ב-64 אחוז מהקולות. בבחירות הקודמות נערך ברחובות סיבוב שני מפני שלהרמלך חסרו כמה עשירית אחוז כדי לעבור את ה-40 אחוז הדרושים.

51 אחוז מהבוחרים בראשון לציון יצביעו עבור הרשימה שלמענה הצביעו בבחירות הקודמות, 21 אחוז יעדיפו רשימה אחרת, השאר נמנעו מלהשיב. שיעור הנאמנים לרשימתם בנס-ציונה הוא 46 אחוז, 15 אחוז ישנו את הצבעתם, השאר לא ענו. 41 אחוז מהרחובותים יצביעו לרשימה אחרת מזו שעבורה הצביעו בפעם הקודמת, 37 אחוז יצביעו כבעבר.

עורך הסקר, ד"ר גילולה, הוא מרצה בכיר בחוג לסטטיסטיקה באוניברסיטה העברית.

שני עובדי רפא"ל נפצעו קשה בפיצוץ במעבדה הפירוטכנית

מאת יוסי ליבוביץ ויוסף מיכלסקי, סופרי „דבר"

שני עובדי הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) שליד עכו נפצעו אתמול בבוקר באורח קשה במהלך עבודתם במעבדה לחומרים פירוטכניים במפעל. בפיצוץ שארע במקום התלקחה המעבדה ונגרם לה נזק כבד.

דקות ספורות לפני השעה 11 בבוקר התחולל פיצוץ עז את אלפי עובדי רפא"ל. למקום הוזעקו עשרות שוטרים עם ניידות משטרה, אמבולנסים וניידות לטיפול נמרץ מחיפה. אחד העובדים, בן 30, נפצע באורח קשה במיוחד. שתי כפות ידיו נקטעו והוא סובל מפגיעות קשות בראש ובבטן. הוא פונה באמבולנס ובאיזור הצ'קפוסט הועבר לניידת טיפול נמרץ שלקחה אותו הישר לחדר הניתוח בבית החולים רמב"ם בחיפה. האמבולנס שב למפעל כדי לנסות ולמצוא את איבריו הכרותים אך דבר לא נמצא. הפצוע השני סובל בעיקר מכוויות וגם הוא מאושפז ברמב"ם. נמסר כי מצב שני הפצועים קשה.

יצויין כי בעת ההתפוצצות היו במעבדות רק שני העובדים שנפצעו. חוקרי משרד הבטחון והמשטרה פתחו בחקירה מקיפה לבירור נסיבות הפיצוץ. נמסר כי ברור שאין מדובר במעשה חבלה.

שיתוק מערכת האישפוז צפוי ביום א'

(המשך מעמ' 1)

הרופאים בכל בתי החולים הממשלתיים והעירוניים מתכנסים לאסיפות הסברה בין השעות 9.00 – 11.00 ובמשך השעתיים לא תהיה קבלת חולים במרפאות החוץ באף אחד מבתי החולים הממשלתיים והעירוניים. בגלל השיבוש בשעות העבודה חלק מן החולים לא יתקבל היום בכלל. היום ומחר משביתים הרופאים חדרי ניתוחים בבתי חולים „הלל יפה" בחדרה, „אסף הרופא" בצריפין ו„רוקח" בתל אביב. הרופאים המרדימים משביתים חדרי ניתוחים בבתי החולים „רוטשילד" בחיפה, „מאיר" בכפר סבא ו„הדסה" הר הצופים בירושלים.

מהבוקר ועד להודעה חדשה מושבתות מרפאות החוץ והמחלקות לטיפולי יום בבתי החולים הכלליים „שערי צדק" בירושלים, „ברזילי" באשקלון, בבתי החולים הפסיכיאטריים „טירת הכרמל" בחיפה ובבאר-יעקב, ובפעם הראשונה גם בבתי החולים הגריאטריים בראשון-לציון, פרדס כץ, פרדס-חנה ו„שמואל הרופא" בבאר-יעקב.

„מערכת הבריאות הממשלתית צועדת לקראת קטסטרופה בעוד במשרד האוצר עוסקים בחשבונאות" – טענו אתמול ראשי ארגון הרופאים עובדי המדינה. הם אמרו, כי שר האוצר משה נסים תקע בהתחייבויות שונות בעבר את התייעלותה של מערכת האישפוז על ידי ניצול מירבי של המתקנים במשמרת שנייה. „תביעה זו יכולה להתקיים רק על ידי עבודה נוספת של הרופאים, אבל משרד האוצר דורש כיום את ריפוי תחלואיה של המערכת הממשלתית ללא הגדלת הכנסתם של הרופאים בתמורה לעבודה נוספת" טענו הרופאים.

הוועד לאיגוד מקצועי בהסתדרות אישר אתמול את סכסוך העבודה שהכריזה הסתדרות עובדי המדינה בלשכות הבריאות המחוזיות ובמשרד הראשי של משרד הבריאות. עילת הסכסוך – אי קיום התחייבות בדבר השוואת תנאי עבודה ושכר של עובדים ביחידות ובעיסוקים מקבילים במשרד הבריאות ובקופת-חולים הכללית.

מעצרים

(המשך מעמ' 1)

לבודד את המסיתים ולהביא לרגיעה בשטחים. המקור ציין עוד כי מעצר באמצעות מסוקים אינו דבר חדש וכי הוא ננקט דרך שיגרה.

כוחות הבטחון הטילו אתמול עוצר על הכפר סעיר מדרום לחברון – לאחר שבוע ימים שבו היה הכפר נתון בסגר.

העוצר הוטל לצורך ביצוע מעצרים ובמהלכו פשטו חיילי צה"ל ועצרו את ראשי המסיתים בכפר ששיבשו את התנועה בכביש בית-לחם - חברון.

פרט לאירועים אלו נסתמנה אתמול רגיעה ביהודה ושומרון. התגרויות בג'נין, קלקיליה וטול-כרם נפתרו בכוח בידי חיילי צה"ל ובמחנה הפליטים ג'ילזון ליד רמאללה הוסר העוצר. בשאר הערים נסתמנו שביתות-מסחר חלקיות אך לא נרשמו הפרות-סדר, פרט למחסומי אבנים בודדים.

הוצאות משפחה עירונית ממוצעת בחודש – 2,200 ש"ח

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

הוצאותיה של משפחה עירונית ממוצעת בישראל מסתכמות כיום ב-2,200 ש"ח לחודש, כך מתברר מתוצאות סקר הוצאות המשפחה שערכה הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנה האחרונה. הסקר הקיף 5,000 משפחות עירוניות המייצגות כמיליון ומאה אלף משפחות בישראל.

מהסקר עולה כי ההוצאות למזון מסתכמות בלמעלה מ-23 אחוזים מסל ההוצאה של המשפחה. כ-16.5 אחוזים מוצאים לדיור ו-12.5 אחוזים נוספים לחינוך, תרבות ובידור.

פרטים מעניינים כלולים בסקר לגבי התפלגות ההוצאות בין העשירונים השונים באוכלוסיה.

כך למשל, גבוהה ההוצאה לנפש בעשירון העליון פי 5.5 מההוצאה בעשירון התחתון. שיעור ההוצאה למזון בעשירון התחתון מגיע ל-39 אחוזים לעומת 16 אחוזים בלבד בעשירון העליון.

למרבית המשפחות בישראל מכשירים חשמליים כגון מקרר, מכונת כביסה, תנור בישול וטלוויזיה צבעונית. לעומת זאת מזגן אוויר מותקן בבתיהם של 46 אחוזים ממשפחות העשירון העליון לעומת אחוז אחד בלבד בקרב העשירון התחתון. תוצאות סקר הוצאות המשפחה הביאו למספר שינויים במשקלי מדד המחירים והם יושמו כבר החל מחודש זה.

1500 מתו מאיידס באיטליה תוך שנה

מאת מיכל פלג, סופרת „דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל„דבר"). – 1500 אנשים מתו ב-1987 ממחלת האיידס באיטליה.

עם פירסום נתונים אלה העפילה איטליה מעל בריטניה בסבלת נפגעי המחלה.

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• מדינות האלות של רבין
ישעיהו בן-פורת
• הצד השני
עוזי מחניימי
סמדר פרי
• שפטים כחשודים
מרדכי גילת, מרסל זוהר, שרה ארנון
• כך פועל הקבינט הכלכלי של העולם
סבר פלוצקר
• יש תקוה לבית-אורן
אריאלה רינגל-הופמן
• הליגה להגנה היהודית מתפוררת
צדוק יחזקאלי ניו-יורק

נחמן אינגבר על מרצ'לו מסטרויאני בסרט רוסי-איטלקי • קרולין לנגפורד – סיפור חיי, הפרק האחרון • נורית בת-יער על איב סאן-לורן • יותם ראובני על הצלם רוברט פרנק • אריה אבשי על הכבוד האבוד של מיה קוד

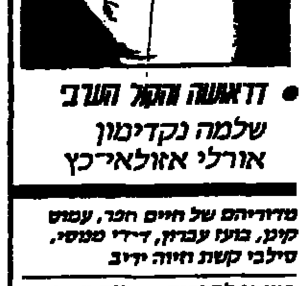

• דראשה והקול הערבי
שלמה נקדימון
אורלי אזולאי-כץ

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: הדסה וולמן מראיינת את דוד שיץ על „שושן לבן, שושן אדום" • דוד נודביץ על „כולל הכל" לאברהם הפנר • יעל זיידמן בפיתחון-פה עם אווה סוורדרסקה, מרצה לעברית באוניברסיטת ורשה.

בצער וביגון רב
אנו מודיעים על פטירתו של
שמשון אשל
ההלוויה תצא היום, יום ה' ט' בשבט תשמ"ח 28.1.88
בשעה 15.00 מבית העם בכפר ורבורג
המשפחה
ובית כפר ורבורג

במלאת שנה לפטירת
אמא
אלקה יגר ז"ל
נעלה לקברה ביום ראשון י"ב שבט תשמ"ח 31.1.88
בשעה 15.00
המשפחה
וקבוצת דגניה ב'

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
יוסי שחורי ז"ל
נעלה לקברו ביום שני י"ג בשבט 1.2.88
בשעה 15.30.
בשעה 14.00 נתייחד עם זכרו במועדון לחבר.
בית הגושרים

קהילת „עמל"
אבלה על מותו של
ישעיהו אברך ז"ל
איש רב פעלים
אשר נמנה עם ידידי „עמל"
ומשתתפת בצער המשפחה

במלאת שלושים לפטירת חברנו
ישראל צסלר ז"ל
נעלה לקברו בבית העלמין בקיבוץ רמת הכובש ביום ראשון י"ב בשבט תשמ"ח 31.1.88 בשעה 15.30 אחר הצהריים.
יוצאים מהחניון המערבי.
המשפחה
ובית רמת הכובש

ביציאה מראשון-לציון, בואך נס-ציונה השתמש בשרותי תחנת „פז מנחם"
וחתום על מנוי ל דבר – חודש חינם.

ח"כ אלוני בכינוס הקרן החדשה לישראל:

החוק המנדטורי: אז נגד לוחמי ישראל והיום נגד לוחמי ישמעאל

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

נסיונה של הקרן החדשה לישראל להביא לשולחן אחד מנהיגים מן השטחים ופוליטיקאים ישראלים לא עלה אתמול יפה.

הקרן ערכה אתמול כינוס חירום של כל ארגוני הדו־קיום היהודי־ערבי תחת הכותרת „דו־קיום על פרשת דרכים." בתחילה הוזמן לכנס חנא סניורה אך הוא טס לארה"ב. במקומו הוזמן ראש עיריית בית לחם אליאס פריג' אך הוא לא הגיע.

שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, לא השתתף במתוכנן בפתיחה והסתפק במברק תמיכה וגם ח"כ אהוד אולמרט „שהיה רשום בתכנית כמשתתף בפנל על השפעת המאורעות האחרונים בשטחים על המאבק לדו־קיום לא הגיע.

ראש עיריית ירושלים טדי קולק הכריז, כי למרות המאורעות בשטחים ובירושלים הדו־קיום קיים. לדבריו, רצוי לשמרו לא מתוך אילוץ, דוגמת ביירות או בלפסט, אלא מתוך סובלנות והבנה. לדבריו, אין פתרון אחד מלבד הדו־קיום וברור לו שזה יקח זמן רב. הוא הוסיף כי בירושלים יש, בנוסף למאבקים המקומיים בין האוכלוסיות השונות, גם מאבק נגד לחצים חיצוניים שמפעילות בין היתר קבוצות קיצוניות אשר בשל חשיבותה של העיר מנסים להוכיח את כוחם.

קולק אמר, כי ערביי ירושלים רשאים להחזיק בתעודות זהות ירדניות, הם מנהלים בעצמם את המקומות הקדושים ויש להם עצמאות רבה בחינוך, כל זאת כדי ליצור תהליך שיוביל לכך שירושלים לא תהווה בעתיד מכשול לכל ניסיון לשלום במזה"ת. קולק קרא להילחם בקיצוניות תוך מיצוי החוק וגבולותיו ותוך גילוי תבונה ורגישות.

ח"כ שולמית אלוני אמרה, כי החוק שצריך להיות בשטחים הוא חוק שמבטיח את זכויות האדם ולא חוק מנדטורי, „שהופעל נגד לוחמי חירות ישראל ושמיר בראשם והיום הוא מופעל נגד לוחמי חירות ישמעאל". לדבריה, צריך להפסיק לדבר על חוק וסדר ולדבר על חוק וצדק. „אם ממשלת ישראל אומרת שהחוק ביו"ש הוא חוק ירדני והתושבים שם הם אזרחי ירדן משמע שהכרנו בכך שהגדה המערבית היא חלק מירדן, אז מה אנחנו עושים שם?" שאלה.

בהמשך התכנסו נציגי 40 אירגונים ל„פרלמנט הארגונים" וכו הגיבו ראשיהם על ההתפתחויות האחרונות והציגו את הערכותם למצב הנוכחי ולעתיד ואחר כך התקיימו סדנאות בנושאים שונים. מחוץ לאולם הכינוסים הפגינה קבוצה קטנה של משפחות נפגעות טרור וכל מי שבא לכנס זכה מפיהם לכינוי „בוגד."

נער ערבי ונער יהודי, בכינוס בית ימק"א בירושלים, אתמול על דו־קיום בין שני העמים. (צילום: יצחק הררי).

סגן שר החוץ הסובייטי:

„יש להביא לנורמליזציה בין מוסקווה לירושלים"

מוסקווה (עיט). – סגן שר החוץ הסובייטי ולאדימיר פטרובסקי קרא שלשום לנקיטת צעדים מידיים כדי להביא להסדר במזה"ת. פטרובסקי אמר, כי יש להביא לנורמליזציה בקשרים שבין מוסקווה וירושלים במסגרת של הסדר במזה"ת.

במסיבת העיתונאים בבירת ברה"מ אמר פטרובסקי, כי „ביום מתעורר במלוא החריפות הצורך לנקיטת צעדים מידיים על מנת לחסל את המצב טעון חומר הנפץ במזה"ת באמצעים מדיניים, על ידי מאמצים משותפים. מכיוון שבמועצת הבטחון רווחת אווירה חיובית, יש ביכולתנו להגביר את ההתייעצויות ולהתמקד במציאת פתרון לבעיית המנועות את כינוסה של ועידת שלום בינלאומית."

— דנמרק מתנה בתנאי פרס

אנקר יארגנסן, מי שהיה ראש ממשלת דנמרק, הגיש מחאה לשר החוץ שמעון פרס בקשר ליחסה של ישראל לפלשתינים. באיגרת אמר יארגנסן „אנו מודאגים ביותר נוכח מדיניות העימות, שבה אתם נוקטים עתה. באותה מידה שהצעותיך נתנו לנו תיקווה, אני מצטער לאמר ששר הבטחון יצחק רבין, על ידי כמה מהצהרותיו, הופך הכל לחסר תקווה", כתב המנהיג הדני. יארגנסן כתב, כי הוא יפנה לוילי בראנדט, מנהיג האינטרנציונאל הסוציאליסטי ויבקש שהבעיה הפלשתינית תיכלל בסדר היום של כינוס האירגון הסוציאליסטי, שייערך במאדריד ב־11 וב־12 במאי.

מנהיג יהודי אמריקאי מותח ביקורת

הנרי זיגמן, המנהל האקזקוטיבי של הקונגרס היהודי האמריקאי גינה את מדיניותה של ישראל בשטחים ואמר, כי הבאת מפגינים פלשתינים היא מעשה „מעורר שאט נפש". הוא קרא לישראל לשים קץ לצעדי הדיכוי בשטחים הכבושים. הצהרתו של זיגמן הינה הביקורת החריפה ביותר שהושמעה עד כה על ידי ארגון יהודי אמריקאי בעל מעמד על הדרך שבה מתייחסת ישראל למפגינים הפלשתינים. נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי תיאודור מאן, אמר לכתבים „ישראל לא יכולה להמשיך ולנהל מדיניות של הכאות, שכה רבים מבין אזרחיה חושבים אותה למבישה, כפי שחושבים יהודי אמריקה, אמריקה עצמה ומדינות אחרות ברחבי תבל".

חבש: אש"ף מילא תפקיד מרכזי במהומות

המנהיג הפלשתיני ג'ורג' חבש אמר, כי אש"ף מילא תפקיד ראשי במהומות שפקדו את הגדה המערבית ורצועת עזה. חבש לא טען, כי המהומות אורגנו על ידי אש"ף אך טען כי הן קשורות ישירות להחלטת אחדות אש"ף שהושגה באפריל 87 בכנס שנערך באלג'יר. בראיון אחר אמר חבש: „כי המהומות יימשכו „כל עוד לא יושם קץ לכיבוש הישראלי". בראיון זה טען ערפאת, כי 80 אנשים נהרגו וכ־80 נוספים נפצעו מאז התחלת המהומות. לדבריו, למעלה מ־7,000 בני אדם נעצרו.

וולוך מגיב על התפטרויות הגורני ושוהם:

אני שמח ששחם קיבל הפרס; דעותיו של אלדד ידועות

מאת סופרת „דבר" לענייני תרבות

„אני שמח שנתן שוהם קיבל את פרס ביאליק", אמר אתמול סגן ראש עיריית תל־אביב וראש אגף התרבות בעירייה, נתן וולך בהגיבו על התפטרותו של ד"ר אברהם הגורני־גרין מוועדת השיפוט למתן פרס ביאליק המוענק מטעם עיריית תל־אביב.

על התפטרותו של פרופ' חיים שוהם מחברותו בוועדת השיפוט בתחום חוכמת ישראל בעקבות דברים שאמר חתן הפרס, ד"ר ישראל אלדד, בתוכנית „מוקד" בטלוויזיה בשבוע שעבר אמר וולך: „רצונו של אדם כבודו ולכן אני מקבל את התפטרותו של שוהם אך אני סבור שדעותיו של ד"ר אלדד ידועות זה מכבר ובשל הופעה אחת בטלוויזיה אין זה הוגן מצד חבר בוועדת השיפוט לחזור בו, שהרי מדובר בפרס שניתן על מפעל חיים".

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות:

הצהרות ניסים על הקפאת שכר – בניגוד לדעתנו

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

אם שר האוצר סבור שהוא יכול להצהיר שהשכר יוקפא, יתברר לו כי מהר לשכם דברים בלי ההסתדרות והאיגודים המקצועיים – אמר אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

הברפלד, שדיבר בישיבת הוועדה המתאמת של האגף לאיגוד מקצועי שלל את הסיעונים לפיהם לעליית השכר השפעה על ערעור היציבות במשק ועל מדד המחירים.

בינתיים נענה שר העבודה והרווחה משה קצב להצעתו של הברפלד להפעיל צוות משותף לממשלה ולהסתדרות למאבק בהעסקתם של ערבים מהשטחים באמצעות „ראיסים". הברפלד טען כי צורה זו של העסקה גורמת נזק לעובדים ולמשק כאחת.

מזכיר העבודה בכרמל – לצומת

המזכיר שי חורב מנמק: צמרת „העבודה" נטשה ערכי בן־גוריון

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

מזכיר מפלגת העבודה באיזור הכרמל בחיפה שי חורב הודיע אתמול על החלטתו לפרוש מהמפלגה ולהצטרף לתנועת „צומת" בראשותו של ח"כ רפאל איתן.

חורב נימק את החלטתו בטענה כי מפלגת העבודה איבדה את דרכה הרעיונית, הערכית והמוסרית, וכי צמרת המפלגה נטשה את ערכיו חבוד של דוד בן־גוריון ומפא"י. חורב גם טוען נגד השמאל, שהשתלט לדעתו על מפלגת העבודה, ונגד מנהיגי המפלגה ו„בנעריה" המבקשים התערבות מהחוץ בנושאים חשובים ו„מעודדים בכך שאט נפש".

במכתב ששיגר ליו"ר „העבודה" שמעון פרס, למזכ"ל עוזי ברעם ולמזכיר „העבודה" בחיפה, דב גורפונקל מציין חורב, כי חברים נוספים במפלגת העבודה בחיפה הקריות והגליל המערבי החליטו לפרוש ממנה מסיבות אידיאולוגיות ולהצטרף ל„צומת". אולם הם משהים לפי שעה את פרסום הדבר.

המדינה נגד דמיאניוק/

אליהו רוזנברג מעיד. (צילום: יצחק הררי)

„מר רוזנברג אתה שקרן, שקרן" קרא דמיאניוק בחקירה החוזרת

„האמנתי בכל לב שאנשים שלנו הרגו את הרוצח הזה. כך רציתי לחשוב", אמר העד, בהסבירו הסתירה בין עדויותיו.

(עו). – פרצנו אל חדר המכונות של איוואן. הוא היה ישן אז. גוסטאב נתן לו מכה בראש עם את, כך שהוא נשאר שוכב 'לנצח' – תיאור זה באידיש בכתב ידו של ניצול מחנה ההשמדה טרבלינקה, אליהו רוזנברג, שהיה גם אחד העדים המרכזיים של התביעה הוגש אתמול על ידי ההגנה לבית המשפט בירושלים הדן בעניינו של בין איוואן דמיאניוק.

בחקירתו בקשר למסמך זה טען רוזנברג בבית המשפט, כי הוא אמנם כתב את הדברים והשתמש במינוח „אנחנו פרצנו", אבל הוא הסתמך על עדות שמיעה ועל גירסה ששמע בעניין הריגתו של איוואן מפי ניצולים אחרים שנמלטו יחד עמו מן המחנה, כאשר הם התאספו ביער המרוחק משם כ־18 ק"מ.

הסניגור יפול צ'ומאק, אמר בבית המשפט, כי רוזנברג כתב מסמך באידיש על 67 עמודים, לבקשת המוזיאון היהודי־היסטורי בוורשה בדצמבר 1945 ובו תיאר, לבקשת מנהלת המוזיאון, את כל אשר אירע לו וכל מה שהוא ראה במחנה ההשמדה טרבלינקה, עד שנמלט מן המחנה ביום ההתקוממות.

על קיומו של הדו"ח שכתב רוזנברג נודע להגנה במשפט רק לפני שלושה חודשים והמסמך התקבל בירושלים בימים האחרונים.

הסניגור שאל את העד אם אכן יש בדו"ח שלו „צירוף של חוויות של מה שראית בעצמך ומה ששמעת מאחרים?"

העד השיב כי אכן כך היה הדבר. השופט צבי טל: מי שקורא את המסמך, מתרשם שזה מה שראית אתה. באמת נשאלת כאן על ידי הסניגור מדוע לא כתבת אחר כך כי שמעת כיצד הרגו אותו?

העד: אולי זאת היתה טעות שלי. העד הוסיף: „האמנתי בכל לב שאנשים שלנו הרגו את הרוצח הזה. ככה רציתי לחשוב וככה חשבנו כולנו."

הסניגור לא הרפה ושאל את העד כמעט על כל מלה בקשר למשפט בו הוא מתאר כיצד הרגו את איוואן בחדר המנוע של תאי הגאזים. „כתבת כי איוואן הותקף עם את על הראש ואז נשאר שוכב לעולמים. זה יכול להיות חלק ממידע חשוב מאד. אמרת קודם שכל המסמך שכתבת הוא אמת. כאשר אתה כותב 'נשאר שוכב לנצח' התכוונת שהוא מת, נכון?"

העד אמר כי כאשר כתב זאת לזה הוא התכוון, שהיכו את איוואן על הראש והוא מת.

אב בית הדין, השופט דב לוין שאל את העד: „שכשכתבת שהרגו אותו האמנת? העד השיב: „כן, האמנתי, אבל זה היה אחרת".

הסניגור שאל את העד: כתבת שהרגו אותו. כיצד אתה אומר שהוא יושב כאן כפי שהתבטאת.

העד רוזנברג השיב: אבל הוא לא היה שם. לא היכו אותו שם.

כאן התפרץ הנאשם איוואן דמיאניוק. הוא קם ממקומו וקרא בעברית: מר רוזנברג, אתה שקרן, שקרן, שקרן.

הסניגור צ'ומק המשיך לשאול את העד בעניין זה וניסה להוציא ממנו כי אכן חשב על כי איוואן נהרג במרד. הוא שאל אותו אם הוא סיפר למישהו כי כתב את המסמך הזה. העד השיב כי לא סיפר על כך עד שנשאל על מה שקרה במחנה ואז מסר גירסה קצת שונה.

בית־המשפט לא התיר לסניגור להרחיב את החקירה לגירסאות אחרות...

בתום חקירתו של רוזנברג, המשיך התובע מיכאל שקד בסיכומי התביעה, והתרכז בניתוח עדויות ניצולי טרבלינקה במשפט, שזיהו את הנאשם כ„איוואן האיום".

דראושה קורא לרבין להתפטר ולממשלה לפתוח מו"מ עם אש"ף

צפוי גינוי מצד חברי מרכז „העבודה" הערבים לח"כ שפרש

מאת מחמוד חליליה, סופר „דבר" בנצרת

ח"כ עבד אלוהאב דראושה קרא אתמול לשר הבטחון יצחק רבין להתפטר מתפקידו בהיותו אחראי ישיר „למדיניות הדיכוי בשטחים הכבושים".

בהרצאה שנשא בירושלים בכינוס של „יהודים וערבים הפועלים לדו־קיום קרא דראושה לממשלה לפתוח במו"מ עם אש"ף בהיותו הנציג הבלעדי של העם הפלשתיני.

בתשובה על שאלה אמר ח"כ דראושה שהוא אינו מוציא מכלל אפשרות הקמת מפלגה ערבית. הוא מקיים התייעצויות בנושא עם אישי ציבור ערביים וההכרעה בנושא תיפול בקרוב, אמר. ח"כ שולמית אלוני („רצ") שהופיעה באותו כינוס אמרה שזכותו של דראושה לשקול את דרכו הפוליטית על פי הבנתו, כמו של„רצ" הזכות לשקול את דרכה על פי הבנתה. כן אמרה שב„רצ" יש חברים ערביים הרוצים להגיע לכנסת.

סופר „דבר" מציין שחברי „רצ" הערביים מתנגדים לצירוף אישיות ערבית לתנועה, ולאפשרות שיהפוך ח"כ מטעמה, ותובעים לעצמם את הזכות לקבוע את המועמד הערבי.

היום אמורים חברי מרכז מפלגת העבודה הערביים להתכנס לדיון בפרישתו של ח"כ דראושה משורות המפלגה, וצפוי גינוי מצידם לצעד זה. אחדים מחברי מרכז „העבודה" הערביים אמרו אתמול לסופר „דבר" שאף כי הם מסתייגים ממדיניות היד הקשה של שר הבטחון אין הם רואים הצדקה לפרישתו של ח"כ דראושה. על מקומו של המועמד הערבי ברשימת המערך מתמודדים עתה לפחות עשרה חברים, ביניהם חבר הוועדה המרכזת נוואף מסאלחה, ראש מועצת באקה אל גרבייה, סמיר דרוויש, ראש מועצת הכפר הדרוזי ג'ולים, סאלח טריף, מפקח חינוך בנצרת מחמוד דיאב ומרכז מפלגת העבודה בגליל המערבי חוסיין אסדי.

„חזור בך"

פעילי „העבודה" במגזר הערבי, ובמיוחד מאיזור המשולש, קראו בימים האחרונים לח"כ דראושה לחזור בו מהתפטרותו.

מועצות פועלים מגנות צעדו של דראושה

מאת סופר „דבר"

מזכירי מועצות הפועלים יעשו לחיזוק הדו־קיום היהודי ערבי באמצעות שורה של פעולות משותפות לבני שני העמים – מסר אתמול יו"ר האגף לאירגון ומועצות הפועלים בהסתדרות, גדעון בן־ישראל.

בישיבה של חבר מזכירי מועצות הפועלים שהתקיימה בפקיעין בהשתתפות נציגים ערבים ודרוזים, נשמעו גינויים ל„צעד הבדלני" של ח"כ עבדול והאב דראושה, שפרש ממפלגת העבודה. המשתתפים טענו שהצעד „פוגע בפעילות המשותפת למען שיתוף פעולה ואחווה יהודית־ערבית."

ואלדהיים יעיד היום בפני ועדת ההיסטוריונים החוקרת את עברו

מאת ריטה קק, סופרת „דבר" באוסטריה

וינה (מיוחד ל„דבר"). – ועדת ההיסטוריונים הבין־לאומית הבודקת את מעשיו של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים בזמן מלחמת העולם השניה, לפי מבוקשה של ממשלת אוסטריה, מתכנסת בימים אלה בוינה לישיבותיה המסכמות.

היום יופיע ואלדהיים עצמו בפני חברי הוועדה לחקירה, אלם בינתיים מתגבש החשד שתוצאות עבודת הוועדה, המתכוונת להגיש את מימצאיה לממשלת אוסטריה בשבוע הראשון של חודש פברואר, לא יהיו שלמים ומהימנים. מפתח הזהירה אם ואלדהיים היה אכן מעורב בפשעי מלחמה או לא נמצא ביוגוסלביה ושם לא רצו אף פעם לגלות את כל האמת הנוגעת למזכ"ל האו"ם לשעבר, ידידו המכובד של המארשל טיטו.

לכן, חברי ועדת ההיסטוריונים רצו גם לחקור את ההיסטוריון היוגוסלבי דוסן פלנסה שטין שמצא בארכיונים בארצו הרבה מסמכים המוכיחים שואלדהיים היה מעורב באופן רציני בפשעי מלחמה ביוגוסלביה, אלא שהוא איננו מוכן לשתף פעולה עם הוועדה היות ויש לו ספקות באשר לאובייקטיביות שלה. חבר הוועדה הגרמנית מסרשמידט, הרבה לתת ראיונות באוסטריה, הכריז אתמול שעד כה הוועדה לא מצאה את אותו המסמך שממנו אפשר לראות ללא ספק, כי אמנם ואלדהיים הינו פושע מלחמה.

„רואים בנו רק חיילים מבצעי הוראות הצריכים להביא מצביעים לקלפיות"

מאת יצחק מירוחר, סופר „דבר" בעמק

עשרות ראשי ערים ומועצות מקומיות מכל הארץ, החליטו אתמול בכינוס שהתקיים ביקנעם־עילית, להמשיך להיאבק להפרדת מועדי הבחירות הקרובות לכנסת ולרשויות המקומיות.

באי הכינוס, שהתקיים ביוזמת אילן גבריאלי ראש מועצת יקנעם־עלית, ובברכת מרכז השלטון המקומי, ניסו בדברים תקיפים להעביר לממשלה ולכנסת מסר ברור על נחישות דעתם להיאבק לקיום החוק הקיים של הפרדת מועדי הבחירות לכנסת ולרשות המוניציפלית. ראשי הערים הגדולות – טדי קולק מירושלים, שלמה להט מתל־אביב ואריה גוראל מחיפה – בלטו בהיעדרם.

יו"ר מרכז השלטון המקומי, ראש עיריית פתח־תקווה, דב תבורי מסר בכינוס על ההחלטה המחייבת שהתקבלה במוסדות „העבודה" על נחיצות הפרדת המועדים הציע לראשי הערים והמועצות להודיע להברי־הכנסת של מפלגותיהם, שאם לא יתמכו בכנסת בהחלטה כדרישתם, הם יימנעו מלהתגייס במערכותיהם לקמפיין נוספת בכנסת הבאה. הדוברים בכנס לא חסכו בביטויים בוטים כלפי ההנהגה המרכזית „המזלזלת בהם" ורואה בהם „רק חיילים הצריכים לבצע הוראות ולהביא מצביעים לקלפיות". „אנחנו הנבחרים היחידים הנדרשים לאחריות מיניסטריאלית על מעשינו ומחדלינו, ואנחנו רוצים שהציבור שלנו ישפוט אותנו לפי מה שעשינו עבורו בין בחירות לבחירות, ולא לפי מה שהוא חושב על מו"מ לשלום או על יחסים בין יהודים לערבים", אמרו. ראשי הרשויות מ„העבודה" הדגישו מעמיתיהם חברי הליכוד לפעול בתוך מפלגתם לקבלת החלטה דומה לזאת שהתקבלה במערך: „נושא הפרדת המועדים של הבחירות הבאות יקום או יפול על סמך הסכם בין שתי המפלגות הגדולות. „העבודה" כבר החליטה לתמוך בדרישתנו, ועתה תורן של ראשי הרשויות של הליכוד לתבוע החלטה דומה במפלגתם".

הכינוס בחר בוועדה מצומצמת להמשך המאבק שיכלול בין היתר פניה לנשיא המדינה יו"ר הכנסת לראשי המפלגות ועוד.

בוריס ביגון יגור וילמד במעגן־מיכאל

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

בורך בוריס ביגון, שעלה לארץ בשבוע שעבר מברית המועצות יחד עם אביו יוסף ביגון, אמו, רעייתו ושני ילדיו הקטנים, החליט לשהות במעגן־מיכאל, שאימץ את המשפחה, לפחות ששה חודשים כדי לסיים באולפן שבמשק את לימודי העברית.

בוריס ביגון, היודע מעט בעברית, התקבל לכיתה ד' באולפן ואילו רעייתו, שידיעותיה בעברית פחותות התקבלה לכיתה נמוכה יותר. באולפן לעברית במעגן מיכאל לומדים כיום כ־80 עולים חדשים, אולם בוריס ביגון ורעייתו הם היחידים המטופלים בילדים. בני הזוג ילמדו חצי יום באולפן וחצי יום יעבדו בענפי המשק השונים. שני ילדיהם הקטנים דני ודינה התקבלו לגן הילדים ולפעוטון ולדברי חברי המשק הם כבר „צברים" לכל דבר.

בוריס ביגון ורעייתו לא החליטו עדיין אם יחליטו להתגורר במשק גם אחרי סיום לימודיהם באולפן. בינתיים הם מרוצים מאוד במשק ומודים לחבריו על הכנסת האורחים החמה. אתמול חזרו למעגן מיכאל גם יוסף ביגון ורעייתו, בתום סיורים וקבלות פנים בחלקי הארץ השונים, אולם לא ברור עדיין היכן יחליטו לתקוע יתד בארץ וקרוב לוודאי שהוא יכריע בנושא זה בימים הקרובים.

רב־שיח של „סובלנות": „בחירות ללא אלימות"

מאת אבי טובים

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, קרא לסיעת הליכוד להיענות להצעתו ולהפחית מחצית מזמן השידור הטלוויזיוני המוקדש לתעמולת הבחירות, ולהתרכז בויכוחים מהותיים בנושאים מדיניים, כלכליים וחברתיים. ההצעה עלתה אמש ברב שיח בנושא „בחירות ללא אלימות" שנערך מטעם תנועת „סובלנות" בבית סוקולוב בתל־אביב.

ח"כ ברעם אמר כי מי שיקבע את הטון לקראת הבחירות הקרובות הן המפלגות ולא אמצעי התקשורת. וכדי למנוע ריווח על התגוששויות מילוליות בין יריבים פוליטיים עדיף ויכוח ענייני על עמדות.

ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) אמר, כי במציאות בישראל הסובלנות חשובה יותר מכל פרק אחר, במיוחד בהעדר הנהגה סמכותית חזקה. על כן מוטל על כל אחד מהפוליטיקאים ואנשי התקשורת לשמש דוגמא. ח"כ לנדאו התייחס להצעתו של ח"כ ברעם ואמר, כי אישית הוא מקבלה אך בהסתייגות, מכיון שדיונים ארוכים ללא בידור במהלך תעמולת הבחירות ימאיסו עצמם על קהל הצופים, שימנע בשל כך מלצפות בתוכניות.

עורך „מעריב" עידו דיסנצ'יק טען, כי העדר הסובלנות שבא לידי ביטוי בחיינו הפוליטיים מקורו בהעדר תרבות ותופעה זו בולטת בכל תחומי חיינו. הוא ציין כי האלימות המילולית משתלמת לפוליטיקאים כאמצעי של חדירה וריכוז תשומת הלב של אמצעי התקשורת.

עורכת „דבר" חנה זמר אמרה, כי נאיבי לחשוב שחיילי צה"ל הנאלצים במהלך שרותם להכות ו„לשבור עצמות" יסלדו מאלימות בהמשך חייהם. עוד אמרה, כי התקשורת יכולה לתרום לחוסר אלימות רק אם לא תשקף את הנעשה בזירה הפוליטית כלומר תטיל צנזורה פנימית.

לרב־שיח שנערך ביוזמת „סובלנות", תנועה על מפלגתית להוקעת האלימות, קדם טקס הענקת פרסים לעתונאים מצטיינים, אתי פולק עורכת תוכניות ב„קול ישראל", על תוכניתה „ארץ אחת" שעסקה ביהודים וערבים בישראל 1987, ונתן רועי, סופר העתון „דבר" קיבל ציון לשבח על יוזמתו וטיפולו העקבי בנושא מצבם הקשה של חסידי אומות העולם החיים בישראל.

פרופ' פרידריך הירצברוך

פרופ' לארס הורמאנדר

פרס וולף במתמטיקה יוענק לגרמני ולשוודי

פרס קרן וולף הישראלית במתמטיקה לשנת 1988 יוענק לפרופ' פרידריך הירצברוך מאוניברסיטת בון בגרמניה המערבית ולפרופ' לארס הורמאנדר מאוניברסיטת לונד בשוודיה. השניים יקבלו את הפרס בטכס ממלכתי שיתקיים בהשתתפות ראשי המדינה בחודש מאי במשכן הכנסת בירושלים.

פרופ' פ. הירצברוך נולד בשנת 1927 בגרמניה. במשך 35 השנים האחרונות קשור שמו לתוצאות מפורסמות בשטחי הטופולוגיה, הגיאומטריה האלגברית והגיאומטריה הדיפרנציאלית הגלובלית. תוצאות אלו צוינו את תחילתן של תיאוריות חשובות והייתה להן השפעה עצומה על התפתחות המתמטיקה המודרנית. פרופ' הירצברוך יקבל את הפרס על עבודתו המחקרית המובילה ועל עידוד המחקר ושיתוף הפעולה המתמטי.

פרופ' ל. הורמאנדר נולד בשנת 1931 בשוודיה. הוא התורם החשוב ביותר לתיאוריה המודרנית של משוואות דיפרנציאליות חלקיות ליניאריות. הוא מילא תפקיד מוביל בפיתוח הטכניקות המודרניות בנושאים אלה ויקבל את הפרס על עבודתו הבסיסית וגילוייו.

הפרס הוא בסך 100 אלף דולר ויחולק שווה בשווה בין שני הזוכים בתחום המתמטיקה.

תובע הפסקת ביקורי השרים בדרום־אפריקה

מאת טובה צימוקי סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ יאיר צבן ממפ"ם פנה לראש הממשלה ותבע ממנו להורות על הפסקת ביקוריהם של שרים בדרום־אפריקה, השמים ללעג וקלס את החלטות הממשלה, שהתחייבה ליצור אי הידוק באילו הכוונה היא להדיר את פרופיל היחסים עם דרום־אפריקה.

ח"כ צבן הגיב בכך על הידיעה בדבר ביקורו המתוכנן של השר שרון בדרום־אפריקה לפי הזמנה של אחד מבעלי ההון היהודיים בארץ זו. ח"כ צבן אומר כי אין זה מקרה שהאצים לדרום־אפריקה נמנים דווקא עם "מחנה הטרנספר והאפרטהייד בישראל".

חוק השיקום

מליאת הכנסת אישרה פה אחד הצעת חוק של ח"כ פנחס גולדשטיין שבאה להחיל את חוקי השיקום הצה"לי על חיילים בשירות סדיר שנחבלו בזמן חופשה ברשות מהצבא. עוד נקבע בהצעת החוק כי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה יחול לגבי משפחתו של חייל שמת כתוצאה מחבלה בעת חופשה. משמעות החוק היא שצה"ל יממן טיפול רפואי לחיילים שנחבלו בעת חופשתם.

ח"כ דן מרידור שהביא את החוק למליאה הכנסת בשם ועדת חוץ ובטחון אמר כי זהו מצב בלתי נסבל שחייל הנפגע בעת חופשתו אינו זכאי לטיפול רפואי ולהטבות. בעבר מאות הורים שהפקידו את ילדיהם בידי הצבא נאלצו לממן מכיסם טיפול רפואי וסעודי לבנם שנחבל בחופשה. מדובר גם במקרים קשים של נכות לכל החיים. ח"כ מרידור הוסיף כי לא מקבל חוסר הגיון שחיילים בשירות סדיר יבטחו את עצמם בחברת ביטוח פרטית.

הצעת החוק תחול רק על חיילים שנעדרו מהשירות ברשות ובתוך התקופה של ארבעה עשר יום הראשונים בהם נעדר החייל מהשירות הצה"לי.

صكذا من الاصل

ירידות שערים במניות ובאגרות החוב

• חוסר איזון באפיקי ההשקעה השונים. • ירידות כתוצאה משבירתם של מנהלי תיקים. • מגמת פדיונות מתמשכת בקרנות הנאמנות של פועלים. • קליטת היצעים טובה מצד קבוצת לאומי פיא. • עליות קלות במשתנים.

חוסר היציבות של שוק המניות, וירידות השערים התכופות ביום המסחר הקודם, הביאו לשבירה נוספת של מנהלי תיקים שונים, אלה פעלו הדך בנק כללי, בנק מזרחי, חברת הברוקרים אייל ובנק איגוד. מנגד נקלטו היצעים בירידות שערים ע"י קרנות לאומי פיא ופועלים. זאת למרות מגמת הפדיונות המתמשכת בקרנות בנק הפועלים, בעיקר בקרן „אתגר". קרן זו ממשיכה לקטון ומשיא של כלמעלה מ־ארבעים מיליון ש.ח. בתחילת דרכה ירדה הקרן לכ־23 מיליון ש.ח. לדעת מקורבים הקרן תמשיך לקטון, וזאת, עקב אי יכולת תמרון של הקרן בהיותה קרן טכנית בעיקרה המייצגת 70 מניות, החייבת לקנות בעליות ולמכור בירידות.

לדעת מקורבי השוק הבעיה כי השוק אינו מתפקד, אינה המלצות ששנסקי בעניין הטלת מס על רווחי הבורסה. הכתבות בעיתונים השונים, לכל היותר גורמות לגלים חוזרים של ירידות שערים. אלא בעיקר לשני שינויים שנעשו בעת האחרונה. העיקרי הינו שיטת המסחר החדשה „משתנים" לשיטה זו יש חלק מכריע בגסיסת שוק המניות, ולדעת רבים כל עוד תימשך השיטה שוק המניות לא יוכל להתייצב. גורם נוסף שולי יותר הינו הרשימה המקבילה ונקראת רשימת סיכון שלא מבחינה בין חברות בעלות סיכון מבחינת ההון לבין אחרות. ומשום מה, יש מניות רבות הנסחרות ברשימה זו במחירי ההון העצמי ואף בפחות מההון העצמי שלהן.

בשוק הצמודים נרשמו היצעים למרבית אגרות החוב במיוחד הארוכות, ובבורסה גורסים שמגמה זו תימשך, כל עוד קיים מצב של אי איזון בין אפיקי ההשקעה השונים, וצפויים בעת הקרובה להתערבות של בנק ישראל באפיקים הסולידיים אשר ימנע ירידה חזקה בשערי אגרות החוב על מנת לשמור על רמת תשואה נמוכה, לצורך מחזור זול של החוב הפנימי.

היצעים נרשמו למניות הנסחרות בשיטת המ.ר.צ. ומדד המרץ ירד ב־0.42%.

במסחר במשתנים נרשמו למרבית המניות הנסחרות בשיטה זו עליות שער קלות של עד אחוז אחד. פעילות רבה במיוחד נרשמה למניית סופרסל ב' שעלתה באחוז אחד תוך מחזור עסקאות של 5300 ותמורה של 437007 ש.ח. וכן מניית הבינלאומי שעלתה ע.ב. 0.75% במחזור של 6230 ע.ב. ותמורה כספית של 348601 ש.ח.

ירידות בולטות נרשמו לכרמל 10%–, יעסור 1 10%–, אלון ביטוח 10.2%–, חילן אופ 10.2%–, אלרוב 1 9.9%–, לומיר 1 מוכרים בלבד, מטעי הדר 5 7.9%–, עמק 10%–, התכוף 1 10%–, התכוף 5 מוכרים. דנבאר 5 10%–, חירון 1 11.3%–, טרום 5 10%–, עליות נרשמו רוגוזין 10%+, גני הדר 5.5%+, כתר 6.2%+, לוינשטיין 1 6.2%+, אורדם 0.5 6.4+, מודול תעשיות 7.1%+.

הודעות בורסה

דטה – ריווחי החברה לחודשים אפריל־ספטמבר 1987, הסתכמו ב־333 אלף שקלים לעומת 356 אלף שקלים בתקופה המקבילה אשתקד.

טופר – הרווח הצפוי לפני מס לשנת 1987 הסתכם בכ־850 אלף שקל לעומת מיליון שקל בשנת המס הקודמת.

לודזיה – מחזור המכירות של החברה בשנת 1987, הגיע לכ־21.7 מיליון דולר, גידול של 28 אחוזים לעומת מכירות שנת 1987.

מקסימה – החברה רכשה משרדים ברמת־גן מחברת מ. אביב תמורת 700 אלף דולר הצמודים למדד המחירים לצרכן.

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהוסד ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היצע/ביקוש
א.ד.ה.ב ש	18500	25.0		-25.0
הבינלאומי 0.1	1210	1088	-38 -3.0	-1848
הבינלאומי א 0.5	640	2358	-4 -.6	-790
כללי לא מהודר 1	14630	97.0	-250 -1.7	-121
פ.י.ב.י. 0.5	6720	2480	-70 -1.0	-2311

בהוסד הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היצע/ביקוש
אדיבי כ'ד ל־88	103700	850	+350 +.3	+1200
אדיבי ב' ל־88	103700		+400 +.4	+48.0
אדיבי בב"א 88	622600	1.0		+4.0
איגוד ושת ל־88	77050	137	+100 +.1	+239
דיסקונט ב' ל־88	132620			+2.0
דיסקונט א' ל־88	132200	333		-16.0
דיסקונט שה 88	15500			-1.0
מזרחי ש' ל־88	42665	1586		-1648
מזרחי ב' ל־88	42602	300		-102
הפועלים מבב 88	91700			-.5
הפועלים ש' ל־88	70430	1260		-614
כללי א' ל־88	70350	296		-98.0
כללי ש'ה 7 ל־88	180000	5.0	+300 +.2	+51.0
כללי שה 7 ל־88	8640		-10 -.1	-20.0
כללי ש'ה 11 ל־88	44780	1419		-1874
בנוה המר 1 88	16800	34.0	+150 +.9	+523
בנוה המר 5 88	59350		+149 +.3	+150
	30100	29.0		-29.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5083.27	5059.89	גלית	648.38	640.59	לבסקיה	128.83	127.50	עדן	2403.81	2385.68
אביקה	429.03	420.62	גרנית	339.48	336.16	לפיד	352.31	345.38	עופרי	500.75	494.65
אגוז	262.92	257.91	דוכיפת	490.69	484.69	לקט	1901.85	1887.75	עיכון	131.27	128.81
אגם	102.70	100.70	דולב	248.69	243.59	לשם	378.32	375.85	פזא	1565.56	1555.02
אדיר	1717.88	1706.56	דורון	1566.10	1537.80	מבטח	1374.16	1349.90	צבר	547.28	540.77
אדום	156.29	154.75	דוכן	269.09	264.16	מגמה	5072.87	4937.12	צמרת	468.24	467.47
אופיר	160.75	159.71	דליה	586.14	576.37	מגן	257.90	254.21	צוק	127.15	126.65
אור	431.07	427.34	דרור	323.97	318.01	מגדן	3732.24	3698.87	צפריר	1119.57	1111.21
אורין	135.91	133.24	דקל	349.62	343.01	מור	1579.42	1557.84	צמיחה	517.14	509.52
אורלי	258.25	256.12	הדס	377.73	374.41	מורן	863.90	855.76	צברת	146.05	144.90
אורן	800.97	785.43	הילה	405.09	402.32	מטה	25338.88	24955.01	קלע	164.24	163.85
איל	5238.87	5136.90	הדר	554.77	545.59	מיטב	1042.64	1022.60	קשת	105.17	101.9
אירוס	5489.85	5369.94	זהבית	2180.17	2127.20	מכלול	93.82	93.21	רובית	18034.89	17829.86
איתן	770.72	761.13	זהר	109.87	107.46	מעוף	4505.24	4419.50	רימון	133.26	133.05
אלה	636.23	623.23	זיו	134.52	132.53	מעיין	773.30	759.04	רעות	856.26	842.41
אלמוג	679.52	671.20	זמיר	438.85	433.48	מקשה	386.19	383.65	רקפת	415.42	409.97
אליסם א	101.73	100.87	חבצלת	162.73	160.53	מרווה	125.28	124.80	שבים	451.88	446.47
אליסם ב	98.06	95.77	חלמיש	145.98	143.57	מרום	1362.16	1356.75	שחם	348.11	344.98
אליסם ג	88.51	86.39	חלבנים	217.79	216.35	נוגה	146.32	144.15	שקד	102.46	101.22
ארז	301.42	297.76	חן	149.71	149.41	נבוך	265.34	263.47	שירה	441.49	438.28
אש	133.25	130.35	טופז	115.13	112.09	נטע	462.97	455.78	שניר	405.12	402.48
אשל	185.25	181.65	טל	6339.62	6298.80	נילי	137.92	135.90	שקמה	690.17	680.56
אתגר	84.08	83.08	יובל	453.99	450.55	סביון	651.98	640.86	ששון	686.29	683.27
אתרוג	254.27	251.81	יהלום	162.00	160.46	סגולה	158.79	157.77	שקד	187.87	184.20
ברוחה	154.31	152.85	יסודות	362.47	359.39	סלע	374.87	372.38	תאנה	240.50	238.02
ברוש	506.34	496.57	יערה	446.29	441.01	סנונית	536.48	528.00	תדהר	496.57	483.11
ברק	467.14	457.85	כוכב	294.60	290.97	ספיר	372.35	368.82	תירוש	550.17	543.65
ברקת	315.81	313.58	כחל	131.97	130.36	עמיר	176.74	176.29	תבונה	102.70	101.98
גביש	1515.92	1506.15	כלנית	642.74	631.94	עדיר	352.98	348.94	תמר	251.19	246.33
גבע	114.80	112.32	כנרת	263.82	261.91	עדית	727.49	722.53	תמרה	197.64	196.33
גורן	449.16	443.96	כרמל	142.82	140.50	עידן	486.95	479.87	תרשיש	115.28	114.57
גיא	103.28	101.75	כתר	1212.88	1195.77	עמבר	116.19	113.2	תשרי	532.55	520.51
גיל	3263.55	3199.96	להב	4763.98	4670.96						

הלוח הכללי

למנויי דבר

עד סוף החודש אפשר לחדש את המנוי לשנת 1988 במחיר הישן.
הקדימו חידוש המנוי והימנעו מהוצאות מיותרות

דו"ח אדמוני מציע לאחד מערכות השיווק של מועצות הייצור החקלאי

מאת דויד מושיוב

איחוד מערכות השיווק של כל מועצות הייצור החקלאי, כולל אגרקסקו והמועצה לייצור ושווק פרי הדר, למערכת שיווק חדשה מציעים יחיאל אדמוני ודני נר בדו"ח על המועצה לייצור ושיווק פרי הדר שהגישו לשר החקלאות אריק נחמקין ולמזכיר המרכז החקלאי שמחה אסף.

מחברי הדו"ח מציעים איחוד התכנון האסטרטגי העונתי של הייצוא; איחוד הלוגיסטיקה, כולל מרכזי השילוח הנמלים בארץ והטיפול בתוצרת בנמלים בחו"ל; הסכמי תובלה ימית ויבשתית, שרות מחסנים; מיון בבדק איכות ואריזה מחדש בחו"ל.

עוד בהצעה ריכוז הענקת סמכויות רחבות למנהלי סניפים; הרכבת צוות העובדים על בסיס התמחות לפי ענפים ומאמץ משותף לקידום מכירות בעיקר באמצעות רשתות השיווק ומערכות שאינן משווקות עדיין מוצרים ישראלים.

המלצות אחרות של הדו"ח קובעות, כי יש להקים מועצה לייצור הדרים במתכונת מצומצמת מותאמת לצרכי הענף שתתחור לתכנון מוקדם של הענף ולהתפתחויות החזויות בשווקים; העברת תפקידים מהקבלנים למגדלים באמצעות התארגנויות האזוריות שלהם; יצירת מערכת תחרותית בכל האמור בקבלנים, בתי אריזה, פרי לייצוא מול פרי לתעשייה.

תגמול משמעותי של הפרדסן העושה לקידום מקצועי ואיכותי של פרדסו ופריו, וכן הבטחת הכנסה מינימלית לפרדסן על פי הזנים בדרך של הסכם בין המגדלים לממשלה.

הדו"ח קובע, כי על שר החקלאות לקחת לעצמו סמכויות מיוחדות לשם ארגון מחדש של הענף ויעשה ביחד עם ראשי המועצה, החברות הקבלניות וציבור החקלאים, שאיכפת להם להכנסת השינויים במקשה אחת. לדעת מחברי החוק על שר החקלאות לדאוג לכך שאותם גורמים שלא קיבלו את התכנית יסיקו מסקנות ויפנו את הזירה מבלי לאפשר לטרפד את התכנית.

מחברי הדו"ח קובעים שאין תחליף לענף ההדרים על ידי שימוש כלכלי יותר בקרקע ומים וכן בעקבות הצטברות ידע ונסיון אפשר להחזיר לענף ההדרים את תפארת העבר אם יוכנסו בו השינויים המתבקשים.

המחברים קובעים שאין להסתפק בהסדר חלקי ותיקון מסויים משום שיבריים אלה לא יעלו את הענף על דרך המלך.

איגוד המפרסמים: ההוצאה לפרסום ב־1987 — 450 מיליון דולר

ההוצאה לפרסום בעתונים היומיים 192 מיליון דולר

בשנת 1987 גדלו ההוצאות לפרסום ב־44.5% לעומת השנה הקודמת ויותר מפי שניים לעומת 1985, והסתכמו ב־450 מיליון דולר. ההוצאה לפרסומת מהווה 1.4% בתוצר. ההוצאה לנפש הסתכמה ב־102 דולר. ישראל נכנסה ל"מועדון" של 13 מדינות בעולם בהן ההוצאה השנתית לפרסום לנפש עולה על 100 דולר. פרטים אלו מסרו אתמול ראשי איגוד המפרסמים בישראל במסיבת עתונאים בתל־אביב.

הגידול בהוצאה לפרסום משקף את החרפת התחרות בין המשווקים, גידול הצריכה במשק ועליה ברמת החיים ב־1987, ועליית מחירי הפרסום בשיעור ממוצע של 25%.

חלקה של העתונות היומית ב"עוגת הפרסום" נשאר יציב ועומד על 43%, שהם 192 מיליון דולר, ב־1987 צינור הפרסום מספר אחד של ישראל. סך הפרסום המודפס הכולל עתונים יומיים, מקומונים, שבועונים וירחונים, כתבי עת ומדריכים היווה ב־1987 71.5% מכלל "עוגת הפרסום" בישראל, כמעט כפליים ממשקל הפרסום המודפס בעולם.

לפרסום חוצות הוצאו 29 מיליון דולר, בתערוכות וקידום מכירות הוצאו 26 מיליון דולר, לפרסום ברדיו הוצאו 23 מיליון דולר, לפרסום בטלויזיה הוצאו 10 מיליון דולר, ולפרסום בקולנוע 6 מיליון דולר.

הגידול המהיר ביותר היה בהוצאה לפרסום בשבועונים וירחונים שגדלה ב־75% ובפרסום במקומונים שגדלה ב־61%, מגמה המלמדת על נטייתם של המפרסמים להתמקד באפיקי פרסום המותאמים לפלחי שוק מוגדרים בתוך האוכלוסיה.

הענפים המרבים בפרסום הם הבנקים, האופנה, משקאות קלים ודיהוט. הענפים שהגדילו את ההוצאה לפרסום באופן חד היו ענף התקשורת (טלפונים) כרטיסי אשראי, שוקולד, עיריות, מסעדות ובנקים.

עשרת המפרסמים הגדולים ב־1987 היו בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, תנובה, עלית, שקם, המשביר לצרכן, מפעל הפיס, הבנק הבינלאומי, קראוס — רשת הריבוע הכחול.

אינג' מרים מילר, מנכ"ל מכון התקנים

תקינה נאותה תורמת להחדרת מוצרי היצוא לשוקי העולם

98% מתקציב המכון ממקורות עצמיים

מאת סופרת "דבר"

לאחרונה הפך מכון התקנים מוקד למאבקי כוח ואובייקט להתקפות מצד גורמים שונים שמניעיהם אינם מקצועיים. כמי שמלווה את המכון מראשית דרכו אני רוצה להזהיר שמכון התקנים פועל בתום לב, במקצועיות וללא משוא פנים. דברים אלה אמרה אתמול אינג' מרים מילר, מנכ"ל מכון התקנים, בסיור עתונאים במעבדות המכון ברמת אביב.

מילר הדגישה כי המטרה העיקרית לשמה הוקם מכון התקנים היא תקינה והבטחת רמה נאותה של טיב המוצרים. המכון משמש כלי עזר לתעשיה ולצרכן כאחד, ביניהם חייבת להיות זהות אינטרסים, שכן תעשיין לא יוכל למכור מוצר באיכות ירודה לאורך זמן. המחשבה שכל מי שאיננו מייצג את ארגון הצרכנים הינו אויב — בטעות יסודה, קבעה מילר.

ועדות התקינה של המכון בנויות בצורה מאוזנת ומיוצגים בהן נציגי הצרכנים, התעשיה, משרדי הממשלה והרשויות הרלוונטיות. [illegible]

עד היום פורסמו 1600 תקנים ישראליים, מתוכם 400 תקנים שהוכרזו כרשמיים (מחייבים) על ידי משרד התעשיה והמסחר. 1400 מוצרים מאושרים לשאת את תו התקן.

במכון התקנים מועסקים כ־600 מהנדסים, טכנאים ועובדי מעבדה. עוד כ־4000 איש מכל מגזרי המשק פעילים בהתנדבות בוועדות התקינה של המכון.

התקציב השנתי של מכון התקנים הוא 24 מיליון שקל. כ־2% בלבד מן התקציב מקורם במימון משרד התעשיה והמסחר, והיתר ממקורות עצמיים.

בשנה האחרונה הוציא המכון כ־80,000 תעודות בדיקה. מכון התקנים מפקח כיום על כ־1600 מפעלי תעשיה.

בעקבות הסכמי הסחר שנחתמו בין ישראל ומדינות מערביות שונות נחשפה התעשיה הישראלית ליבוא מתחרה מחד גיסא ונוצר הצורך לפתח תעשיית יצוא שתעמוד בתחרות בשוקי העולם, מאידך גיסא.

מכון התקנים, בין שאר תפקידיו, משגיח, מסייע ומדריך את היצרנים בשיפור מוצריהם [illegible] של בקרת איכות במפעליהם. בעשור האחרון הרחיב מכון התקנים את היקף פעילויותיו, נכנס לתחומים חדשים והעמיק את הטיפול בענפים קיימים. בצד המעבדות הקיימות כמו: חשמל, כימיה, טקסטיל, הידראוליקה, מכניקה ובניה, יזם המכון הקמת יחידה מיוחדת לאנרגיה האחראית על שימור אנרגיה וניצולה, המצויידת בציוד משוכלל, ובודקת בין היתר עמודי תאורה במגרשי חנייה ובכבישים וכדומה, ומעבדה לאש שהיא היחידה מסוגה בארץ. המעבדה לאש הוקמה בעקבות מספר דליקות שארעו והתפתחויות בתחום הבנייה (בניית רב קומות, שימוש בחומרים חדשים, התקנת תעלות מיזוג אויר וכו') שחייבו בדיקת תכונות דליקות של חומרים שונים.

במשך שנות קיומו פיתח המכון קשרים עם מכוני תקינה רבים ברחבי העולם. הקשרים הבינלאומיים הללו מאפשרים השפעה על תוכן התקנים הבינלאומיים ותרומה עקיפה להחדרת המוצרים הישראליים לשווקים פוטנציאליים בעולם ולקידום היצוא הישראלי בכלל.

יפן היא הלקוח הגדול ביותר של קבוצת הברום

מאת אמיר רוזנבליט

קבוצת הברום מיצאת היום ליפן מוצרים בהיקף של כ־50 מיליון דולר בשנה. בכך בולטת יפן כלקוח הגדול ביותר של הקבוצה, שמכירותיה לשנה האחרונה הסתכמו בכ־212 מיליון דולר, כולל חברות הבנות בחו"ל. דברים אלה גילה הסמנכ"ל לשיווק, מחקר ופיתוח של מפעל "תרכובות ברום", ד"ר באיר אנגלהרט, בשיחה עם שגריר יפן בישראל, קאצי טסוסוהי, שהיה אורח המפעל בבאר שבע בסוף השבוע.

קשרי הסחר של קבוצת הברום עם השוק היפני החלו לפני כ־10 שנים, באמצעות 'בומוקס', חברת הבת של הקבוצה ביפן. קבוצת הברום מייצאת כ־30 אחוז מהתפוקה העולמית של ברום. מפעלה שברמת חובב מעסיק כ־400 עובדים והוא בין הגדולים והמתוחכמים מסוגו בעולם. אל שגריר יפן בישראל, שסייר במפעל עם רעייתו, נילווה נשיא לישכת המסחר והתעשיה בבאר שבע הנגב, שלמה שגב.

אוטו סייף יצאה לאוסטרליה ב־20 אלף דולר

חברת אוטו סייף המייצרת ומשווקת מערכות מיגון לרכב, ביצעה יצוא נסיוני של 500 יחידות לאוסטרליה. היקף העסקה כ־20 אלף דולר.

מערכת המיגון לרכב של אוטו סייף היא מהמתקדמות בעולם, ויחודה בכך שהינה אוטומטית לחלוטין.

מנכ"ל החברה דוד לביא מסר כי קיימים מאנגליה, צרפת, גרמניה וארה"ב מתעניינים במערכת.

בנק הפועלים שוויץ גייס 30 מיליון מרק עבור חברת החשמל

בנק הפועלים שוויץ, שהוא חברה בת של בנק הפועלים, גייס 30 מיליון מרקים גרמניים עבור חברת החשמל בישראל בערבות המדינה, למימון הקמה ופיתוח של מיתקני פריקת הפחם ופרוייקטים נוספים.

בנק הפועלים שוויץ ריכז בהצלחה קונסורציום של 10 בנקים, מרביתם אירופאים, שבאמצעותם גויסו הכספים. פעולת מימון במתכונת כזו היא ראשונה מסוגה בחברת החשמל, שכן ברוב המקרים גיוס כספים בחו"ל למימון של השקעות נעשה באמצעות גופי מימון ממשלתיים, כגון "אקסים" בארה"ב.

זוהי הפעם הראשונה שבנק הפועלים שוויץ מרכז קונסורציום של בנקים בינלאומיים לצורך גיוס כספים עבור המשק הישראלי. ההצלחה של פעולת הגיוס עבור חברת החשמל עשויה לתרום להרחבת פעילותו של הבנק בתחום זה. זאת בנוסף לפיתוח של קשרי הגומלין הבינבנקאיים עם הבנקים הזרים שלקחו חלק בקונסורציום, שכבר נותן את אותותיו.

הכספים שגויסו עבור חברת החשמל הם ל־5 שנים בריבית של 3/4% מעל ל"ליבור", שהיא נמוכה בהשוואה למקובל בגיוס כספים לתקופות כאלה.

נשקלת הקמת מפעל סיגריות בצפת

משרד התעשיה והמסחר שוקל הקמת מפעל חדש לסיגריות בצפת. הקמת המפעל נבחנת במסגרת תכנית להקמת מפעלים רבים בתחום המזון.

מפעל הסיגריות שיוקם כנראה בצפת אמור לייעד חלק מתפוקתו ליצוא.

נודע כי המפעל יעסיק לפי התכנות כ־60 עובדים. ראש עירית צפת, זאב פרל כבר קיבל אישור עקרוני ממרכז ההשקעות כי במשרד רואים בחיוב הקמת מפעל כזה.

עוד נודע כי הקמת מפעל כזה תחייב השקעה של 5 מיליון דולר.

דני גוב

ריבית גבוהה במיוחד בבנק הפועלים: עד 23.75% בפקדון לשנה ועד 22.5% בפקדון לחצי שנה

בנק הפועלים מפעיל תכנית חדשה במסגרתה ניתן להפקיד כספים ל־6 חודשים עם אפשרות להארכת הפקדון לתקופה של 6 חודשים נוספים, ולקבל ריבית שנתית של עד 23.75%.

הפקדון החדש מאפשר לקבל ריבית גבוהה במיוחד בשיעור של עד "פריים" בתוספת 5.5% לשנה עבור הפקדות של עד 100,000 ש"ח, ועד "פריים" בתוספת 6.5% על הפקדות בסכומים העולים על 100,000 ש"ח. חישוב הריבית נעשה על בסיס של ריבית דריבית כל 30 יום, כך שהריבית המתואמת השנתית מגיעה, לפי שיעורי הריבית כיום, ל־22.54% על הפקדונות של עד 100,000 ש"ח, ולריבית מתואמת שנתית של 23.75% על הפקדות בסכומים העולים על 100,000 ש"ח.

שיעורי ריבית אלה חלים על מי שיתמיד להסך במשך תקופה של 12 חודש. מי שיבקש למשוך את כספו לאחר 6 חודשים, יקבל ריבית של "פריים" בתוספת 4% לשנה על הפקדות בסכום של עד 100,000 ש"ח, ו"פריים" בתוספת 5.5% על הפקדות בסכום העולה על 100,000 ש"ח.

לפי חישובי הבנק, הצמדה לריבית "הפריים" היתה עדיפה בשנים האחרונות על פני הצמדה למדד או הצמדה לשער הדולר.

"כרמל" "דור" ובתי הזיקוק ייצרו מוצרים מחומרי לוואי של אתילן

החברות "כרמל כימיקלים" ו"דור כימיקלים", השייכות לקבוצת דנקנר בוחנות אפשרות לייצר במשותף עם בתי הזיקוק מוצרים מחומרי לוואי של מפעל האתילן.

לאחרונה קיבלה חברת דור כימיקלים את אישור מרכז ההשקעות לפרויקט חדש שייצר מוצרים מחומרי לוואי של מפעל האתילן בהשקעה של כ־15 מיליון דולר. כעת מתנהל מו"מ [illegible] במפעל משותף 'דור' ולכרמל כימיקלים. וכן להשתתפות 'דור כימיקלים' בהקמת מפעל הפוליפרופילן.

דור כימיקלים וכרמל כימיקלים מהוות ביחד תשלובת בעלת ערך מוסף גבוה.

במחירי המים גלומה סובסידיה של 200 מיליון דולר

מאת דויד מושיוב

במחירי המים ברמה הנוכחית גלומה סובסידיה שנתית של 200 מיליון דולר. כך עולה מספר התקציב לשנת 1988. מתוך סכום זה כ־44 מיליון דולר מתוקצבים בצורה ישירה. הסובסידיה הגלויה מוצאת בטוי ישיר בתקציב התמיכות ומטרתה לכסות את הפער בין המחיר המרבי לבין עלויות המים המחושבות בהתאם לתקנות המים. מלאי ההון המושקע במתקני מקורות בלבד נאמד בסך 1.4 מיליארד דולר, עלות ההון המתחייבת ממלאי זה נאמדת בסך 140 מיליון דולר בשנה. פער זה מהווה סבסוד סמוי של מחיר המים שאינו בא לידי בטוי בתקציב.

ההיטלים הנגבים מהצרכנים הכלולים במחירי המים הם חלק מהסבסוד.

למרות שגידול חקלאי רווחי לבעליו המדינה מפסידה כשמחשבים נכון את מחיר השקת מים.

רמת המחירים הנמוכה למים, גורמת להקצאה לא נכונה של המים ולצריכה גבוהה של מים ודבר זה גורם ללחץ מתמיד להגדלת היקף ההשקעות בפיתוח מקורות מים, אשר רובן המכריע איננו כדאי מנקודת ראות המשק הלאומי — קובע ספר התקציב.

קבוצת הברום מקימה מפעל חדש ומפעל שני יוקם בתוך שנתיים

קבוצת הברום, שהיא חברה בת של "מפעלי ים המלח", מתכוננת להשלים בחודשים הקרובים הקמתו של מפעל חדש ליצור כלור ליד ים המלח. נוכח תחזית הביקוש הגובר למוצרי הקבוצה מעריכים בהנהלת מפעלי ים המלח וכימיקלים לישראל, כי בתוך שנתיים עד שלוש שנים יהיה צורך בהקמת מפעל נוסף ליצור כלור.

המפעל החדש שהחברה מקימה, יאפשר לקבוצה להגדיל את כושר הייצור של הברום מ־90 אלף טונות בשנה במצב הנוכחי, לכ־135 אלף טונות עם השלמת המתקן.

כדי להגביר מעורבות בשוק האירופי הקימה החברה מפעל בהולנד. כיום מספקת החברה כ־50% של הברום בסחר העולמי. כיום מיצרת החברה 100,000 טונות ברום.

דני גוב

ביקוש רב לנייר אלומיניום לקראת פסח בחוגים דתיים

יבואנים וסוחרים דתיים רוכשים באחרונה בחו"ל כמויות גדולות של נייר אלומיניום לקראת חג הפסח. העיסקות מבוצעות בתיווכו של בנק המידע הישראלי המופעל על ידי חברת "שחר".

מנכ"ל החברה, דידיה סלע אומר, כי אנשי עסקים מהמגזר הדתי פנו אליו וביקשו מידע מפורט על מלאים של נייר אלומיניום ברחבי העולם. הם הסבירו את בקשתם במחסור הקיים בארץ במוצר זה, לאחר שנסגר מפעל המייצר אותו.

בעקבות פניותיהם של אנשי עסקים אלה, ביצע בנק המידע סריקה בכל העולם אחר מלאים ועודפים של מוצר זה וכבר בוצעו מספר עסקות.

נייר אלומיניום משמש בחג הפסח בקרב חוגי הדתיים לציפוי במטבחים המוכשרים לקראת החג של לוח הכיריים במטבח ומסביב לכיורים של מערכות הבישול הגז והחשמל וכן של כלים ומכשירים שונים.

מכלכלה להדברה אלקטרו סונית

מאת דני צדקוני

הנזק שגורמים מכרסמים למפעלים הוא עצום. הם גם פוגעים בציוד היקר של מיחשובם, חוץ מפגיעתם הקונבנציונלית של עכברים וחולדות במלאי של חומרי גלם או בתוצרת מוכנה. הם פוגעים ברשתות החשמל, במפעל "עוף העמק" הם היו מחוללי השריפה שפרצה שם מחדר החשמל.

יעקב גור אריה כלכלן בן 38 שנה מרעננה. הוא כנראה המדביר האלקטרוני הראשון בישראל. הוא הגיע לכך - במקרה, כשעבד ככלכלן בחברת תעופה. חבר שוויצרי שאל אותו אם בישראל יש עכברים, וסיפר לו על המכשיר האלקטרוני להדברתם. זוהי מערכת קול הדומה למערכת סטריאו, שלה מורכבים באופן מודולרי רמקולים. המערכת מופעלת בלילה לאחר שהעובדים עוזבים את המפעל או המשרד. הקולות שהיא משמיעה אינם נשמעים ע"י אדם אך את העכברים או החולדות הם מבריחים לחצר, ושם הם מודברים ע"י מדביר קונבנציונלי בשיטות הרגילות. יכולת החשמל לגרש עכברים התגלתה לראשונה במלחמת העולם במספנות הצי האמריקאי שבהן בנו אוניות, למלחמה. הסתבר כי המספנות התרוקנו מחולדות בגלל החשמל. הרעיון לא נוצל אבל כיום משתמשים בשיטה בהצלחה בשהציוד המיוצר בשוויצריה ובגרמניה מותקן קבע במפעלים. מערכות כאלו הותקנו במפעלי מזון ידועים שהתפטרו ממכת החולדות והעכברים תוך שלושה שבועות. לפעמים הושבתו בכאלה פסי היצור בגלל כירסום כבלי התקשורת שהפעילו אותם. אגב, במרכז המחשבים הארצי של אחד הבנקים הגדולים הנמצא בלוד הותקנה מערכת כזו. בחברה של גור אריה "א.ג.א אלקטרו סוניק" עובדים מחוץ לו עוד שני חשמלאים, גור אריה מציין שההדברה האלקטרונית אינה ישימה בתחום החקלאי או באוניות, רק במפעלי תעשיה, בנקים משרדים, ומקומות סגורים דומים.

המטרה: שני מיליון תיירים ב־1995

מאת דויד מושיוב

תכנית [illegible] של משרד התיירות מבקשת להגיע לשני מיליון תיירים בשנת 1995, בקצב גידול שנתי ממוצע בשיעור 4.8 אחוזים. ספר התקציב מפרט את הצעדים [illegible] להשגת היעד הזה [illegible] פיתוח מואץ של התשתית התיירותית האיזורית, ובעיקר במקומות המרוחקים ממרכז הארץ, תוך הדגשת מאפייניו של כל איזור.

מתן יותר תשומת לב להקמת מתקני אכסון לתיירות עממית ותלונות לשיווק עצמי, הקמת [illegible] בינתיות ובשרות [illegible] יצירת מערכות חדשים ומסלולי טיולים [illegible] וארציים כאחד, כגון תיירות מדבר, תיירות טבע, צפרות, תיירות מרפא, צלילנות ועוד.

בשנת 1988 יפעיל המשרד קרן חדשה עם גורמי תיירות שמיועדת להגברת פעילות השיווק של גורמים אלה. הקרן תעניק מענק על שני שלישים מההוצאות המוכרות בעבור פעילות שיווק.

ביטוח / דן שלם

גדול בביטוחי חיים ב־1987

בענף הביטוח ממתינים לתוצאות השנתיות של הפעילות בביטוח — כללי וביטוח חיים כבר כיום ברור שמבחינת שנה השנייה היתה טובה יותר בכל התחומים והיקף הפרמיות גדל ריאלית בעשרות אחוזים.

בביטוח חיים מעריכים את הגידול בעסקים ריאלית כ־30 אחוז. בחברות קטנות גדלו מכירות חדשות בשעור גבוה יותר עד מעבר ל־50 אחוז. הפניקס למשל, הודיעה על גידול ריאלי של 40 אחוז במכירות חדשות של ביטוח חיים.

באוצר מצפים להחלת ההסכמים החדשים כנראה במארס, ועדה משותפת עם איגוד חברות ביטוח לא התקדמה במיוחד.

בביטוחי משנה מותירות התוצאות הטובות של 1986 את רישומן החיובי כאשר כמה מבטחי משנה נוספים גילו ענין בביטוחים בארץ, מתברר כי הסנה הצליחה באמצעות החברה הצרפתית להרחיב את יכולת הקיבולת שלה בתחום זה.

המגן — גידול במכירות ביטוח חיים ב־1987

בחברת המגן גדלו מכירות ביטוחי חיים חדשים ב־1987 ביותר מ־25 אחוז לעומת השנה קודמת. הרווח הכולל הצפוי בחברה יהיה דומה לשנה הקודמת. החברה מתכוונת להכנס לתחום ביטוחי הבריאות וזאת באמצעות שחל חברת בת המציעה שירותי חרום לחולי לב. המגמה לצאת עם מוצר שיציע שילוב של שירות שחל וביטוח נוסף כאשר המוצר המשולב ימכר כנפרד ולא כנספח מפוליסת ביטוח חיים.

ציון — גידול בפרמיות ושיפור בהון עצמי

בציון סיימו את השנה החולפת בגידול בפרמיות ובשיפור ניכר במצב ההון העצמי. בהנהלת החברה הוחלט על רה־ארגון שמסגרתו הוחלט על צמצום המנגנון, הכנסת מערך מיחשוב גדול שיאפשר עידכון מידי של מצב סוכן ומבוטח, תוך כדי בדיקה כן במקום של נושא גביה תביעות וכדי לשפר את מצב ההון הוחלט על שינוי חישוב עמלות סוכנים, הגברת המעקב על הגביה אצל הסוכנים והסוכנויות השונות על פי יחסי גביה לעומת פרמיות המקובלות בענף. טופל בחריגות וכן הוגדל ההון העצמי על ידי הזרמת אמצעים גדולים. במקביל מתברר כי תקבולי משרד בנכסים השונים גדלו ותרמו לשיפור ריווחיות ונזילות.

בכוונת ציון גם השנה להמשיך בתנופה ולהקטין את ההוצאות, כאשר לגבי ההון העצמי הרי הוא גדל בהתאם.

יו"ר יוצא ויו"ר בא

לשכת סוכני הביטוח בחרה בשבוע החולף ביו"ר חדש לתקופה של שנתיים, מר אברהם רייך, סוכן בכיר מחיפה שפעל רבות להדרכת סוכנים צעירים בצד פעילות בלשכה שנים רבות. הלשכה נפרדה ממר הרולד סטצל שהביא את הלשכה למעמדה כיום והוא ימשיך לפעול במסגרתה גם להבא.

בנאום הפרידה ציין מר סטצל כי יש לשנות את השיטה, אך אין להזיל את הרפורמה על גבו של הסוכן ולפצות על השינוי בהקטנת עמלות הסוכן. כן יש ללמוד היטב מהעולם מה קורה בפוליסות משתתפות ברווחים. מר אליהו רייך הידיד, ציין בנאום הבחירה כי יש להגדיר את שיתוף הפעולה עם חברות ביטוח הרשויות.

באוצר מאוכזבים מקצב התקדמות המו"מ עם המבטחים

באוצר מאוכזבים מקצב התקדמות מו"מ עם החברות על הנהגת פוליסות משתתפות. גד ארבל, הממונה החדש על שוק ההון ציין כי ההסדר יכנס בהדרגה תוך כדי מעקב אחר הקורה בפועל בענף, כדי למנוע זעזועים. מקורות בכירים באוצר טוען כי ניתן לזרז את המו"מ ואת שלוב ביטוח בשוק ההון כאשר לדעת גורם בכיר ניתן גם להפעיל פוליסה שכל ההשקעות תהיינה בשוק החופשי. בכל מקרה, האוצר יקבע גם להבא לחברות תחומי כניסה ויציאה ולא יאפשר סיכון המבוטחים כמו בהסכמי חץ יוגדרו מכסות רכישה לגבי כל סוגי ההשקעות באגרות חוב או השקעות חופשיות.

גד ארבל יקפיד על רשויי סוכן

בימים אלו מונה אבי בראווד אקסואר מבכירי מגדל, שעבד כיועץ מיוחד לאוצר ליישום שיטת הפוליסות משתתפות ברווחים בענף הביטוח.

גד ארבל, המפקח על הביטוח טען בנאום בכנס בחירת יו"ר לשכת סוכני ביטוח כי במשרדו יקפידו יותר על רשויי הסוכנים וינסו למנוע פעילות סוכנים שאינם בעלי רשיון תקף מהאוצר.

כיום ידוע על 5.200 סוכני ביטוח כאשר רק למחציתם יש רשיון תקף. באוצר מאמינים כי על ידי הצרת צעדיהם של סוכנים ללא רשוי הם יפלטו מהענף תוך זמן לא רב.

בראווד משמש גם כיועץ מיוחד לגופים בענף הביטוח ויעסוק בין היתר ביישום השיטה, לאור נסיונו הרב בבדיקת תכניות החברות השונות שיוגשו לאישור המפקח.

ועדת המשמעת תדון בחריגות מתעריפי ביטוח

בוועדת המשמעת של איגוד חברות ביטוח ידונו בקרוב בחריגות מתעריפי לגבי פרמיות ברכב של הכפי קואופרטיב גדול והאגיד עיסקי גדול.

ממקורבים לענף נודע כי באחרונה לכאורה יש רגיעה וביקורת בחברות ביטוח אינה מגלה חריגות מיוחדות אך מתברר כי נמצאו סוכנויות ויחתום מסויימות הן ממשיכות ליזום הנחות למבוטח שמשלם פחות, והחברות הביטוח לבסוף היא שמשלימה את החוסר.

חברת השמירה הקימה חברה מסחרית ליבוא ציוד ניקוי

מאת דני גוב

חברת "השמירה" הקימה באחרונה חברה מסחרית חדשה בשם "מ.ת.צ." האמורה לייבא מחו"ל ציוד לניקוי מפעלים בתעשיה. מדובר בחברה המיבאת ציוד כבד וחומרי ניקוי מיוחדים המיועדים לניקיון מפעלים וקווי ייצור ולכן מדובר בקשת של כלים מהכבדים ביותר ועד לשואבי אבק עדינים.

יצרנים צרפתים מחפשים שותפים לפרויקטים בליזר מחשבים, אופטיקה ומחשבים

יצרנים צרפתים הכרוכים בפרויקט היוקרתי "יורקה" של מערב אירופה מחפשים בישראל שותפים אפשריים לפרויקטים בתחום הליזר, האופטיקה, הרובוטיקה המחשבים.

משלחת צרפתית, שמבקרת בימים אלה בארץ כדי לבדוק אפשרויות של שיתוף פעולה בין מפעלים מקומיים לצרפתים בישעה, בי התאחדות התעשיינים של ישראל ערכו את ההצעות לפרויקטים לשיתוף פעולה בהם עבור מינהלת יורקה האירופית.

במפגש בין ראשי המשלחת הצרפתית ונציגי ההתאחדות הציגו הצרפתים את הפרויקטים בהם ניתן לשלב מוצרים בתחומים מקבילים או משלימים. במשלחת הצרפתית היו 4 נציגי חברות צרפתיות. אלן ריארד, מנהל המו"פ של חברת "קוגנל" הציג בפני התעשיינים הישראלים את תכניות המפעל בנושאי ליזר ואופטיקה. ז'אן פייר דמאנג' סגן נשיא חברת המחשבים "אי.אם.ג'" הציג תכניות בנושאי מיקרו מחשבים ופייר מיליה מהרשות לאנרגיה אטומית בצרפת, הציג פרויקטים בנושאי הרובוטיקה ואוטומציה תעשייתית.

שוק אפור / דן שלם

סוחרים מתקשים לקבל אשראי

בשוק האפור השבוע לא נרשמו אירועים מיוחדים מעבר לעובדה, שהבנקים המסחריים ממשיכים לדרוש כספים צמודים שאותם הם מלווים ללקוחות, אך גם משתמשים למקורות לגלגל אשראי שקלי.

כאשר חברות הביטוח עדיין אינן משקיעות בהיקף ניכר בפקדונות כבעבר, מתברר כי יותר ויותר יש קושי להשיג פקדונות כבדים, ולפיכך נשמרת ריבית התשואה 8־7.75 אחוז.

אם אכן מדד ינואר יהיה נמוך וגורמים בשוק הכספים יעריכו כי אנו עומדים לפני אינפלציה נמוכה גם בתקופה קרובה, הרי בהעדר ציפיות לפיחות, קשה לראות את הריבית הצמודה יורדת. בשוק אפור יש ביקוש להלוואות למימון רכב, מימון הרחבת דירה שאותם ממבנים גם בנקים השונים וביקוש מצד מפעלי תעשיה על בסיס נתוני ריבית פריים במשק ואינפלציה ב־1987 הרי אשראי לטווח ארוך זול משמעותית מאשר עלות אשראים שמקבלים בבנקים.

הקיבוצים ממשיכים לחפש מקורות זולים גם בהתחשב בהגעקת התוספת הקרובות של תכן כאשר המלווים שטובים מעדיפים את קיבוצי השומר הצעיר שמקבלים אשראי לטווח בינוני או שמדובר באשראי לטווח קצר בריבית ממוצעת של פריים בתוספת עד 1.75 אחוז, שזה שעוד די דומה לממוצע שמשלמים מפעלי תעשיה בבנקים גדולים. מפעלים מקבוצת כור ותדיראן מוערכים כבעלי סיכון יחסי יותר מבעבר, ערבות תנובה משביר נחשבת למשל לבטחון טוב דומה לערבות בנקאית, הערבות הנדרשת ביותר היא ערבות כלל, אך בריניות הקונצרן כיום שלא להרחיב יותר על הבירה פעילות במימון.

בתחום נכיונות השיקים הרי קריסת רשת שיווק רהיטים נוספת, הקלעות לקשיים של מפעל בשר וקשיים במפעלים נוספים, שעבדו לשוק המקומי אינה מאפשרת פעילות נורמלית המלווים פועלים באותו משתי צורות מיבק בהיקף קטן כנגד ממסרי שיקים כפולים, שעבודים ביחודים, סירוב להלוות בעיקר יש בעיות בהשגת מימון לסוחרים בענפי צריכה כמו רהיטים, ביגוד ובעיקר ביגוד אופנה ואף מוצרי חשמל והמזון. מחירי מימון נעים בין 6 - 4.5 אחוז. גם עמילי המכס אינם נבגעים מלקחת קווי אשראי נוספים. כאן יש עמילי מכס המשיגים מימון ב־3 אחוז בצד כאילו שמסלבים 4.3 - 4 אחוז. הלקוחות ברובם מחירים בריבית של 5 - 4.5 אחוז. גם עמילי מכס גדולים גובים כיום מלקוחות 4 - 3.5 אחוז. נודע כי רק מפעלים גדולים במיוחד עם היקף יצוא של עשרות מיליוני דולרים, מצליחים לקבל בריבית של כ־3.5 - 3 אחוז.

הקשיים למתן מימון לגורמי מסחר שונים נובעים מחששות לפשיטות רגל ומגידול בהחזרות השיקים מהבנקים. בענפי מסחר מסויימים כמו חשמל, מגיע שעור החזרות השיקים ל־15־20 אחוז כשמדובר בצרכנים וכאשר מדובר בסוחרים, השעור גבוה עוד יותר.

קיבוצי התקם ממשיכים להתקל בקשיים בעת לקיחת מימון, כאשר יש לציין שהשונות הרבה בין המחירים הנדרשים בניכיון השיקים נובעת מכך שיותר ויותר מבחינים בין לווים סבירים ולווים מסוכנים כאשר כמעט אין דרגת ביניים (או רמת ריבית של 3.5 - 4.5 אחוז או 5.5 - 6.5 אחוז).

חברת מימון בבעלות משקיעי חוץ שוקלת כניסה למימון קמעונאי של רכישות בענף הריהוט בבית, לטווחים ארוכים יחסית. הכוונה לאפשר לסוחר למכור יותר כאשר את הניכיון הוא יקבל מידי החברה, ובכוונתה יהיה כנראה ערבים שיביאו הלקוחות הנוספים.

שערי מטבע חוץ ביום 27.01.87

המטבע	בנקנוטים — לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות — לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.54	1.61	1.53	1.60	1.53	1.60	1.5702	1.5898	1.5662	1.5858	1.5682	1.5879	1.5775
1 מרק גרמני	0.92	0.96	0.92	0.96	0.92	0.97	0.9380	0.9497	0.9366	0.9483	0.9390	0.9508	0.9435
1 ליש"ט	2.73	2.85	2.74	2.87	2.74	2.87	2.7871	2.8219	2.7848	2.8195	2.7890	2.8241	2.8032
1 פרנק צרפתי	0.27	0.29	0.27	0.29	0.27	0.29	0.2781	0.2816	0.2773	0.2808	0.2779	0.2814	0.2799
100 ינים יפאניים	1.21	1.26	1.21	1.26	1.20	1.26	1.2306	1.2459	1.2270	1.2423	1.2290	1.2444	1.2358
1 גולדן הולנדי	0.82	0.86	0.82	0.86	0.82	0.86	0.8357	0.8461	0.8337	0.8441	0.8343	0.8448	0.8400
1 פרנק שוויצרי	1.13	1.18	1.13	1.18	1.13	1.19	1.1520	1.1664	1.1515	1.1658	1.1531	1.1676	1.1599
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2612	0.2644	0.2601	0.2634	0.2610	0.2643	0.2625
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.26	0.2469	0.2500	0.2465	0.2495	0.2469	0.2500	0.2482
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2448	0.2479	0.2444	0.2475	0.2446	0.2477	0.2460
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.37	0.40	0.3862	0.3910	0.3847	0.3895	0.3855	0.3904	0.3880
1 דולר קנדי	1.20	1.26	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2267	1.2420	1.2248	1.2401	1.2261	1.2415	1.2336
1 דולר אוסטרלי	1.06	1.17	1.08	1.16	1.09	1.17	1.1221	1.1361	1.1199	1.1339	1.1214	1.1355	1.1277
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7896	0.7997	0.7884	0.7982	0.7888	0.7987	0.7957
10 פרנקים בלגיים	0.44	0.46	0.44	0.46	0.44	0.46	0.4486	0.4542	0.4484	0.4540	0.4483	0.4539	0.4517
10 שילינגים אוסטריים	1.31	1.37	1.31	1.37	1.31	1.37	1.3346	1.3513	1.3304	1.3470	1.3332	1.3500	1.3419
1000 לירטות איטלקיות	1.25	1.32	1.25	1.33	1.25	1.34	1.2766	1.2925	1.2748	1.2908	1.2767	1.2927	1.2837
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9376	1.9618	1.9351	1.9592	—	—	1.9491
1 דינר ירדני	4.37	4.64	4.32	4.61	4.45	4.76	—	—	—	—	—	—	4.5274
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0308
1 לירה מצרית	0.65	0.69	0.62	0.66	0.65	0.70	—	—	—	—	—	—	0.7099

סוחרי תקליטים ניצלו ביטול פיקוח המחירים והגדילו הרווח

יוגש נגדם כתב־אישום על התארגנות קרטלית

מאת דני גוב, כתב הכלכלי של „דבר"

כתב אישום נגד סוחרי תקליטים על התארגנות קרטלית יוגש היום בבית המשפט. זאת לאחר שכמה סוחרי תקליטים ניצלו את הוצאת הענף מהפיקוח על המחירים והעלו באופן מאורגן מחירים.

הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשיה והמסחר, זאב גלמור, החליט להגיש כתב אישום נגד יבואן תקליטים וקלטות ונגד שבעה סוחרי תקליטים בחשד, שאלה התארגנו באופן קרטלי בלתי חוקי והחליטו להעלות את מחירי התקליטים המיובאים ל־25 ש"ח לתקליט ו־45 ש"ח לקומפקט דיסק.

בשבועות האחרונים ניהל הממונה חקירה בחשד, כי בעלי חנויות התקליטים נפגשו בחודש נובמבר אשתקד והחליטו להעלות את שיעורי הרווח המסחרי שלהם מ־20 ל־40 עד 50 אחוז מהמחיר הסיטונאי. הסוחרים אף סרבו לפרסם ברבים את החלטתם, כדי שסוחרי תקליטים נוספים יעלו את מחירי תקליטיהם באופן מתואם.

בכך, טוען הממונה על ההגבלים, נעשתה התארגנות כובלת בלתי חוקית, שהיא עבירה על חוק ההגבלים העסקיים. ממצאיו של הממונה הביאו לכך, שהיום יוגש לבית משפט השלום בתל אביב כתב אישום נגד המעורבים בפרשה.

גלמור אמר אתמול, כי לפני כמה חודשים שוחרר ענף התקליטים מהפיקוח המינהלי על המחירים מתוך הנחה וכוונה, שיציבות המחירים תישמר הודות לתחרות חופשית בין סוחרי התקליטים. ההתארגנות של בעלי חנויות התקליטים כקרטל, לפי החשד, פוגעת למעשה, במדיניות המבוססת על תחרות חופשית.

מכות והצלפות במכון סאדו־מזוכיסטי בת"א

(ע). – בלשי מחלק המוסר והיחידה המרכזית בתל־אביב חשפו שלשום בית בושת שפעל, לפי החשד, במסווה של מכון עיסויי ואשר בו, בין היתר, נערכה פעילות מינית סאדו־מזוכיסטית. ארבעה מעובדי המקום נעצרו.

לאחר תצפיות, שבהן נראתה תנועת לקוחות רבה נכנסת לתוך דירת הקרקע ברחוב לסל, החליטו בלשי מחלק המוסר להיכנס לפעולה. שני בלשים לבושי אזרחי התחזו ללקוחות ונכנסו לדירה, שם ביקשו לקבל טיפול.

בעוד ממתינים ל„מטפלות", שמעו לפתע הבלשים צעקות מאחד החדרים בדירה. הם זיהו את עצמם והחישו את צעדיהם לאותו חדר, שם גילו קבוצת אנשים שעסקה בפעילות מינית סאדו־מזוכיסטית, שלוותה במכות ובהצלפות שונות ומשונות.

צוללת „ספארי" לצפייה בחיים התת־ימיים

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר" לעינייני תיירות

חברת מצפה תת ימי ים סוף משקיעה סכום של 3 מיליון דולאר ברכישת צוללת „ספארי" מיוחדת, שתאפשר לתיירים לערוך סיורים תת־ימיים לראות בעלי החיים בים באילת. כמו כן בונה החברה מצפה תת ימי חדש באילת, שימוקם סמוך למצפה הימי הקיים.

נשיא החברה מוריס קאהן מסר, כי הצוללת נבנית במספנות בסקוטלנד. ההנחה היא, שהיא תופעל בראש השנה. בספינה מקום ל־48 איש, וכל סיור תת־מימי כזה יימשך 45 דקות. מחיר הסיור לא נקבע עדיין, אולם הוא יהיה, כפי הנראה, 40 ש"ח.

נוכח הביקורים הרבים במצפה התת־ימי הקיים באילת הוחלט לבנות מצפה שני, והוא נבנה כעת במפעלי קרמני בכפר ירקא בהשקעה של 1.5 מיליון דולאר.

3 מועמדים מהתק"ם לתפקידו של פסה

מאת סופר „דבר"

שלושה מועמדים מוצעים על־ידי התק"ם להחלפתו של יו"ר המרכז לתרבות בהסתדרות נחום פסה, לאחר שזה הודיע לאחרונה על עזיבת קיבוצו, ברור חיל, וממילא גם על ויתורו על תפקיד זה, השמור לתק"ם.

השלושה הם יהודה שוסטר מקיבוץ מפלסים, שאמנם נבחר לאחרונה כמועמד לריכוז הוועדה המדינית של התק"ם (ואם ייבחר ליו"ר המרכז לתרבות, יצטרך כמובן לוותר על תפקיד זה); מזכיר קיבוץ צרעה ולשעבר מרכז מחלקת הקליטה של התק"ם רן כהן; חבר קיבוץ גבים אורי בית־און, שכיהן עד לאחרונה כמנהל מכללת הנגב.

6,000 ועדים ביקרו ביריד „כחול לבן"

מאת סופר „דבר"

6,000 ועדי עובדים ביקרו ביריד הוועדים „כחול לבן", שהתקיים השבוע ושאורגן בחסות מטה „כחול לבן" בראשותו של שאול בן שמחון.

ביריד, שהתקיים בגני התערוכה בתל־אביב, הציגו 80 חברות מגוון מוצרים ישראליים בפני מבקרים, שיצגו את התעשייה האווירית הצבאית, אג"ד, „תדיראן", ארגון עובדי צה"ל ועוד.

נמסר, כי בעקבות היריד מתנהל כעת משא ומתן על עסקות בין החברות לוועדים בסכום כולל של 30 מיליון ש"ח. במסגרת היריד נערך מפקד, שבו התפקדו 6,000 ועדים לצורך הוצאת ספר האישי בסוגו של ועדי עובדים.

בקרוב כתב אישום נגד „האיש החזק" ב„חירות" ת"א

אריה קרמר נחשד בקבלת שוחד בצורת נסיעה לחו"ל

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

פרקליט מחוז תל־אביב אהרון שדר הודיע לשר המשפטים אברהם שריר, כי התיק הפלילי נגד אריה קרמר, „האיש החזק" של תנועת „חירות" בתל־אביב, ונגד יחיאל פרצלינה, לשעבר מנהל אגף התברואה בעירייה – יטופל בזמן הקרוב, ויוגש נגדם כתב אישום.

חבר הכנסת רן כהן (ר"צ) פנה לשר המשפטים בנוגע לתיק פלילי זה. השניים חשודים בקבלת שוחד מחברה לשיווק משאיות דחס בצורת טיול לחו"ל עם רעיותיהם. בתמורה הבטיחו לקדם את רכישת המשאית על ידי העירייה.

בפרשה זו נחקרו בין היתר פקידים בכירים בעירייה. המלצת המשטרה היתה להעמיד את שני החשודים לדין בעוון קבלת שוחד על עבירות שבוצעו עוד בשנת 1979.

כתב על כך שר המשפטים אברהם שריר: „התיק נגד פרצלינה ואחרים הוא גדול ומסובך, והפרקליטה שהתיק נמסר לה לטיפול לא התפנתה עד־כה. פרקליט המחוז הבטיחני כי התיק יטופל בזמן הקרוב".

השר ציין, כי תיק זה הוא אחד מהתיקים הלא מעטים, שהטיפול בהם בפרקליטות נמשך מעבר לזמן סביר, בגלל קשיי כוח אדם. „הנושא ידוע לכל הנוגעים בדבר, ובדעתי להעלותו בזמן הקרוב בישיבת הממשלה במגמה להתגבר את שורותיה של פרקליטות המדינה", כתב השר.

מנהל מפעל באופקים מואשם במעשים מגונים בעובדותיו:

המנהל לא הושעה מתפקידו אך אחת המתלוננות עזבה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

מנהל מפעל „יהודי" לייצור בגדי ים המתמחים באופקים פלימון ממן ממשיך לשמש בתפקידו, אף על פי שבאחרונה הוגש נגדו כתב אישום הכולל, המייחס לו ביצוע מעשים מגונים בכוח בשתיים מעובדותיו.

גורמים בכירים בעיריה אופקים הביעו בפני סופר „דבר" את מורת רוחם מכך, שהמנהל לא הושעה מעבודתו, ולעומת זאת אחת העובדות שהתלוננה נגדו, עזבה בינתיים את המפעל.

בכתב האישום שהוגש באחרונה נגד ממן בן ה־40 בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע נאמר, כי במספר הזדמנויות במהלך השנה של שנת 1981 ביצע מעשים מגונים בגופן של עובדות המפעל אילנה אסור ואורלי אבוטבול בעל כורחן ותוך שימוש בכוח.

„המעשים המגונים התבטאו בליטופים של אברי גופן השונים של המתלוננות, חיבוקים ונשיקות והנחת ידו של אבר מינו על אבר מינו של הנאשם", נאמר בכתב האישום. יצויין, כי בהוראת השופט, כל הדיונים בעניין זה נערכים בדלתיים סגורות, אולם אין צו איסור פרסום על כתב האישום שלעיל.

מנהל השת „דיוה" בתל־אביב פפו, שנשאל על ידי סופר „דבר" מבקש קבר המשעה מעבודתו מנהל המפעל באופקים, בניגוד לכל סדרי מינהל תקינים, סירב להתייחס לפרשה והסתפק במלים: אין תגובה.

דליקת ענק במפעל אמגת

(ע) . – שני כבאים נפגעו משאיפת עשן לריאותיהם, וכבאי אחר נפגע ברגלו בדליקת ענק, שהשתוללה אתמול לפנות בוקר במפעל הפלסטיק „אמגת" בבני ברק. למפעל נגרם נזק בכמיליון דולאר.

שבע שעות עמלו כבאי האש מכל גוש דן בניסיון לכבות את השריפה. השריפה פרצה סמוך לשעה 1.30 לפנות בוקר.

ממצאים חמורים בחקירה על התקלה במאפיית „אחדות"

קו הייצור ב„אחדות" המשיך כרגיל אחרי גילוי הסולר במכונת החיתוך

משרד הבריאות שוקל הגשת תביעה על שיווק מוצר פגום

מאת יוסי ליברביץ, סופר „דבר"

פועל ערבי מתמרה, העובד במאפיית „אחדות" שבמפרץ חיפה, גילה כבר בשעה 2 לפנות בוקר, שמישהו שפך במכונה לחיתוך בצק סולר במקום שמן פרפין. הפועל הודיע על כך לאחראי במשמרת הלילה, ששכב את המערבת, הוציא את הסולר, הכניס בה שמן פרפין והמשיך בייצור הלחם.

ממצא חמור זה התברר במהלך חקירה מקיפה, שערכה משטרת זבולון במאפייה, לאחר שלפני שבועיים שווקו אלפי כברות לחם למאות חנויות ברחבי חיפה והקריות, שריח של סולר נודף מהם.

מפקד משטרת זבולון סנ"צ יעקב בורובסקי גילה, כי בחקירת בעלי המאפייה ועובדיה מתברר שהאחראים באותה משמרת לא ערכו בדיקה מספקת לאיתור הלחמים הפגועים, והם שיווקו את הלחם לחנויות, כאילו לא אירע דבר, מתוך מחשבה שקו ייצור הלחם ממשיך כסדרו. עוד מסתבר מהחקירה המשטרתית, כי מנהלי המאפייה לא מילאו אחרי כללי זהירות מינימאליים, המחייבים אותם בתור יצרנים וספקים של מוצר חיוני ורגיש לציבור.

התברר, כי הסולר נאגר בחביות עם סימן צהוב, המיועד לאחסון שמן פרפין, בעוד שהחביות של סולר מיועדות לאחסון בחביות בצבע ירוק. החביות עם הסולר אף נשארו פתוחות ואיש לא דאג לסגור אותן. יתירה מזאת, לאחר גילוי הטעות באמצע תהליך הייצור, היתה חובה על המנהלים לנקוט אמצעי זהירות נוספים בטרם השיווק לחנויות.

ממצאי החקירה המשטרתית יועברו בימים הקרובים למשרד הבריאות, והם יחליטו אילו צעדים יינקטו נגד בעלי המאפייה. מהנדס משרד הבריאות במחוז חיפה מנחם טל אמר, כי במשרד מתגבשת החלטה להגיש תביעה נגד בעלי המאפייה על אספקת מוצר פגום שאינו ראוי למאכל. מהנדס המשרד השתומם לאחר ששמע מפי סופר „דבר" על ממצאי החקירה המשטרתית ואמר, כי משרד הבריאות ישקול את צעדיו נגד המאפייה, לאחר קבלת הדו"ח במלואו.

אחד השותפים במאפיית „אחדות", שביקש להישאר בעילום שם, אמר בתגובה כי ייצור הלחם נפסק ברגע שהתקלה נתגלתה. „לא כל הלחמים באותו יום הדיחו מסולר. היתה בעיה קשה לאתר את הכברות הפגומות. בכל מקרה אנחנו אספנו את כל הלחמים מהחנויות, והאחריות היא שלנו".

מפעלים מאורגנים במבטחים מתנגדים למיזוג הקרנות

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

נציגי מקומות עבודה גדולים בקרן הפנסיה „מבטחים", החברים בהנהלת הקרן, הניעו אתמול התנגדות למהלך של מיזוג שש קרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

נציגי המורים העל־יסודיים, התעשייה האווירית ומקומות עבודה אחרים הטעימו, שמצבה הפיננסי של „מבטחים" הוא הטוב מבין כל שש הקרנות. לדבריהם, מיזוגה עם קרנות אחרות, חלשות ממנה בהרבה, רק ירע את מצבה של „מבטחים" ויגרום לעזיבת מבוטחים.

הנהלת „מבטחים" החליטה אתמול לדרוש, שבכל מסגרת מאוחדת שתוקם יהיה חלקה של „מבטחים" לא פחות מ־60 אחוז, מאחר שזו הקרן המובילה בין כל שש הקרנות.

מנהלי רוב הקרנות מתנגדים, של„מבטחים" ישוריין רוב בוועדה הבודקת את דרכי המיזוג של קרנות הפנסיה, ואולם הם מדגישים כי בניגוד לרושם שנוצר, הם אינם מתנגדים אישית לשילובו של מנכ"ל „מבטחים" עמוס עדן בוועדה או אף להצבתו בראשה.

הקלה בכניסה לת"א: שירות קרונועים לכ"ס, פ"ת ורמלה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

הצעה להרחיב את שירות הקרונועים מתל־אביב לפתח־תקוה, ראש העין, כפר־סבא, לוד, רמלה ורחובות תונח בימים הקרובים על שולחנו של שר התחבורה חיים קורפו.

בעקבות ההחלטה על הקמת קו קרונועים מנתניה לתל־אביב, קרא אתמול ראש אגף התנועה בעיריית תל־אביב, יוסף גבעול, להרחיב את השירות גם לפתח־תקוה, ראש העין, כפר־סבא, לוד־רמלה ורחובות. הוא הדגיש, כי בין ישובים אלה לתל־אביב סלולות מסילות ברזל, שכמעט אינן מנוצלות, והפעלת שירות קרונועים בכיוון זה תאפשר הסעה של מאות נוסעים בשעות העומס.

לפי תוכנית שהוכנה באגף התנועה בעיריית תל־אביב נסיעה מכפר־סבא לתל־אביב באמצעות קרונועים, תיארך 20־15 דקות בלבד.

על פי תשתית המסילות כיום, מציינים בעירייה, הנוסעים מכפר־סבא, ראש־העין ופתח־תקוה, יגיעו לתחנת רכבת צפון ברחוב ארלוזורוב, ואילו הנוסעים מרחובות, לוד ורמלה יגיעו לתחנת רכבת דרום. באמצעות הנחת קטע מסילה קצר ניתן יהיה לחבר את שתי תחנות הרכבת (דרום וצפון), ואז תהיה תשתית לתנועה חופשית של כל הקרונועים.

גבעול אמר אתמול, כי קווי הקרונועים הם הפתרונות הזולים ביותר הניתנים לביצוע תוך שנה מקבלת ההחלטה על כך. על פי חישוב ראשוני, שנערך באגף התנועה, יכולים שני קווי הקרונועים ממזרח ומדרום לחסוך כניסה של 10,000 כלי רכב בשעות העומס. לקווי הקרונועים המוצעים תתלווה הפעלת חניוני „חנה וסע" באיזור תל־אביב.

וגשר ההלכה החדש עוד לא מקל הלחץ

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

„פתיחת הנתיבים החדשים על גשר ההלכה לא תקל בצורה משמעותית את הלחץ הקיים של התנועה בין תל־אביב לרמת גן" – אמר אתמול יוסף גבעול, ראש אגף התנועה בעיריית תל־אביב.

לדבריו, הקלה משמעותית יותר תהיה בעוד כשנה, כש„נתיבי איילון" יגיעו למחלף שדרות רוקח. „התוכנית היא שבשנת 1990 נגיע לצומת הקאונטרי־קלאב, ואז תהיה הקלה משמעותית בנפח התנועה", אמר גבעול.

כדי להשלים את התוכניות של חברת „נתיבי איילון" יש צורך בהשקעה של 15 מיליון דולאר עד לשדרות רוקח, ועד צומת הקאונטרי־קלאב יש צורך בהשקעה של 40 מיליון דולאר נוספים. משנת 1970 ועד היום השקיעו העירייה ומשרד התחבורה 190 מיליון דולאר בפרויקט.

בחיפה תועלה הארנונה ב־16 אחוז השנה

מאת אריאלה ראובני

החלטה עקרונית להעלות הארנונה בחיפה בשיעור העלאת מדד יוקר המחיה בלבד, הצפוי לעלות ב־16 אחוז, התקבלה אתמול בישיבת הנהלת העיר.

ראש העיר אריה גוראל אמר בישיבה, כי אין מנוס מהעלאה זו, כדי לא להגיע למצב כספי שהיה בעבר ושבעטיו נאלצה העירייה לקחת הלוואות בריבית.

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה–1965
תשריט איחוד חלקות
מס' 263/87

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי יעקב ודוד אליהו, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה רחוב המסילה נוף שדמות גוש 6522 חלקה 28, 29, ומהותה הקלה/חריג לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה/החריג האמור, דהיינו: מבקשים לאחד את החלקות הנהוות מסיה מתכנית מתאר 253 א' המאושרת.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה, בכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

משחת השיניים
אָלְמָקְס יעילה פי 3 במניעת עששת.

תורנות בתי מרקחת
תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
סולד – בזל 44 – 5462878
ירושלים
ק. משה – קרית משה 1 – 526135
חיפה
שפרינצק – דרך צרפת 57 – 337544
פתח־תקוה
ביניאמינה – שפרינצק 20 – 9321067
בני־ברק – רמת־גן
רמת־גן – ביאליק 51 רמת־גן – 721514
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 884854
אחדון – הופיין 52 חולון – 889153
כפר־סבא – רעננה – הוד השרון
בגדיאל – דרך מגדיאל 54 – הוד השרון

אָלְמָקְס מיוצרת ע"י סבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אשתי, אמי וסבתנו היקרה

שושנה ליליה

ההלויה תצא מבית העם לבית העלמין בבאר טוביה
היום, יום ה', ט' בשבט תשמ"ח 28.1.88 בשעה 4.00 אחה"צ.

בעלה: דניאל
בתה: יהודית ודניאל זולר
נכדיה: ארז ויפעת
אורנה
תומר

אבלים אנו על פטירת יקירתנו וחברתנו

שושנה ליליה

ההלויה תצא מבית העם לבית העלמין בבאר טוביה
היום, יום ה', ט' בשבט תשמ"ח
28.1.88
בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה
וחברי מושב באר טוביה

אבלים על פטירתו של חברנו היקר

יחיאל גרין

מותיקי פועלי ציון

ומשתתפים בצער
הח' אריה גרין ומשפחתו – רביבים
והח' מנשה ירקוני ומשפחתו – כסופים

בית ראשוני פועלי ציון
מכון רינגלבלום
הוצאת ספרים ע"ש י.ל. פרץ

סיעת המערך בהסתדרות
חברי סיעת המערך במועצת ההסתדרות
(חברים וסגנים) מוזמנים בזה,
לישיבת סיעת המערך במועצת ההסתדרות.
שתתקיים מחר, יום שישי י' בשבט תשמ"ח,
29.1.88, בשעה 9.30 בבוקר,
בבית הועד הפועל של ההסתדרות, ברח' ארלוזורוב 93,
באולם הישיבות קומה 7

על סדר היום:
א. אישור הצעות ההחלטה של הועדה המכינה למועצת ההסתדרות הק"ו
ב. שונות.

הנהלת הסיעה

קרן קימת לישראל
מכרז 7/88
לבצוע מצעים ואספלט בהושעיה

קק"ל מבקשת לקבל הצעות מקבלנים מורשים לעבודות מצעים ואספלט בכביש צפורי־הושעיה.

סיור קבלנים יערך ב־3.2.88 המפגש בשעה 09.00 בצומת הכניסה לציפורי מהכביש לנצרת.

תוכניות, מפרטים וכתבי כמויות ניתן לקבל במשרדי הקק"ל בפס־הירק מול משטרת קרית חיים.

מועד אחרון להגשת הצעות 7.2.88, במשרדי אגף הק"פ – פס־הירק ת.ד. 45 קרית־חיים.

אין הקק"ל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

היער הוא שלך ובשבילך – ישראל נקיה בשנת ה־40

במלאת 8 שנים לפטירתו של יקירנו

גור־אריה שדה ז"ל

ממיסדי בית התנ"ך ומנהלו הראשון.

תתקיים אזכרה ביום שני יג' בשבט תשמ"ח 1.2.88 בשעה 7.00 בערב בבית־התנ"ך שד' רוטשילד 16 ת"א.

דברים לזיכרו ישאו:
1. פרופ' חיים גבריהו – יו"ר החברה לחקר המקרא
2. מר' יהושע לוי – יו"ר הנהלת בית התנ"ך
3. מר' אליעזר בר־חיים – מנהל בית התנ"ך

באותו מעמד ירצה ד"ר אברהם וולפנזון מאוניברסיטת חיפה על „האופוזיציה לשלטון בתנ"ך".

העלייה לקבר בבית העלמין בחולון ביום שני כ"ז שבט תשמ"ח 15.2.88 בשעה 3.00 אחה"צ

המשפחה
בית התנ"ך

אבלים על מותו של חברנו

חנן ציוני ז"ל

עובדנו בגימלה

לשכת המס המרכזית
ההנהלה והעובדים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל
האיגוד הארצי של עובדי הדפוס, הכריכה והקרטונז'

הודעה על קיום בחירות לועידה ה־3 של האיגוד הארצי של עובדי הדפוס, הכריכה והקרטונז' –
(תעשית מוצרי נייר ואריזה)
ולמועצות האגודות המקצועיות המקומיות

מרכז איגוד עובדי הדפוס הכריכה והקרטונז' בישיבתו מיום שני ז' בשבט תשמ"ח – 25.1.88 החליט על קיום בחירות לועידה ה־3 של האיגוד הארצי של עובדי הדפוס הכריכה והקרטונז' ולמועצות והאגודות המקצועיות המקומיות. ולאחר אישור האגף לאיגוד מקצועי מיום 27.1.88

הבחירות יתקיימו ביום שלישי – י"ג בתמוז תשמ"ח 28 ביוני 1988

יו"ר ועדת
הבחירות המרכזית

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד הפועל
מועצת ההסתדרות ק"ו (106)
ג' בשבט תשמ"ח – 2.2.88

מועד המועצה וסדר היום
מועצת ההסתדרות הק"ו (106) תתקיים ביום שלישי י"ד בשבט תשמ"ח 2.2.88 באולם הקונגרסים שבגני התערוכה, שד' רוקח בת"א.
סדר היום:
1. מערכת הבריאות הציבורית־שוויונית וקופת חולים הכללית
2. שינויים ותיקונים בחוקה
3. שונות

לוח הזמנים
08.30–09.30 הרשמה וחלוקת תיקים
09.30 – 10.30 הצעות לסדר היום, בחירות ועדה מתמדת, בחירת נשיאות המועצה
10.30 – 11.30 פתיחה – יו"ר הנהלת קופת־חולים – פרופ' חיים דורון
11.30 – 13.15 דיון בקבוצות הדיון
13.15 – 14.30 ארוחת צהריים
14.30 – 16.30 דיווח מקבוצות הדיון
דיון בהצעות החלטה של הועדה המתמדת
16.30 – 17.00 סיכום – שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו
17.00 – 18.00 קבלת החלטות ונעילה

קבוצות הדיון
מליאת המועצה תתפצל ל־4 קבוצות דיון:
1. שרותי קופת חולים הכללית ומערכת הרפואה הציבורית־שוויונית כולל תקיקה
2. ארגון מחדש של קופת חולים וביזור
3. מימון ותקציב קופת־חולים
4. ציבור המבוטחים וקופת־חולים
החלוקה לקבוצות הדיון תתבצע בעת ההרשמה וחלוקת התיקים. יושבי ראש קבוצות הדיון ידווחו למליאה על תוצאות הדיון. תוצאות הדיון ישמשו כחומר רקע לקראת ועידת קופת־חולים וישליכו על ההחלטות.

סדרי התחבורה
החניה לחברי המועצה בחורשה שליד הכניסה למרכז הקונגרסים הישראלי.

הסתייגויות הסיעות להצעות החלטה
הסתייגויות הסיעות להצעות החלטה של הועדה המכינה יוגשו לא יאוחר מיום א', 31.1.88

ישיבת סיעת המערך
חברי סיעת המערך במועצת ההסתדרות (חברים וסגנים) מוזמנים לישיבת סיעת המערך במועצת ההסתדרות שתתקיים מחר יום שישי, י' בשבט תשמ"ח, 29.1.88, בשעה 09.30 בבוקר, בבית הועד הפועל של ההסתדרות ברח' ארלוזורוב 93 ת"א, באולם הישיבות קומה 7.
על סדר היום:
א. אישור הצעות ההחלטה של הועדה המכינה למועצת ההסתדרות הק"ו.
ב. שונות.

מסיבת עתונאים
מסיבת עתונאים לקראת מועצת ההסתדרות תתקיים בבית סוקולוב בת"א ביום א' 31.1.88 בשעה 12.00. ההזמנות נשלחו באמצעות אגודת העיתונאים.
בהשתתפות: מאשה לובלסקי, דב פלג, משה ולדמן ועדי קידר.

הזמנות לעתונאים וצלמים למועצה
הזמנות העתונאים לעניני עבודה ולעניני בריאות למועצה – נשלחו ישירות ע"י לשכת דובר ההסתדרות למערכות. עתונאים וצלמים שעדיין לא קיבלו את ההזמנות ושוברי התיקים – מתבקשים לפנות מיד בטלפון ללשכת הדובר בטל' 267398 לחב' מירה.

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
ישיבת מרכז המפלגה
תתקיים היום, יום חמישי 28.1.88, בשעה 16.00,
באולם „אהל־שם", רח' בלפור 30, תל־אביב.
סדר היום:
1. הצעה לביטול הדרישה של 60% ומעלה לקדנציה שלישית – תיקון חוקת המפלגה.
2. הצעה לביטול האיסור על כפל תפקידים.
3. שונות.

עיריית ראשון לציון
אנו מודיעים על
שינוי במספר הטלפון
החל מתאריך 31.1.88
יהיה מספר הטלפון בעיריה
03־9682333

חתום על דבר
שבעה עתונים באחד מיוחד
לשנת 1988
ותהנה מטובי הכותבים
דבר
דבר השבוע
דבר לילדים
שם דבר בעתונות
„דבר" אגף השיווק, טל. 03־286141

יעקב סערוני – במלאת שלושים:

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

יעקב סערוני ז"ל

נעלה אל קברו ביום א' י"ב בשבט תשמ"ח (31.1.88)
בשעה 13.30 בבית העלמין בגבול חולון בת־ים.
מתאספים ליד השער הראשי

המשפחה

מה גרם למהומות בשטחים?

מאת דן אבידן

כמה פוליטיקאים מוצאים במהומות את מה שהם רוצים למצוא. בניגוד להם בוחנת מערכת הבטחון את הסיבות האמיתיות לפרוץ המהומות. הממצאים מרתקים. בלעדי ל„דבר"

מתוך סקר שנוהל בקרב כמה עשרות מתושבי רצועת עזה שמילאו תפקיד פעיל בארגון גל הפרות הסדר הראשון, בראשית דצמבר, ונתפסו, עולות כמה מסקנות מעניינות. ראשית, העילה לפרוץ המהומות או היתה, כפי שמלמדות רוב התשובות, תאונת-הדרכים המחרידה שאירעה ב-8 בדצמבר במחסום ארז ושבה נדרסו למוות ארבעה אנשים, רובם תושבי מחנה הפליטים ג'באליה. לתאונה זו היו עדי-ראיה רבים והיא הצטיירה בעיניהם כתאונה זדונית, פעולת נקם על רצח הישראלי שלמה סקל ברצועת עזה יומיים קודם לכן.

המידע על התאונה פשט ברצועה בן-לילה. השמועות עוברות מהר מפה לאוזן באיזור שהבתים בו כמעט נושקים זה לזה מרוב צפיפות. המשכילים שבקרב הנשאלים לא האמינו לטענה שתאונת-הדרכים בוצעה במזיד, אולם הם הסבירו כי רוב הציבור ברצועה האמין לטענה, משום שזה ציבור בלתי-משכיל ומתוסכל, הניזון בדרך כלל משמועות שהוא מגיב עליהן ברגשנות. זמן קצר לפני שאירעה תאונת-הדרכים הקטלנית שחררו השלטונות הישראליים ממעצר את המתנחל, שהרג בדם קר את הנערה העזתית אינתיסאר אל-עטאר, וצעד זה אך הגביר את רגשי הזעם בקרב התושבים. בו ביום פרצו ההפגנות האלימות הראשונות במחנה הפליטים ג'באליה, שרוב הרוגי התאונה ליד מחסום ארז היו, כאמור, תושביו. בהפגנות נהרג תושב מקומי ונפצעו עוד 16 אנשים. מותם עורר את תושבי הרצועה להסלים את גל ההפגנות.

מי היו זורקי האבנים, מבעירי הצמיגים וזורקי בקבוקי המולוטוב ברצועה? מתשובות הנשאלים עולים כמה מאפיינים של מפירי הסדר. רובם היו צעירים בשנות ה-20 לחייהם, בעלי השכלה נמוכה ותושבי מחנות הפליטים. כמעט כולם עבדו בעבר או עובדים כיום בישראל ורובם דוברי עברית. מיעוטם היו גברים בשנות ה-30 לחייהם, שלא סיימו בית-ספר תיכון. אחוז הסטודנטים בקרב מפירי הסדר היה כנראה נמוך. מהסקר מתברר שחלק ממפירי הסדר היו בעלי מוטיבציה דתית, אך משקלם היחסי לא עלה על משקלו היחסי של כלל הציבור הדתי ברצועה. כלומר, המניע הדתי לא מילא תפקיד חשוב במיוחד בייזום הפרות הסדר.

רוב הנשאלים לא הסבירו את התקוממותם נגד השלטונות במושגים פוליטיים. הם לא ידעו מה היא „האמנה הלאומית הפלשתינאית", או עוררו במתכוון רושם שאינם יודעים מה היא „האמנה". הם הפגינו חוסר ידע במושגי יסוד מדיניים בהשקפת עולמו של אש"ף, כגון: זכות הפלשתינאים לשוב לבתיהם, וכותם להגדרה עצמית וכדומה. רוב הנשאלים אמרו שאינם מקשיבים לרדיו אש"ף, המשודר מבגדאד ושידוריו נקלטים ברצועה במשובש.

רוב הנשאלים אמרו, שהמניע העיקרי שלהם להפרת הסדר היה, שנאה לכיבוש הישראלי ולהגבלות שהשלטונות כופים על תושבי השטחים. בעיקר הרגישו את מה שהם רואים כיחס משפיל כלפי התושבים המקומיים במחסומים שמציבים חיילי צה"ל בדרכים, בעיקר במחסום ארז, שהוא שער הכניסה והיציאה לרצועת עזה. רבים אמרו שהם חשים תסכול עמוק בגלל היחס המשפיל כלפיהם מצד מעבידיהם בישראל. כמעט כל צעיר שנתפס בשעת מילוי תפקיד פעיל בהפגנות טען, שלפחות פעם אחת הרגיש שנגרם לו עוול עמוק בגלל התנהגות מעבידו בישראל, או חיילי צה"ל, או נציגים אחרים של השלטונות.

עוד סיבה להפרות הסדר שציינו הנשאלים היתה היאוש הגובר ממצבם הכלכלי והחברתי הקשה. כל הנשאלים הצביעו על תנאי המחיה הקשים השוררים במחנות הפליטים, על הצפיפות הנוראה, על המחסור בדיור ועל דלות החיים, כעל גורמים שעוררו אצלם תסכול עמוק. תסכולם גבר מאז החלו לעבוד בישראל, שם ראו מקרוב את תנאי החיים המשופרים של התושבים היהודים, בשעה שידם שלהם לא השיגה, בשל משכורותיהם הדלות, לשפר את תנאי חייהם במחנות. כך החריפה בתוכם הרגשת אי-הצדק.

עוד גורם בפריצת גל המהומות בעזה היה שילוב של לחצים חברתיים ואיומים פיסיים על בני הנוער לצאת להפגנות. רבים מהנשאלים סיפרו, כי הם השליכו אבנים ושרפו צמיגים לאחר שחבריהם נתנו את הדוגמא הראשונה. אחרים סיפרו שהופעלו עליהם איומים פיסיים להפגין או לסגור חנויות. מניע אחר היה – הרצון להוכיח שתושבי הרצועה אינם פחות פאטריוטים מתושבי הגדה המערבית, הנותנים בדרך כלל את הטון בהפגנות אנטי-ישראליות. מיעוט מבין הנשאלים מנה סיבות פוליטיות להפרות הסדר, כגון חוסר הסיכוי להשגת הסדר מדיני, אכזבה מיכולתו של אש"ף להביא לפתרון ריאליסטי של הסכסוך, אכזבה ממדינות ערב וההרגשה שתושבי הרצועה נתונים בין הפטיש הישראלי לסדן הערבי, הרגשה שלעזה אין פטרון רציני המעוניין לחזור ולשלוט בה, כפי שהמלך חוסיין מעוניין, למשל, לחזור ולשלוט בגדה המערבית.

מתשובותיהם של יוזמי ההפגנות ניתן היה להבין, שהם לא פעלו בהכוונת גוף מנהיגותי כלל-אזורי מקומי, או על-פי הנחיות אש"ף (היום השתנו פני הדברים: תושבי הגדה המערבית, הנתונים יותר להשפעת אש"ף, הם עתה נותני הטון בהפרות הסדר). תפקיד חשוב בהכוונת המהומות מילאו, לדבריהם, תושבים מקומיים, ששוחררו מבתי-כלא ישראליים והיו ל„גיבורים שכונתיים". הכוונה בעיקר לפלשתינאים ששוחררו ב-1985, במסגרת עיסקת חילופי השבויים עם ארגונו של אחמד ג'יבריל. אלה נהפכו מיד למנהיגים מקומיים ואירגנו מוקדי הפרות סדר בשכונותיהם.

הסקר מלמד, איפוא, כי רגשי העוול, העלבון והתסכול של התושבים בחבל עזה היו הגורם הראשי להתקוממות התושבים שם ולא יוזמה פוליטית, שמקורה מחוץ לרצועה.

דבר היום

ויהי בימי הישפט השופטים

„בימים ההם אין מלך בישראל, איש הישר בעיניו יעשה". כך מסתיים ספר שופטים, ותחושה עגומה דומה מלווה גם את ההחלטה להגיש כתבי אישום נגד שלושה משופטי בתי משפט השלום התעבורה. כמו כל נאשם שהופיע בפניהם, יודעים גם שלושת השופטים כי חפים הם אלא אם יקבע בית-המשפט אחרת, אך מעבר לשאלת זכאותם או חבותם האישית של השלושה – ואולי של כמה מעמיתיהם העלולים לעמוד לדין כשמעתי – מודקרת שאלת מצבה של המערכת המשפטית כולה, האמורה להיות אחת ממערכות הפאר וההנהגה בחברה הישראלית.

השנים האחרונות לא היטיבו עם המערכת המשפטית. לאחר שרי משפטים מעולים נפל תיק המשפטים בחלקו (החלקי) של עסקן ממפלגה נמוגה, שר התיירות אברהם שריר. במקום יועצים משפטיים שהתעקשו לפסוק כי יקוב הדין את ההר ואת השר, מינתה לעצמה הממשלה את יוסף חריש. החנינה החפוזה לראש השב"כ ולאנשיו, כמו גם ההשענות על פרקליטים פרטיים בפרשת פולארד, חשפו את זלזולם של הפוליטיקאים ברשויות החוק. העובדה שכמה מבכירי הפרקליטים הפרטיים מצאו עצמם לאחרונה מעבר הבעייתי של כתב-אישום הגבירה את הרושם שגם בצמרת מקצוע עריכת הדין אין תמיד הקפדה מופלגת על המנעות מעבירות לכאורה.

מפגשם של הפוליטיקאים, הפרקליטים והשופטים הוא בוועדה למינוי שופטים, שם מופעלים גם לחצים זרים למינוי שופטים חדשים ולקידום שופטים לערכאות גבוהות יותר. דומה שעד כה הצליח בית המשפט העליון להשאר חסין מפני מינויים תמוהים. נשיאו מאיר שמגר ויורשו הצפוי אהרון ברק הם בוודאי מטובי המשפטנים שצמחו בישראל ויכולים לפאר כל בית-משפט עליון בדמוקרטיה מערבית. אך בערכאות נמוכות יותר אין להמנע לעתים מתחושה כי לא כל השופטים משתייכים לקבוצת האיכות העליונה. יש לכך דוגמאות אישיות, אך המערכת כולה סבלה מלקוי פרשת נאפסו ודו"ח ועדת לנדוי, ביניהם המסקנה ששופטים רבים שגו ורומו זה עשור ומחצה בהאמינם לעדי שקר.

השופטים שנגדם יוגש כתב אישום לא יואשמו אומנם בעבירות חמורות ביותר, אבל אנשי הרשות השופטת משתייכים למגזר המוביל בחברה, זה שממנו מצפים להקפיד בקלה כבחמורה ושהצדק הנעשה עמו מוכרח להיראות לעין כל. אחד ממבחניה של החברה הוא בדרך שבה היא שופטת את שופטיה. ההחלטה להגיש כתב-אישום גם אם תקוות הכל היא כי המשפטים יסתיימו בזיכוי ויסירו את הכתם מעל המערכת, היא תעודת כבוד לישראל, אף שהחשודים עצמם מעורדים היש בכך של כבוד. יסתיימו המשפטים כאשר יסתיימו, תצמח מהם תועלת נוספת אם השופטים שנקלעו למצבים אנושיים של סיוע למכר ושכחו את האור הפלילי שבו עלולים מעשיהם להיראות יזכרו עובדת חיים זו בבואם לגזור את דין הזולת ולעשות דין לעצמם.

בזווית חדה / חגי אשד

מחסום השנאה והפחד

א. „לירות כדי להרוג"

זה לא קרה בישראל וגם לא בשטחים. זה קרה בבריטניה, ערש הדמוקרטיה. בשנת 1982 נורו ששה אנשים למוות בצפון אירלנד על-ידי כוחות הבטחון הבריטיים, לפי המדיניות של „לירות כדי להרוג" שאימצה ממשלת בריטניה, בנסיון לבלום את גל הטירור שם. נפתחה חקירה והיו נסיונות להטעות שופטים ולהטות משפט, מצד קצינים וסוכנים. התובע הכללי של ממשלת בריטניה החליט לא להעמיד אף אחד מהם לדין וגם לא מישהו משרי הממשלה. הוא טען כי לא היו די הוכחות שיצדיקו תביעה משפטית וכי לא היו אינטרס ותועלת לציבור בהליך משפטי [illegible]

אצל המשפטנים, הפרקליטות, המדינה שלנו זה לא היה יכול לקרות: הם היו מעמידים לדין את כל המעורבים, בלי יוצא מהכלל. הם היו מסכימים פה אחד כי הבריטים לא ילמדו אותנו מה זה שלטון החוק ומה זה משטר דמוקראטי. קוטנם של המשפטנים שלנו עבה ממותניהם של המשפטנים הבריטים. ולא רק המשפטנים. אילו זה היה קורה בישראל, מיד היו מתעוררים אנשי ציבור, עתונאים ואנשי-רוח (המכנים את עצמם בשם הצנוע יותר „יוצרים"), מאז ביקורים הקולקטיביים ברצועת עזה וקובעים, כי זה מזכיר להם את מה שגרמניה הנאצית עשתה ליהודים.

גם ראשי הארגונים היהודיים בארה"ב היו נזכרים מיד בגורלם של היהודים בגרמניה הנאצית. לא פחות. למה לנחש? עובדה היא שכמעט כל דבר שעושה ישראל בשטחים מזכיר להם את גרמניה הנאצית. למה זה לא מזכיר להם את בריטניה הדמוקראטית של ימינו? ולמה לא את מעשיה בצפון אירלנד, שהיא בסך-הכל מיטרד בטחוני חמור לבריטניה ולא סכנה קיומית, שמאחוריה עומד האיסלאם הפנאטי, המאיים על כל מדינות ערב והאיסלאם, לא רק על ישראל. והאמת היא, שמי שעומד מאחורי הפגנות הילדים והנשים הם ראשי האירגונים המוסלמיים הללו. זו לא רק התעוררות עממית. זה מה שנקרא אצלנו „ספונטאניות מאורגנת". מאחוריה ניצב האיום המוסלמי, שהוא המכוער והמסוכן מכל האיומים האחרים, שגם הם קיימים – האיום הצבאי המלחמתי של סוריה ולוב ואיראן ועיראק, איום שישראל נתונה בו היום ותהיה נתונה בו מחר והיא חייבת להתכונן לעמידה נגדו. ואולי גם האיום של מצרים, אם האיסלאם הפנאטי יצליח לערער את שלטונו של מובארק.

במקום להשוות את ישראל לגרמניה הנאצית כל שני וחמישי, מוטב ללמוד קצת חוש פרופורציה מהאנגלים. יש להם נסיון היסטורי יותר משיש לנו וגם יותר משיש לאמריקאים בקיום מדינת חוק דמוקראטית. חבל שחדלנו ללמוד מהאנגלים והתחלנו לחקות, בכל דבר, את האמריקאים, שגם הם חסרי חוש מידה וגם הם נוטים לתגובות קיצוניות ומופרזות. מכל מקום, ההיסטוריה היהודית שלנו בוודאי שאינה [illegible]

ב. מחסום השנאה והפחד

לגל המהומות בשטחים היו כמה תוצאות בזירה הבין-לאומית, שיכולות להיחשב כחיוביות מבחינתם של הפלשתינאים, אבל היתה להן עוד תוצאה, שהיא פחות חיובית מבחינתם. הם עוררו שנאה לערבים בקרב חיילי צה"ל וכנראה בקרב דעת-הקהל הישראלית בכללותה. זו תופעה חדשה. עד עכשיו לא היו בקרב חיילי צה"ל גילויים של שנאה כלפי כל ערבי באשר הוא ערבי, כפי שהם באו לידי ביטוי בהכאות של ערבים בשטחים. יש יותר מדי עדויות על כך. הוכו לא רק אלה שהתנגדו בכוח לחיילים או שהיו סיכון כלשהו.

זה לא התחיל בהכאות. זה התחיל במשקעים של השפלה בקרב החיילים, מול ביטויי הבוז והשנאה של הערבים בשטחים – מנער ועד זקן. ההשפלה הולידה שנאה וכך נוצר מעגל של שנאה הדדית בין יהודים לערבים שכמוהו לא היה בעבר. לא על פני השטח. לא במעשים של ממש. מותר להניח כי מעגל השנאה הזה סחף גם את הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב וגם את תלמידי „אורט" סינגלובסקי. הוא התבטא בעליית כוחן של מפלגות הימין.

הלוואי שהגל הזה ישכך עד הבחירות לכנסת. מי יודע איך זה יוכל להועיל לקידום תהליך השלום וההבנה ההדדית בין שני העמים. גם זה כוחה של הטלוויזיה. פתאום ראינו כולנו את גילויי השנאה של הערבים כלפינו – גם ערביי ישראל. גילויים כאלה של בוז ושנאה מצד ילדים ונשים כלפי חיילים הניצבים מולם בחוסר אונים, הם אולי המרגיזים והגרועים מכל. מול הבוז הזה הציב צה"ל מחסום של פחד. אולי לא היה מנוס מכך. הוכח בעליל כי המפגינים אינם פוחדים ליהרג. זהו אחד מגילוייה של הפנאטיות האיסלאמית. מקומם של ההרוגים בגן-עדן מובטח. אבל הם פוחדים ממכות מכאיבות ובעיקר כאלה ששוברות עצמות. וכנראה גם עוצר ממושך מרתיע אותם. בעיקר הצירוף של שני אמצעים אלה.

כפי שהדברים נראים ברגע זה הוקם בשטחים מחסום של שנאה ופחד, שהביא להפוגה זמנית במעשי האיבה משני הצדדים. השאלה העיקרית היא, איך תנוצל ההפוגה הזאת. האם לקידום „דינמי" של תהליך השלום, או לחזרה אל אשלית „מה בערך" מצד הליכוד ואל ההשלמה איתה מצד האמריקאים. צירופם של שני אלה הוא אחד הגורמים למה שקרה.

ג. בלי משמעת אי-אפשר

הכל היה יכול להיות הרבה יותר טוב אילולא לקה צה"ל במשמעת רופפת. זו האמת המצערת. לא משמעת ירי מספיקה ולא „משמעת אלות". וזהו, אולי, נקודת התורפה העיקרית. צריך לתרגל את חיילי צה"ל ומפקדיהם למשמעת צבאית אחרת לגמרי. לירות רק כשצריך, ולא לירות כשלא צריך. להכות רק כשצריך, ולא להכות סתם מתוך רגשי נקם ושנאה. הטלוויזיה – שוב הטלוויזיה – וגם עדויות של חיילים מיוסרי-מצפון, חושפות בעליל את המשמעת הלקויה בצה"ל. הדרגים הגבוהים נותנים פקודות ומחפשים אחר-כך כמה שעירים לעזאזל שחרגו מהן. מה הם אשמים? לא אימנו אותם מספיק ולא תירגלו אותם להיות ממושמעים עד כדי היכולת להתגבר על השנאה. אולי כדאי ללמוד גם זאת מהאנגלים. לבקש מהם בהשאלה כמה רבי-סמלים, שילמדו את צה"ל פרק במשמעת צבאית ובחיילות טובה. אילו עשינו כך לא היינו מפסידים את הקרב על דעת-הקהל העולמית כפי שהפסדנו ולא היינו משלמים מחיר כבד כל-כך בגלל הקמת מחסום הפחד, שלא היה מנוס מהקמתו גם לצורך קידום השלום, שהוא העיקר.

המשמעות של 15%

מאת טדי פריס

צריך קצת יותר מאופטימיות כדי להאמין שדווקא בשנת בחירות נשיג יעדים כלכליים שלא השגנו בשנה רגילה

יעדי המדיניות הכלכלית לשנת 1988, כפי שהוצגו על-ידי משרד האוצר, הם האצת גידולו של התוצר הלאומי; שינוי מבנהו; הורדת האינפלציה ואיזון מאזן התשלומים. שום בר-דעת לא יחלוק על יעדים אלה. לכל היותר הוא יבקש לשנות את סדר הקדימויות, שהדגש בו הושם לא על שימור היציבות אלא על הצמיחה.

הצרה היא, שהצעת התקציב לשנת הכספים הבאה אינה נראית כמבטיחה ביותר את מילוי היעדים האמורים, אף אם ההנחות שעליהן מתבססת ההצעה יקויימו: המנעות מהעלאות שכר ועמידה במסגרת ההוצאה שהתקציב מרשה.

התקציב המוצע מרשה הוצאה של כ-52 מיליארד שקל, לעומת כ-40 מיליארד בשנת 1987. זהו גידול נומינלי של כ-29 אחוזים ובמונחים ריאליים, כלומר בניכוי האינפלציה, התנפחות של כ-5.1 אחוז! היכן כאן הריסון, צמצום חלקה של הממשלה בפעילות המשקית והקצאת כספים לזירוז הצמיחה? ואמנם, חזויה בשנה הבאה האטה בקצב ההתרחבות הכלכלית, לעומת ארבעה-חמישה אחוזים של הצמיחה בשנה הנוכחית. לכל היותר אפשר לצפות לשינוי מבנה התוצר ולשינוי בשימושים, כך שיותר מוצרים ושירותים יופנו ליצוא ולהשקעות ופחות לצריכה.

אנשי האוצר מתרצים את הגידול הניכר בתקציב בשלושה אילוצים. הראשון, החזר החובות כמעט יכפיל את עצמו, כי ב-1988 על המדינה להחזיר 16.8 מיליארד שקל, לעומת 8.6 מיליארד בשנה הנוכחית. סגן שר האוצר עדי אמוראי מבהיר, כי המדינה נמנעת מלמחזר את כל החובות והיא החליטה-נאלצה לפרוע חלק מהם, כדי לא לגלגל תוספת של צ'קים דחויים על הדורות הבאים. מנכ"ל האוצר ויקטור מדינה והממונה על התקציבים דוד ברועז מצביעים על שני המרכיבים האחרים, שגורמים לתקציב להוסיף 15 אחוזי שומן. ההמנעות מפיחות שער השקל, מדיניות שהממשלה תתמיד בה ככל האפשר, חייבה הקצאת סכום נוסף לביטוח שער (תמיכה – סובסידיות בשפת היום-יום), כדי להבטיח את רווחיות היצוא; השכר הריאלי גדל, עלה הרבה למעלה מן המצופה, כך שהסעיף „משכורות" גדל בממדים שלא שיערו. שלושה סעיפים אלה הם שהביאו לניפוח התקציב המתוכנן. דוברי האוצר ציינו בעיקר, כי ההוצאה בגינם אינה מגדילה את הפעילות הריאלית של הממשלה, שכן החזר חובות [illegible] הוא צעד פיננסי, לא כלכלי.

מבחינה פורמלית הצדק עמם, אלא שאפשר היה לממן תוספת הוצאות זו בדרך שונה: על-ידי צמצום הפעילות הכלכלית – לא הפיננסית בלבד – והפניית הכספים שלא יוצאו לסלילת כבישים, לבניית שיכונים, לסובסידיות, ללימוד תיכון חינם, לאישפוז חופשי, להחזר חובות, כלומר על חשבון פעולות שביצענו בעבר על חשבון העתיד. מימון החזר החובות בדרך זו היה גם מצמצם את הפעילות הממשלתית, יעד שנקבע עוד ביולי 1985, אבל בוצע רק במשורה. חיתוך של ממש בוצע רק במערכת הבטחון (בשנת 1988 תישבר ההוצאה הבטחונית ברמתה הנומינלית של 1987, דבר שפירושו קיצוץ ריאלי של כ-11 אחוז), אך ההוצאה הממשלתית לשירותי רווחה לא נפגעה: 8.4 מיליארד בשנה הבאה, לעומת 6.7 מיליארד השנה.

אשר לשכר, שגדל מעל למצופה, וכמוהו גם הצריכה הפרטית, הרי שהממשלה נכשלה בביצוע מדיניותה הכלכלית. שני אלה אמורים היו להישאר ברמתם; על כל פנים, הצריכה לא היתה אמורה לגדול בשבעה אחוזים ואף לא ההכנסה הפנויה.

האם תצליח הממשלה להשיג את היעדים שהציבה לעצמה יותר משהצליחה ב-1987? התשובה על שאלה זו נתונה לניחושו של כל אחד. למרבה הדאגה, במחצית השניה של השנה שחלפה הסתמנה הרעה בכל היעדים, לבד מהמחירים. צריך קצת יותר מאופטימיות כדי להאמין, שדווקא בשנת בחירות נבצע את שלא ביצענו בשנה „רגילה".

שיצטרף לר"ץ

מאת שלמה שפיר

טוב שנגוז הרעיון מפלגת לוויין ערבית של מפלגת העבודה. על רשימות כאלה אבד כבר הכלח. אך מסוכן גם – כפי שמלמד הנסיון ההסטורי – להקים מפלגה לאומית של מיעוטים

את ח"כ עבד אל-והאב דראושה, שפרש זה עתה ממפלגת העבודה, הכרתי במקרה בכינוס הגרמני-ישראלי האחרון בקניגסווינטר, שבו השתתפו גם נציגי האגודות הפארלמנטריות גרמניה-ישראל בבון וישראל-גרמניה בירושלים. לפני אותו כינוס, שבו העלה ביחוד את בעיות אורחיה הערביים של ישראל בזירה הפנימית והחיצונית כאחד, וגם אחריו, עקבתי אחרי הופעותיו של דראושה, על סמך המדווח באמצעי התקשורת. הוא הצטייר בעיני כפוליטיקאי ערבי-ישראלי-פלשתינאי מוכשר, הלוחם נגד קיפוח המיעוט הערבי בתחום הקו הירוק, המחייב דו-קיום ערבי-יהודי והחותר במסגרת זו גם לקידום שלום כולל, על בסיס נסיגת ישראל לגבולות שלפני מלחמת ששת הימים ומימוש זכות ההגדרה העצמית לפלשתינאים במדינה עצמאית, שתקיף את הגדה המערבית ורצועת עזה.

תפיסה זו לגבי פתרון הבעיה הפלשתינאית, שכותב שורות אלה מתקשה, בנסיבות הקיימות, להאמין שתוביל לדו-קיום ולהפגת-אמת של הסכסוך, אינה תואמת, כידוע, את מצע מפלגת העבודה. ספק רב אם תפיסה זו תטביע את חותמה גם על המצע המעודכן של המפלגה, שיגובש לפני הבחירות לכנסת ה-12 או אחריהן. אף-על-פי-כן, דעות אלה לגיטימיות, למעשה, גם בתוך מפלגת העבודה. יש חברים לא מעטים ב„עבודה", המזוהים עם רובן או עם כולן, ובוודאי אין לתמוה שהן מקובלות על חברים ערבים. על-כן פליאה בעיני התבטאות חברי „עבודה", כי העמדות שביטא דראושה בחודשים האחרונים חרגו במידה ניכרת מן המצע, שממילא רבים אינם מקפידים עליו (אלא אם כן שמע מישהו מפיו על רצונו בהחזרת הפליטים משנת 1948 או על נסיגה ליותר מאשר לגבולות 4 ביוני – לתכנית החלוקה המקורית, שבמסגרתה יצורפו גם המשולש והגליל למדינה הפלשתינית).

מרגיזות יותר הן טענותיו של דראושה, בעת מתן גט הכריתות ל„עבודה" בנצרת, שכמעט לא ניתן להבדיל עוד בין מדיניות „העבודה" למדיניות הליכוד, ושמצב החינוך הערבי היה טוב יותר בימי כהונתו של זבולון המר, מטעם ממשלת הליכוד, משהוא כיום, בימי כהונתו של יצחק נבון (מאז חלו קיצוצים בכל הוצאות הממשלה!): מרגיזה היתה גם הרמיזה העקיפה, שאריאל שרון, כשכיהן כשר הבטחון, היה טוב מיצחק רבין, שנגדו יצא עיקר קצפו של דראושה. חבר הכנסת הערבי לא מצא ניחומים גם ביוזמתו של יו"ר „העבודה" שמעון פרס, ובעצם אין לתמוה על כך, שכן בניגוד לדראושה אין פרס מצדד בהסכם עם אש"ף ובמדינה פלשתינאית עצמאית, אלא דבק בפתרון ירדני. מובנים גם האכזבה ומפח-נפשם של „היונים" הפלשתינאים ב„עבודה", שבדומה לדראושה מאמינים, שרק על-ידי סיפוק מאווייו הלאומיים של העם הפלשתינאי במדינה ריבונית משלו בשטחים המוחזקים, נגיע למנוחה ולנחלה או לפחות לקץ המתיחות.

הן מטעמים קונייונקטורליים (בגלל התיקו במשאלי דעת-הקהל) והן מטעמים ממלכתיים עקרוניים, מן הראוי שמפלגת העבודה תמשיך במאמצי האינטגראציה של ערבים ישראלים ובקידום שוויונם במידה מירבית: לבטח עוד יימצאו נציגים אותנטיים של מיעוט זה, שיוצבו שוב ברשימת המפלגה בבחירות לכנסת במקומות ריאליים ולא ריאליים כאחד. טוב שרעיון מפלגת-לוויין ערבית נגנז זמן קצר לאחר שהועלה: בסוף שנות השמונים אבד הכלח על רשימות-החסות הערביות שהתקיימו בראשית ימי המדינה. אך גם מפלגות לאומיות של מיעוטים טומנות בחובן סכנות חמורות, כפי שמעיד הנסיון ההיסטורי של אירופה ולא של אירופה בלבד; על כל פנים, הקומוניסטים וגרורותיהם בחד"ש וב„הרשימה המתקדמת", אינם מותירים מקום למפלגה כזאת.

ח"כ דראושה ואלה שיצטרפו אליו ושהתאכזבו מ„העבודה", אם מסיבות סובייקטיביות ואם מסיבות אובייקטיביות, מוטב שיחפשו דרך למפלגות שמאל כגון ר"צ או מפ"ם (וחבל שמבחינת צמצום מספר המפלגות וגיבוש הכוחות הפוליטיים בארץ, שתיים אלה מעדיפות שלא להתלכד לרשימה משותפת). ערבים אזרחי ישראל, שוחרי פתרון הבעיה הפלשתינאית על-ידי הקמת מדינה עצמאית בראשות אש"ף, מוטב שיקלטו במסגרת זו מאשר בכל מסגרת אחרת. גם אם תימנע „העבודה" מלממש את מבוקשם בדבר המדינה הפלשתינאית הנפרדת בין ישראל לירדן, יוכלו למצוא את מקומם כשותפים בקואליציה הבאה, במקרה שיימנע שובה של ממשלת ימין-דתיים לשלטון.

שגעון מאחורי הסורגים (ב)

מהפכה במחלקה לבריאות הנפש

מאת נתן רועי

הדרך לטפל באסירים שהם חולים במחלות נפש היא במוסד מיוחד, נפרד, מחוץ לתחומי בתי-הסוהר שבו צוות פסיכיאטרי מקצועי אזרחי

„אני חושב שלשושנה ארבל-אלמוזלינו יש עניין במחלקה שלנו. עוד בהיותה סגנית לשר הבריאות היא ביקרה כאן. היא באה לכאן לביקור בן יום שלם. התרשמתי שהיא מוכנה לעזור אבל אינני יודע כמה היא יכולה לעזור בתקציבים שעומדים לרשותה", אומר פרופסור פטר סילפן, שנחשב איש משרד הבריאות העובד בשירות בתי הסוהר.

נראה, כי הביקורת שהופנתה על ידי האחות עופר וצלנר עוררו כמה לבבות במשרד המשטרה ובשירות בתי הסוהר. דברים נעשים מאחורי הסורגים על ידי מפקד כלא איילון ואנשי מחלקת האסיר בשירות בתי הסוהר. אבל צריך כסף כי אחרי ככלות הכל מדובר במחלקה המטפלת באסירים מבתי הסוהר האזוריים ולא רק מכלא איילון וכל זאת כמעט ללא אמצעים. „אנחנו נותנים שירותים לבתי הסוהר הפריפריים", אומר לי פרופסור סילפן, „יש פסיכולוגית קבועה בכלא דמון. ליתר בתי הסוהר משגרים – בשעת הצורך – צוות ואין לנו רכב שיקח אותם. אין רכב ליחידה לבריאות הנפש. והבעיה העיקרית שלנו היא שהמקום שבו אנחנו משכנים את האסירים איננו מושך לעבוד בו. אין שום דרך קיצור: חובה להקים מוסד נפרד מחוץ לתחומי בתי הסוהר שבו יהיה צוות פסיכיאטרי (אזרחי ומקצועי)".

מאחורי דברים אלה מסתתרת תוכנית גלויה של פרופסור פטר סילפן לארגון מחודש של מרכז בריאות הנפש מאחורי הסורגים. בגליון „עבריינות וסטיה חברתית" (חוברת 1–2) של המחלקה לקרימינולוגיה הוא מעלה את התוכנית על הכתב. הוא דן בין היתר בסוגיית השתייכותו של ענף הפסיכיאטריה הנהוגה בין הסורגים והוא מגיע למסקנה כי עליו להשתייך לשירותי בריאות הנפש הארציים ולא למסגרת שירותי בתי הסוהר. „הגענו למסקנה", הוא כותב בסיכום מאמרו, „כי יש לתתור להקמת מחלקה לפסיכיאטריה פורנסית (שנהוגה בבתי הכלא) עצמאית במסגרת שירותי בריאות הנפש של משרד הבריאות אשר תתכנן את כל הפעילויות בתחום הנפש הנוגעות לעבריינים חולים ומופרעים בנפש, תפעילן ותפקח עליהן ללא כל קשר לסטטוס המשפטי של העבריינים וכן חולי נפש מסוכנים ואלימים.

אולם מאז ומעולם – ועל אף התלונות של האגודות השונות לזכויות האזרח – מקפידים במחלקה הסגורה של שירות בתי הסוהר שלא לקבל אדם שאיננו רוצה להיות במחלקה. מאשפזים אדם שמסכן עצמו וסביבתו. בקשיחות דומה נוהגים כלפי עובדים. למחלקה מתקבלים עובדים המתאימים לתקן של שירות המדינה – רופאים, מומחים וקרימינולוגים קליניים (מ.א.). כל מי שאיננו עומד בבחינות התואר השני איננו מתקבל לעבוד במחלקה. „אנחנו איננו מוכרים כמוסד התמחות, אז אנחנו מקבלים רופאים עם תואר מומחה," אומר לי סילפן ומוסיף: „מאחר שאני מוגבל בכוח אדם אי אפשר לקבל אנשים. זה מעגל קסמים. אם היו נותנים לי הכרה כמוסד התמחות הייתי יכול לקבל רופאים-פסיכיאטרים אבל זה לא קורה וזה חייב לקרות".

פרופסור סילפן איננו אדם קליל. הוא אירופי במחשבה ובהתייחסות. לא ים-תיכוני. יש לגביו דעות מגובשות. על דבר אחד אין חילוקי דעות: הוא מקצוען בתחומו. היום, בד בבד עם עבודתו בשירות בתי הסוהר ובאוניברסיטת בר-אילן, הוא יועץ בינלאומי בענייני פסיכיאטריה ברחבי העולם. הוא מבקר בקביעות בבתי האולפנה לפסיכיאטריה בעולם – לרוב על חשבונו הפרטי – כדי להתעדכן במתרחש בעולם. הוא איננו מוכן להתייחס לתלונות נגד המחלקה שהועברו על ידי האגודה לזכויות האזרח עד אשר לא תסתיים הבדיקה אבל הוא מוכן לומר רק זאת: „צריך לשאול אנשי מקצוע על המחלקה הזאת. נכון – המקום מפחיד. להחזיק יחידה פסיכיאטרית בבית הסוהר זה מפחיד. בעלים חוששים שנשיהם – האחיות במחלקה – יבואו לעבודה. התנאים קשים הרבה יותר מבתי חולים אחרים בארץ. אנשים העובדים כאן חייבים לקבל עידוד כספי ונפשי".

פרופסור סילפן נמצא כבר מאחורי הקרב הגדול שלו. הוא נאבק קשות על השארת המערכת בסמיכות למשרד הבריאות. קודמו של הנציב, לוי שאול, ביקש לספח את המחלקה לשירות בתי הסוהר והוא עמד בשער. פרופסור סילפן איננו מוכן לספר על מאבקי הכוח של השנים הקודמות. הוא מוכן לומר רק זאת: „הנציב והצוות שעומד לרשותו מתייחס באורח חיובי הרבה יותר מאשר הצוות הקודם. ההתייחסות חיובית מאוד".

כאן, מאחורי הסורגים, לא צופים כי יוקם בית חולים לחולי נפש מאחורי הסורגים, אך מציינים, כי הפתיחות לשיפור קיימת אולם עדיין חסרים האמצעים.

מכתבים למערכת דבר

...על צדקת עמדתנו

במאמר „המחיר והתועלת של הגירוש" („דבר" 5.1.88) עושה חגי אשר חשבון נוקב עם „ידידינו" האמריקאים ועם מדינות במערב־אירופה על הלחץ הכבד שהם מפעילים עלינו על מנת שנימנע מלגרש את המסיתים לאלימות – תושבי השטחים וגם את הערבים אזרחי ישראל. חגי אשר קובע, שלחצם זה הוא בניגוד לצרכי הביטחון והשלום של מדינת ישראל ונובע מתועלתם ומצרכיהם של האמריקאים ושל ארצות במערב־אירופה על מנת לספר את יחסיהם עם מדינות ערב. על כן על ישראל לבצע את הגירושים הנחוצים למרות הלחצים, פן יינזק קידום השלום כתוצאה מחולשתנו הנובעת מוויתור חיצוני.

אכן, כבר היו דברים מעולם, ומלומדי ניסיון רב אנו בכגון דא. לרבים מאיתנו בארץ זכורים עמדתה הנאה והנחרצת של גולדה מאיר ז"ל בקובעה, „שיש מצבים בהם מדינה קטנה וענייה חייבת להגיד 'לא' גם למדינה גדולה ועשירה כמו ידידתנו אמריקה". היא כמובן לא נשארה יחידה בעמדתה זו. היה זה בעניין „תכנית רוג'רס" הידועה, וכתוצאה מעמדתנו התקיפה והבלתי־מתפשרת הושמה תכנית זו במקרר ולא הועלתה עוד.

בעולמנו לא מכבדים ולא מחשיבים חלשים וכנועים – אלא את אלה היודעים לעמוד בתוקף על צרכיהם וצדקת דרכם – ובבוא היום גם האחרים יבואו לידי ההכרה בצדקת העמדות שננקטו.

ישראל פולישצוק
בית עובד

...של מפ"ם במערך

לא מכבר קראתי בגיליון „השבוע", בטאון הקיבוץ הארצי, את דברי מזכיר הקיבוץ הארצי אפרים רוזן שנפרד מתפקידו: „ההתנתקות מהמערך היתה לגבי ידידי מישגה קשה, מהלך פאטאלי, אבל עדיין לא מאוחר. אין מנוס מליכוד וחיבור מחודש עם מפלגת העבודה".

זה מזמן לא שמעתי במפלגתי מפ"ם דברים כה נבונים ונכוחים. אם מפלגת העבודה תסרב ללכת בחזית אחת עם מפ"ם, תישא מפלגת העבודה בחטא, בעוון ובפשע. רק עם סירוב זה, על המפלגה להתייצב למאבק הבחירות במסגרת עצמאית. אסור למפ"ם ליצור חזית עם ר"צ. ר"צ היא מפלגה ללא נכסים ערכיים וללא נכסים מעשיים בשדה היצירה בישראל. מפלגה ללא שורשים, יונקת את חיותה משברי קלקלות בחיינו – והם קיימים לצערנו – והיא מגורה בתומת השגחייה האלה ולא יותר.

האלון הוא רק שיח, הזקוף (סוכך) – הוא סבריין וכריבות הימים ללא היאחזות בשורשים שריד לא יישאר ממנה.

אם גם חוטי שערה דקים או יותר עבים מפרידים בין המערך ומפ"ם, מקומה של מפ"ם בתוך חזית המערך.

ד"ר י.ח. בילצקי
תל־אביב

פניה אל מפ"ם ור"ץ

שיחת הקיבוץ של כרם־שלום החליטה לפנות למפ"ם ור"ץ שיעשו כל מאמץ כדי לגבש חזית מאוחדת לבחירות לכנסת הי"ב. חזית זו תפעל למען:

● מדינת ישראל דמוקרטית עם שוויון זכויות מלא לכל אזרחיה.
● מו"מ לשלום על בסיס הכרה הדדית בזכות הגדרה עצמית של שני העמים.
● קביעת סדר עדיפויות לאומי המותיר לצימצום הפערים החברתיים ולבניית חברה שבמרכזה ערכי עבודה, המבטיחה שירותי בריאות וחינוך שווים לכל, כבוד לקשישים, תעסוקה מלאה, שכר הוגן וקליטת עליה.
● עמידה איתנה נגד הגזענות המכרסמת ביסודות החברה בישראל.
● הפרדת הדת והמדינה, תוך מתן חופש דת ומצפון.

אנו תקוה שחזית משותפת זו תהווה גורם בעל השפעה בחברה הישראלית.

יעל אגמון – מזכירה
קיבוץ כרם־שלום

במי מהשניים תתמכו?

עכשיו הבינותי, רשימת הגימלאים תהיה על־מפלגתית, אבל בגבולה יהיו בעלי דעות פוליטיות והם משתייכים לכל המפלגות ממפ"ם ועד לחירות. לכן, במצע המוצע בנוסף ל־15 הסעיפים הדנים בבעיות הגימלאים והקשישים, מופיעות כל האימרות היפות, שחברים מכל המפלגות האלה יכולים להסכים להן. היות ואין הסכמה בין מועמדי רשימתם בכל הכרוך בסוגיה טריטוריאלית בפתרון מדיני לסיכסוך הישראלי־ערבי, תציגו עריכת מישאלים. כאשר זה יהיה מעשי. זו כמובן דרך בריחה אלגנטית מאוד מן הספק, כשאין הסכמה פוליטית בין נבחרי רשימה אחת. את ההמצאה הזו לא אתם גיליתם. מקורה ברשימה לבחירות בשנת 1977, ראשיה קראו לה „ד"ש", היום ז"ל. גם הם דיברו על על־מפלגתיות, על שינוי שיטת הבחירות, על חוקה, על שוויון אזרחי. מה השיגו את המהפך, הורידו את המערך והעלו את הליכוד. בעצמם התנדפו כעשן באוויר.

הפרק החשוב ביותר במכתבך, מר גפן, הוא הסיפא: „אם תתעורר בעיה שאינה כלולה במצע רשימתנו כמו, למשל, הצטרפות או אי־הצטרפות לקואליציה ממשלתית, תתכנס המועצה הארצית, שהיא, כאמור, הגוף העליון שלנו, תחליט".

מה לעשות, אבא גפן, אינני מוכן לחכות להחלטה, אני רוצה לדעת היום. נניח ותזכו בבחירות הבאות להיות לשון־המאזניים בין המערך עם שמעון פרס בראשו, לבין הליכוד עם יצחק שמיר בראשו. א) במי מן השניים תתמכו ותאפשרו הקמת ממשלה, ללא כל קשר מי מן השניים יבטיח לכם יותר הישגים עבור הגימלאים? ב) כיצד תבטיחו שלא יהיה פיצול בתמיכת נבחריכם כולם, כאשר הם באים מכל המפלגות?

יואל גולומב
נצרת עילית

...לתל־אביבים

תל־אביבי "ששמח ועלז" על שבעירו יכול הוא לעשות בשבת כלבבו, מוטב שיגנוז את צהלתו, שבטרם עת היא. פעילות חרדית נמרצת מתנהלת כעת – בשלב זה בשקט ובהסתר יחסי – להשתלטותה של העיר הגדולה ביותר בארץ. העיתון „ערב שבת" מספר בשמחה לקוראיו על עידוד אברכים לבוא ולהשתקע בעיר, על הקמת תשתית חרדית בעיר, הרב שפירא גם מאיים, ש„אם לא תהיה שבת בתל־אביב גם אין צורך להכתיר בה רב" (ערב שבת, 25.12.87) – ותוקפה עליו שיודע הוא את שהוא רוצה.

מי ששמח, כמו איינבי נתן ושרית גרינברג, נציגינו במועצת העיר, לקראת היבחרו של הרב לאו כרבה של תל־אביב שמח בטרם עת: לרב שביקרו בה חפצים הם אין שום כוונות להשאיר את תל־אביב חופשית כפי שהיא כיום, ומטרתו המוצהרת היא להפכה לעיר חרדית, או בלשונו – „שומרת מצוות". בראיון שנתן הרב לאו לעיתון „ערב שבת" (4.1.88) קבע הרב הנאור והמודרני, הנתמך באהבה עזה על־ידי נציג האזרחים איינבי נתן, נציגת הנשים שרית גרינברג ושאר מלאכי הרעבה מהליכוד: „אני שואף למדינת הלכה. אינני חושב, שהעם היהודי יכול לראות את הדמוקרטיה כפי שהיא מצטיירת בציבור הרחב בערך עליון". מפי הרב לאו למדנו, איפוא, שיש שתי דמוקרטיות: זו שלנו וזו של החרדים. אוי לו למי שינסה לטעום טעם חיים דמוקרטיים בנוסח כזה...

ולנושא ה„חזרה בתשובה" ענה הרב לאו לשאלת הכתב „עוד טרם התחילה התופעה של החזרה בתשובה חרשה את הארץ לאורכה ולרוחבה... וכל זאת לקרב, ורק בדרכי נועם, לתורה ולמצוות".

זה הוא, איפוא, גורלה של תל־אביב: ללא פשרות, אם כי בדרכי נועם, תבוטל הדמוקרטיה כפי שהיא מצטיירת בעינינו, ו„בדרכי נועם" יכפו עלינו את מדינת ההלכה. מעניין יהיה לדעת, כיצד יחיו בה, לכשתקום, איינבי נתן, שרית גרינברג ועמיתיהם מהליכוד. אנחנו, על כל פנים, לא נוכל לחיות בה, ועל אסון כזה טרם נתנו דעתנו!

יואב אמיר
תל־אביב

...מובטלים – לקטיף

דברים קורים בישראל שאין איש מבינם ואין הדעת סובלתם.

אם אכן חסרים פועלים לקטיף של פרי ההדר ואם יש לעומתם באלפים צעירים מובטלים המקבלים דמי אבטלה, מדוע לא יקבע שר העבודה, הד והלק, כי כל מקבלי דמי האבטלה יקומו ויצאו לקטיף.

אם הדבר מחייב חקיקה או שינוי תקנות, יתפנו הכנסת או ועדותיה לעסוק בנושא במהירות, ויוציאו אותם צעירים לקטיף. הללו גם ירוויחו יותר, גם לא יתבטלו וגם יסייעו ליצוא.

מוטב להפעיל צעירים היושבים על המדרגות מלהביא פורטוגזים.

ועוד באותו עניין. לא ייאמן כי יסופר: אנו מתבשרים, כי ארגון המורים העל־יסודיים מתנגד לגיוס תלמידיהם לקטיף. אם לא יגייסו תלמידים באשר זקוקים להם, מתי ילמדו להתגייס ולהתנדב לטובת הכלל והעם? כותבת שורות אלה גמרה תיכון בציונים טובים ביותר תודה כל הגיוסים ופעילויות ההתנדבות בנעוריה. כל אלה עשו, לענ"ד, דעתה, לאורח טוב יותר ומתושל יותר.

אסתר הורליץ
תל־אביב

בני ישיבות – לקטיף!

בקשר למחסור בידיים עובדות בקטיף בגלל המצב בשטחים ופועלים ערבים שלא באים לעבודה, והיות שעונת הקטיף היא קצרה ויש צורך דחוף להוריד את הפרי מהעצים שלא יירקב, הוצע לגייס תלמידי תיכון. אבל לא רק זה. יש צורך לגייס לכך גם בחורי ישיבות.

מכיוון שזו חובה לאומית שלא נהיה תלויים בעובדים זרים לא יזיק לבחורי ישיבה אם יעבדו קצת. אין לראות בעבודה זו ביטול תורה מכיון שזאת היא חובה קדושה כמו שכתוב בתהילים: „עת לעשות ליהוה הפרו תורתך". על כן בחורי ישיבות כולם לקטיף.

מנדל בורשטיין
פתח תקוה

התשובה – אצל הערבים

יש לי שלוש תשובות על מכתבו של אברהם ישראלי מקיבוץ נחשון („דבר" 17.1.88):

א) ישראל לא כבשה ולא כובשת. המצב הזה הוא תוצאה מאי־הסכמתם של הערבים למדינה ליהודים. ב) צה"ל לא רודף אחרי מיידי אבנים אלא מיידי לבנים, ברזלים, גרזינים ובקבוקי תבערה. ג) ממשלת ישראל וכל עם ישראל רוצים בשלום, אבל כדי לספק את רעבתנותם של הערבים אנחנו צריכים לצאת שוב לגולה. מצרים לא הסתפקה בסיני, רוצה גם את טאבה.

די לחכימא ברמיזא.

מרגלית צבי
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

לבריאות

הגברים בארנה שבדרום־תורכיה מבקשים מן השלטונות לעשות להם הנחה במס־ערך־מוסף המלווה כל ביקור שלהם בבתי־הבושת. הם טוענים שביקורים אלה נועדו למטרות בריאות הגוף. אם ימצאו גובי המס שתביעה זו מוצדקת, יוכלו הנהנתנים להרשות לעצמם ביקור אחד נוסף על כל 25 ביקורים במוסדות הפועלים בתורכיה באורח חוקי מזה עשרות בשנים.

פרס

פרס נימצוביץ בנושא השואה יוענק השנה לעיתונאי תום שגב (בתמונה) על ספרו „חיילי הרשע". ועדת הפרס, העיתונאי שמעון סאמט, וח"כ יצחק ארצי ומנחם וירט מציינת את החשיבות הרבה במחקרו של שגב, והחותר לחשוף לפחות מקצתם של אלה שהסתתרו ועדיין מסתתרים בצל פשעיהם, מפקדי מחנות ההשמדה. תום שגב משחזר, בין השאר, במסכת גילוייו שיחות עם הדמויות הספורות שנאותו לפצות פיהם (אם בדברי אמת או שקר חזוני, קשה לברר).

מתנסה

המלחין אנדרו לויד ובר שכתב את המוסיקה ל„פאנטום האופרה", ונשוי לשרה ברייטמן המככבת בהצגה, הופיע לערב הבכורה החגיגי בניו־יורק כשהוא מלווה באימו. ובר ניסה לא מכבר את כוחו גם בכתיבת רקוויאם מתקתק.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר היה בין האורחים הראשונים שבחנו את ה„מימיקל" – מימיה חרושתית שפותחה בקיבוץ נחשון. קיסר גילה עניין באפשרויות היצוא לחו"ל. פיתוח ה„מימיקל" נשען על ידע טכנולוגי ששימש את סוכנות החלל האמריקאית. צילום

קשר חד סיטרי

„העיתונות יכולה לחיות בלי תיירות, אבל התיירות לא יכולה לחיות בלי עיתונות" – כך סבור יקותיאל פדרמן, אבי רשת מלונות „דן". 40 שנה מלאו למלון „קסהדן", שהיה ראשון מלונות היוקרה בתל־אביב. האירוע צויין בארוחת־צהריים חגיגית באולם „קיסריה" של „דן־א" והוזמנו אליו שלושה עורכים: דב יודקובסקי מ„ידיעות אחרונות" חנה זמר ועידו דיסנצ'יק מ„מעריב". כל אחד מהם החזיק אישית ומקומו ליד השולחנות היה מסומן. מן השולחן נעדר המנכ"ל דן פדרמן הנמצא בשליחות בחו"ל להרגעת גורמי התיירות שם נוכח המאורעות בשטחים ובירושלים. „שלחנו אנשים לאמריקה כדי להדביק פלסטר על הפנים ועל הטוסיק" אמר אביו, יקותיאל פדרמן.

אריה אביד

מנכ"ל למופ"ת

אברהם פלפר (בתמונה), 55, שמילא במשך 25 שנה תפקידים שונים ב„ועד העובד הלומד" ובעשר השנים האחרונות שימש כגיזבר התנועה, מונה כמנכ"ל רשת מועדוני מופ"ת. 26 מועדוני מופ"ת שליד מועצות הפועלים מארחים הצגות תיאטרון ודיונים בנושאי אקטואליה. השנה ייפתחו עוד חמישה מועדונים. ומינוי שבוטלו: עודד גמרור לא ימונה במנהל רשת בתי הקולנוע שתוכננה לקום במסגרת מועצות הפועלים. ביצוע הפרויקט פשוט נדחה.

חיים בראשר

משלחת

משלחת של המועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות, בה חברים אסיר ציון לשעבר, לב אלברט, נציגת אירגון האמהות למען החופש הרייטה פרידמן, שבעלה, אסיר ציון לשעבר, קים פרידמן, מקייב, עדיין מסורב עלייה, ומרים אייזנבוד, נציגת ארגון בנים למען הורים, תפגש היום עם שר החוץ הצרפתי, ז'אן ברנאר רמון ותעלה בפניו את מצוקתם של יהודי ברית־המועצות. המשלחת, שיצאה לצרפת בתחילת השבוע, נפגשה שלשום עם ראשי מועצת אירופה בשטרסבורג והופיעה בפני חברי ועדת שרנה בנושא זה. היום יצטרף אל חברי המשלחת מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות, חיים צישלר, אשר דחה את יציאתו במספר ימים כדי לקבל, אמש, בשדה התעופה את פניו של מסורב העלייה, פרופ' אלכסנדר לרנר.

הלך לעולמו

בסוף השבוע שעבר נפטר בקארלסרוהה שבמערב־גרמניה הרב נחמן (בתמונה), נשיא המועצה המרכזית של יהודי גרמניה מאז 1965 ואחד מראשי הקונגרס היהודי האירופי. נצר למשפחה יהודית מכובדת שמייסד שושלתה זכה לזכויות אזרח מלאות מאת השליט של באדן עוד בשנת 1712, היגר נחמן ב־1938 יחד עם הוריו לצרפת, שם הצטרף, במלחמת העולם השניה, לתנועת המחתרת. ב־1945 היה אחד היהודים הגרמנים הראשונים שחזר לגרמניה שם עשה חיל בעסקים. תוך שנים מספר תפס מקום מרכזי בהנהגת איגוד הקהילות היהודיות. מפעלו העיקרי היה הקמת בית־הספר הגבוה ללימודים יהודיים בהיידלברג וליד האוניברסיטה המקומית, שמכשיר רבנים וחזנים ומקיים לימודי יהדות והיסטוריה בעזרת פרופסורים ישראליים, יהודיים־אמריקאים ואחרים.

ש. שלמה

מועמד חדש

שר ההגנה המערב־גרמני ד"ר מנפרד וורנר, הידוע בגישתו הידידותית לישראל, עומד לפנות את מקומו בעוד כמה חודשים ולרשת את מקומו של לורד קרינגטון כמזכ"ל נאט"ו בבריסל. יהיה זה הגרמני הראשון בתפקיד האזרחי העליון של הברית האטלנטית. לדברי שבועון החדשות „דר שפיגל", עומד כנראה הקאנצלר קוהל למנות כיורשו את רופרט שולץ (בתמונה), חבר הסנאט של ברלין המופקד על ענייני משפט והקשרים עם הממשל הפדראלי. לשולץ בן ה־50 יצאו מוניטין כמשפטן שמרני נודע. אף־על־פי שהצטרף למפלגה הנוצרית דמוקרטית השלטת רק ב־1983, הוא ידוע כיריב נמרץ של האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית, שאותה הוא מאשים ב„התעלמות מהסכנה הסובייטית" ובכוונה להכשיר את הקרקע לנייטראליזציה של גרמניה.

ש. שלמה

לקחי האספירין

גבר בריא המקבל מנת אספירין כל יומיים מצמצם על־ידי כך את הסכנה שייפגע על־ידי התקף־לב בכמעט חמישים אחוז – כך נובע מסקר שערכו מומחי רפואה בארצות־הברית לאחר מעקב אחר 22 אלף רופאים אמריקנים בריאים בני 40־48. כל אחד מהם בלע 350 מיליגרם אספירין או תרופת־דמה מידי יומיים. במהלך חמש שנות המעקב נתגלה ששיעור התקפי הלב בקרב הרופאים שבלעו אספירין היה נמוך ב־47 אחוז משיעור התקפי הלב אצל עמיתיהם.

זה עתה הופיע:

ארוע בספרות ארץ־ישראל

ספר זאב וילנאי

בשני כרכים מפוארים
בפורמאט אלבומי

בספרים, שהופיעו במהדורת פאר מרהיבה, למעלה מ־120 מאמרים מקוריים בידיעת הארץ, שהוקדשו לזאב וילנאי עם הגיעו לגבורות. על אף ערכם המדעי של המאמרים, הם מוגשים בצורה מאירת עיניים ובלשון השווה לכל נפש.
הספרים נחלקים לשערים אחדים, בהתאם לתחומי התעניינותו של וילנאי: ירושלים, גיאוגרפיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה, התיישבות, טבע ונוף, אגדות ופולקלור, ספרות עולי הרגל ולבסוף – ממות והאמנות עתיקות.
ספרים אלו מהווים נכס תרבותי ואסתטי ו„ספר תורה" בכל בית ישראל. בנוסף לתרומתם הייחודית לידיעת הארץ, הם מעלים על נס את דרכו של האיש, שהיה לסמל לאהבת ארץ־ישראל, ידיעתה והקנייתה.

מחיר קטלוגי ל־2 הכרכים 110 ש"ח כולל מע"מ
מחיר מבצע ל־2 הכרכים 82 ש"ח
ב־2 תשלומים חודשיים

– – – – גזור ושלח – – – –

לכבוד „ספרית דבר"
ת.ד. 199 תל־אביב 61001

אני הח"מ מזמין בזה את 2 הכרכים של „ספר זאב וילנאי". רצ"ב 2 צ'קים ע"ס 41 ש"ח כל אחד לפקודת „דבר"

שם: ....
כתובת: ....
חתימה: ....

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-7	1	מעונן
אמסטרדם	6	8	גשום
בואנוס איירס	22	31	בהיר
הלסינקי	-6	-4	בהיר
הונג קונג	18	21	מעונן
וינה	1	4	גשום
ז'נבה	5	10	גשום
טוקיו	3	12	בהיר
טורונטו	-6	0	מעונן
יוהנסבורג	16	27	מעונן
לונדון	7	8	מעונן
ליסבון	14	15	גשום
מדריד	6	12	מעונן
מונטריאול	-5	0	מעונן
ניו יורק	-8	1	בהיר
סן פאולו	19	27	מעונן
פאריס	8	11	מעונן
פרנקפורט	7	11	גשום
ציריך	2	6	מעונן
ריו דה זנרו	21	34	בהיר
שטוקהולם	-2	0	שלג
שיקגו	-18	-11	מעונן

swissair

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

חיים גורי
מסע במצרים, 1988

השטחים, המכות והמחיר

יהודית פולין שהיתה

יעקב שביט, אבירמה גולן, יקיר צור, חייקה גרוסמן

המלחמה על נפשו של החייל

בעקבות הדרישה:

למי יצביע הבוחר הערבי?

עליזה ולך

„משא" לספרות ולאמנות

בנק ישראל מציע:

שגיא גליל

השקעה צמודה נושאת ריבית ניתנת למימוש בכל עת

ביום חמישי, 28 בינואר 1988, יוצעו במכרז האגרות הבאות:
(החיוב החשבון יעשה רק ב־29.1.88)

אגרות חוב צמודות למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

סדרה	סכום מוצע (מיליוני שקלים חדשים)	מחיר מינימום	פדיון
„שגיא" 4221 ג'	20	94%	בתום 6 שנים
„גליל" 5601 ב'	30	83%	בתום 17 שנים

הסדרות צמודות למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש ינואר 1988 והמדינה ביום העסקים האחרון של חודש ינואר.

אגרות החוב ישאו ריבית 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש ינואר בכל שנה החל מחודש ינואר 1989. המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית והקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן בתקנות מילווה מדינה סדרות מסוג „שגיא" ו„גליל".

הסדרות תרשמנה למסחר בבורסה ועד שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש ינואר 1988.

ההזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום 28.1.88, במחירים שלא יפחתו ממחירי המינימום הנ"ל. מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

התנאים המחייבים של הנפקות אלו נקבעו בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג „גליל" ו„שגיא") ובתקנות מילוות מדינה („מכרזים").

שגיא • גליל • אדמון • רמון • נלבון • – ניירות הערך של המדינה

רשות הנמלים
נמל חיפה

הודעה בדבר חפצים וטובין שבעליהם אינם ידועים

מנהל נמל חיפה מודיע בזה כי במתחם נמל חיפה – אזור הקישון נמצאו גרוטאות מתכת, חפצים שונים, חלקי בנין, כלים וחלקיהם וטובין שבעליהם אינם ידועים.
אם לא ימצא מי שיטען לזכות עליהם בתום 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו, ימכרו או יסולקו או ישמדו כדרך כפי שהורה למנהל הנמל.
המעוניינים יכולים לראותם בימים ובשעות העבודה המקובלות לאחר תאום מראש עם רב"ד נכסים בטל. 04־518283.

ח. בן־אליהו
מנהל הנמל

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

זינובייב וקאמינב בועטים בטרוצקי

זינובייב וקאמינב פירסמו מכתב ב„פראבדה", בו הם מסתלקים מהאופוזיציה ומודיעים על התנגדותם להקמת „מפלגה שניה".

דיברי ניקרגואה הושלם

חיילי הים של ארה"ב השיגו את מבצר האחרון של גנרל סנדינו, וגדודיו התפזרו לקבוצות קטנות. גורלו של הגנרל סנדינו עצמו אינו ידוע.

המשבר בממשלה הגרמנית

משבר פוליטי התפתח היום. המרכז מאיים להוציא מהקבינט את ראש הממשלה ד"ר מארכס.

לפני 40 שנה

בריטניה יוצרת תוהו ובוהו

ועדת הביצוע הארצישראלית באה למסקנה, שהעניינים בא"י יגיעו למצב של תוהו ובוהו גמור באביב, כשאנגליה תצטרך למסור את השלטון בארץ לידי האו"ם.

לא לפנות את העיר העתיקה

י. בן־צבי הביע את ההחלטה הנחושה של המוסדות הלאומיים, לא לפנות את העיר העתיקה בירושלים.

בראדלי במקום אייזנהאור

גנרל בראדלי נתמנה ראש המטה האמריקאי במקום הגנרל אייזנהאור.

נקי וקודר

שיפוץ ושינוי ב"סון", חנות־סטודיו־בית־מלאכה בעיצוב הבעלים, אסתי בכר וברכה בר־און. קודם חנות אפורה – היום עיצוב מחודש, נקי, בצבעים כהים. כמו הקולקציה. פשטות בעיצוב ונחות בצבעים קודרים, חומים, כחול כהה, שחור עם הבזקי ורוד ואדום. פריטי לבוש משולבים מאריגים מיובאים. סימן היכר נוסף לחורף זה: משולש המופיע בצורות שונות על הבגד: אפליקציה, כיס או חולצה.

בתמונות: משבצות מעורבות, גדולות למכנסיים (165 ש"ח), זעירות לחולצת המשולשים (128 ש"ח) יחד עם קרדיגן (170 ש"ח)

עירוב אריגים: חצאית מיני מאריג אלסטי (55 ש"ח), חולצת ויסקוזה (128 ש"ח) וז'קט כותנה (220 ש"ח) בתוספת מכנסי־גרב (57 ש"ח).

ורדה צימרמן

צעד קדימה, שניים אחורה

עוד סימפוזיון בנושא מעמד האשה

מאת מאיה נרי

למרות מזג האוויר הסגרירי התאספו בבית כנסת "קדם" בתל־אביב, ביום ראשון בערב השבוע של יום שני השבוע, כמה עשרות נשים וגברים שבאו לשמוע סימפוזיון בנושא מעמד האשה בהנחיית הרב משה זמר. השתתפו בסימפוזיון פרופ' אליס שלוי מהאוניברסיטה העברית בירושלים, המשמשת גם כיו"ר שדולת הנשים בישראל, הרב שמואל אבידור הכהן ושרית גרינברג, חברת מועצת עיריית תל־אביב, הזכורה עדיין מהצבעתה נגד שיתוף נשים בבחירת רב לתל־אביב.

את הסימפוזיון פתחה גרינברג, שחייכה בנעימות לכל עבר ובעברית רהוטה, במבטא צברי, נתנה את ה"אני מאמין" שלה: נשים אינן מקופחות אלא מקפחות את עצמן. יתרה מזו, נשים מדברות על שוויון זכויות בעוד שיש להן זכויות יתר. למשל, הן משרתות בצבא רק שנתיים לעומת הגברים, המשרתים שלוש. היא מודה שיש שני שטחים מוזנחים מבחינת מעמד האשה והם דיני אישות ומעט דיני עבודה. אבל על זה היא איננה מדברת. במקום זה היא משמיעה לנו שורה של אמרות חבוטות וצרות אופק בדבר ההבדלים בין גברים ונשים המתחילים עוד מגן הילדים. רק בתור דוגמה אזכיר את עניין הזיווג: אנו הנשים יכולות להיות מחזורות ואף לומר לא. הגבר לעומת זאת צריך להוכיח את עצמו כל הזמן.

באיזו מאה חיה גרינברג? ההסבר שהיא נותנת להצבעתה השערורייתית מעלה כמה ספקות באשר ליכולתה לשמש בתפקיד ציבורי. דעו לכם שהיא "היתה נעולה" (כן זה בדיוק הביטוי שלה) על הרב לאו. ובגלל שהרבנות הראשית אסרה על נשים להשתתף בבחירתו החליטה לוותר על זכותה כשרית גרינברג. היא מטעימה – פעמיים ויותר – שהיא לא ויתרה בשם נשים בכלל אלא רק כשרית גרינברג. על השאלה איך היא מרשה לעצמה להצביע כאדם פרטי בעניין כל כך ציבורי היא פשוט איננה עונה.

הרב אבידור הכהן מכנה בנדיבות לב את דברי גרינברג "פלפול נפלא" ומרשה לעצמו רק מעט מהאידיאות שלה היו ראויים. בקול רועם, בתנועות גדולות ועם בריחה פה ושם הוא מנסה למכור לנו, שתורת משה המייצגת את דת ישראל איננה מקפחת נשים. והראיה: התנ"ך מספר לנו על נשים כמו בנות צלפחד שדרשו ואף קיבלו נחלה מירושת אביהן, על בת פרעה שהמרתה את פי אביה ומשתה ילד עברי מן המים, על חוה שהיא אם כל חי ועוד ועוד.

לזכותו ייאמר, שבישר לב הוא מודה שיש בעיות בתנ"ך בנושא מעמד האשה אולם הן קיימות מאז אדם וחוה ולא נוצרו ביהדות. ואם על יהדות מדברים אז דעו לכם שנשים יכולות להניח תפילין, ללבוש ציצית "רק לא לגדל זקן" אומר הרב. המוטו שלה: גבר ואשה הם שלמות אחת, לכן צריך לחנך את הגברים ולהרגיל אותם לכך שביהדות האשה היא שוות זכויות להם. כך חושבת גם היהדות והיא הרי לא חייבת שום דבר לרבנות הראשית, אומר הרב.

פרופ' אליס שלוי המדברת אחריו איננה שותפה למבט הוורוד של הרב. מחוץ לבית, היא אומרת, בחיים הציבוריים לא היה לאשה מעמד שווה לגבר. גם אשת החיל מספר משלי – היונה אידיאלה העברית – דואגת לפרנסה ולבית בעוד בעלה יושב בשערי העיר ועוסק בעניינים ציבוריים.

נקודה כאובה במיוחד היא מעמד האשה במשפט העברי השולט עד היום במוסדות הרבנות. בין השנים 1980 ו־1985 היו 94 מקרים שבהם התירו הדיינים לגברים לשאת אשה שניה על פני הראשונה וזאת בניגוד לחוק הכנסת האוסר ביגמיה. שלוי היתה מוכנה לקבל נקודה זו אילו היה אותו דין גם לגבי נשים. במציאות היא אחרת: בין השנים 1950 ו־1980, כלומר במשך 30 שנה, היו רק 12(!) מקרים של כפיית גט על בעלים. יש בארץ אלפי נשים עגונות ומסורבות גט, שאינן יכולות לקיים חיי משפחה ונתקלות באטימות ובקשיחות לב מצד הממסד הרבני.

את טענתה של גרינברג בדבר הקיפוח העצמי של נשים, דוחה שלוי מכל וכל. החברה עדיין איננה ערוכה לשוויון זכויות: עדיין חופשת הלידה איננה חופשת הורות, נשים נשואות אינן עושות מילואים, גברים עדיין אינם נוטלים חלק שווה בגידול הילדים ונשים עדיין נתקלות בקשיים בענייני קידום בעבודה. לדעתה הדבר החשוב ביותר הוא תמיכת נשים זו בזו. הגיע הזמן שנשים יגלו אומץ לקרוא תיגר על עולם שנשלט על ידי גברים – היא מסיימת בקריאה דרמטית, המתאימה יותר לכנס של סופרג'יסטיות בתחילת הדרך.

הסימפוזיון לא חידש, למעשה, דבר. משב הרוח הרענן היחיד היה להיווכח, שיש גברים שהם פמיניסטים הרבה יותר מנשים המכהנות בתפקידים ציבוריים וחברות בוועדה למעמד האשה. אלא שבשעת מבחן הן נוהגות כמו בשיר: צעד קדימה שניים אחורה. יש לי הרגשה שהפמיניסטים יכרבו פחות לכשידרשו.

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

אז מה חדש פה?

הנה שני מוצרים שיצרניהם החליטו שכדאי שנזכיר אותם בעיתון. על ה"צ'יק צ'ק" (משמאל) כתוב שהוא מוצר חדש לפתיחה מהירה של צנרת סתומה ועל ה"סולידרוכס" – אנטיניקוטין, חדש מיצהר, תוצרת הארץ.

אבל עיון מדוקדק יותר מגלה שה"צ'יק צ'ק" הוא סודה קאוסטית ותיקה, שהחידושים שבה הם "פעילי שטח אחדים" (בחיי: ככה כתוב) והשם שלה.

ואילו ה"סולידרוכס" בעצמו מגלה שהוא משחת שיניים ותיקה בעלת טעם מרענן המנטרל את טעם הלוואי של העישון.

וזה כנראה החידוש, שכתוב "עישון" בלי שמשרד הבריאות יצהיר שהוא עלול לסכן את בריאותך.
אגב, יש גם הבדל במחיר.
ה"צ'יק צ'ק" עולה 4 ש"ח וה"סולידרוכס" – 1.65 ונא לא להתבלבל.

אבל אמא יש רק אחת

אני לא מכיר אף ילד שביקש מאמא שלו להיוולד. ובכל זאת הארץ מלאה אמהות, שבכל פעם שהילד חוזר הביתה מאוחר, או חבול או עם פתק מהמורה או השאלה של האמא היא: "למה אתה עושה לי את זה? למה זה מגיע לי?"
את יום האם המציאו כנראה או האמהות האלה או פלפוט.
מה פתאום פלפוט?
כי פלפוט הידועה בגלויותיה הצבעוניות ובלוחות השנה שלה יוצאת עם קו ייצור חדש ונקרא "מוצרים ליום האם".
יפים מאוד. וביניהם גם מקוריים למדי. החל בבלוק בצורת לב ב־4.60 ש"ח וכלה באלפון משולש + מושב ב־15.50 ש"ח.
זה באמת יפה מצד פלפוט...
אגב, מתי זה יום האם?

הכביסה בנוזל

תראו איזה [illegible] נוזל (לא אבקה) לכביסה.
יש לו פקק אל נטף – כלומר, ליתר חמרי הניקוי – אין.

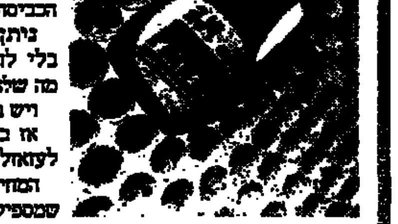

אין לו משקעים שבשאבקה במכונת הכביסה, ד"א שליתר אבקות הכביסה – יש.
אפשר לכבס בדרגת חום עד 90 מעלות – לאמור, ביתר חמרי הכביסה אי אפשר.
ניתן להתחיל הכביסה מיד בלי לחכות להמסת האבקה – מה שלא ניתן באבקת כביסה.
ויש בתוך הנוזל גם מרכך.
אז במה השתמשנו עד היום, לעזאזל?
המחיר – 11.95 ש"ח לאריזה שמספיקה ל־28 כביסות.

המרידה שנעצרה לפני בוא העשיה

לכאורה עוד משבצת בלוח האירועים לחודש ינואר של בית־התפוצות אך בשבילנו בכל זאת משהו עם ריח של חגיגה. יום עיון בנושא "סיפורת נשים עברית" במלאת 100 שנה להולדת דבורה בארון. עם: פרופ' נורית גוברין, ד"ר ברכה פייגנולד, אהרון מגד, שולמית לפיד, עמליה כהנא־כרמון, יהודית הנדל, נורית זרחי, ד"ר יפה ברלוביץ, ד"ר מירה אריאל, ד"ר רחל ג'יורא, רות אלמוג וד"ר לילי רתוק, ד"ר מאשה יצחקי.

שלושה מושבים; בין השעות שתיים בצהריים עד שמונה בערב, שעות טובות לנימנום קטן ואחר כך בילוי מפטפט בבית־קפה, או הצגה יומית או דברים אחרים שאוהבים לעשות.

ב־2.30, כשהגעתי, היה האולם מפוצץ מרוב קהל, כולל כמה עשרות של שרופות על המדרגות שבצדדים, משהו כמו 85 אחוז נשים והיתר – כל השאר, זאת אומרת שיש קהל לדבר הזה ולא רק מרצות וסטודנטיות/ים וסופרות/ים השוליים של הענף, אלא גם לא מעט סתם חובבי ספרות, כמו זאת שפגשתי בתור בהפסקה, כשהלחץ היה כולו על התא המסומן בחצאית. גם קודם להפסקה וגם לאחריה, המרצות שנשאו בזו אחר זו הרצאות קצרות ומלוטשות, דיברו על נשים – נשים שכתבו וכותבות והגיבורות שעליהן כתבו את סיפוריהן.

(לא אמרתי עדיין שכל זה היה בשיתוף עם המכון לספרות עברית של אוניברסיטת ת"א).

במושב הראשון עסקו הדוקטוריות מירה אריאל, רחל ג'יורא, לילי רתוק ויפה ברלוביץ בראשיתה של סיפורת הנשים בארץ־ישראל, כלומר בספרות ראשית המאה. ההתייחסות היתה אל הסופרות נחמה פוחצ'בסקי ואלישבע – הראשונה סופרת שכמעט נשכחה בימינו ורק חוקרי ספרות מנסים ללמוד דרכה על הלכי הרוח, בעיקר הנשיים כמובן, של אותה תקופה; הסופרת השניה – הידועה יותר כמשוררת – אלישבע, לא יהודיה "שאלמלא בעלה היהודי לא היתה מגיעה אלינו".

האוויר והאווירה רוויי משפטים נשיים מצוטטים או מובאים כפרשנות: "הגיבורות הנשיות של הגברים סטראוטיפיות מובהקות כמו היפהפיה הנרדמת, העגונה והזוזוריגית".

לעומת זאת "אצל הנשים־הסופרות של ראשית המאה מופיעות הגיבורות הנשיות כמנסות לברר את בעיית הזהות שלהן, עדיין לא עושות שום דבר כדי לשנות את גורלן, אך המרידה קיימת".

"חוסר השוויון של האשה בקומונה, כשהיא חולמת ונכספת אל השדות הרחבים בזמן שהיא בוחשת בסירים המפויחים ומשפשפת את הכביסה. הסגירות והמחנק שבעיסוק במשק הבית: "בנות הקומונה שעושות בדיוק מה שעושות בנותיהם של בעלי־הבתים", "איך המרידה נעצרת במקום שבו צריכה לבוא העשיה", "המשפחה – בית אסורים האשה עבד"

(גמר ציטוטים).

אצל פוחצ'בסקי, הגיבורות שפופות ומדוכאות, אף־על־פי שהן בעצם כולן בעלות רכוש אלא שהן נאלצות לאבד אותו לטובת בעליהן או בן־משפחה אחר ממין זכר. ועוד כהנה וכהנה צרות ודכאונות, אך לא באנו לעשות ספירת מלאי.

לא כך כותבים הגברים באותה תקופה – אלה רואים יופי אף בגיבוריהם המתים ומרוב הגיגיות והתפעמות מההפגישה עם ארץ־ישראל, "לא שמו לב שבלוח העברי יש גם ימי חול". גם במה שנוגע ליחסי האישות לא מתארות גיבורות התקופה את המצב בוורוד: "ככל שהיא משתדלת להיטיב עמו כך ליבו גס עליה".

הן מנסות לברוח אל העבודה הפיסית הקשה אך זו מביסה אותן, ואל־הנוף – אך זה מתרחק מהן ומאלצן לשוב אל ביתן שבו הן חשות כב"בית אסורים". יש גם גיבורות הבורחות אל הפנטזיה כתחליף למציאות או אל כתיבת יומן או כתיבה "למגירה" כתחליף לכתיבה עצמה. או הגיבורה־המשוררת שהמשורר־הגבר מתאר אותה כאחת שמתאהבים בה "בגלל איך שהיא נראית ולא איך שהיא כותבת".

●●●

כפי שנוהגים לומר לפעמים: נבצר ממני להישאר עד סופו של יום העיון ויושרי המופלג אינו מרשה לי לכתוב על דברים שלא שמעתי. הבל [illegible] הרוצים באמת לדעת על תקופה מופלאה וקשה זו מוטב שיגשו אל הספרים עצמם או אל המחקרים הנערכים באוניברסיטאות.

הדווקא את פרופ' נורית גוברין, גיבורת היום אשר זה עתה יצא ספרה שהוא מחקר נרחב על הסופרת דבורה בארון הכולל 60(!) סיפורים משלה שלא ראו אור, כי כנראה לא רצתה להיראות כפי שהיא משתקפת מתוכם – דווקא את דבריה לא שמעתי במלואם ואת מה ששמעתי, לא תאבינו, לא הצלחתי להחצית כי הלך לי העט...

אריאנה

מרק השבוע של אורי ואראלה

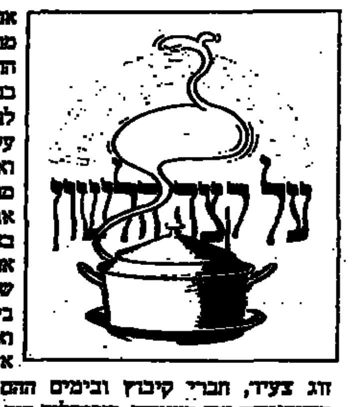

אני יודעת שכבר כתבתי על מרק, אבל לפני שייגמר לנו החורף, ויש ימים שבהם הוא כבר מראה סימנים שנמאס לו, אני מבינה לספר לכם על "מרק השבוע" של אורי ואראלה, ולהביא עוד כמה מרקים כדי שתספיקו לאכול אותם לפני שיהיה חם באמת.

אורי ואראלה, חברים טובים שלי היו סטודנטים בירושלים לפני 25 שנה ואולי אפילו קצת יותר, אך אין לי כרגע חשק לספור.

זוג צעיר, חברי קיבוץ ובימים ההם תקציבם של סטודנטים קיבוצניקים היה מצומצם. בירושלים היה קר גם אז, הערבים ארוכים, הבטן ריקה ומשעמם בפה. כדי להתחיל איך שהוא את השבוע היו אורי ואראלה מביאים מן הקיבוץ קופסת שימורים של בשר, מעט ירקות, ביצים, מרגרינה – בקיצור קצת מצרכי יסוד עממיים. כבר ביום ראשון הכינו מכל הירקות סיר מרק סמיך למדי שמילא את הדירה הקטנה בריחות נעימים ואף שימש מקור־חום שבעזרתו אפשר היה לחמם את הידיים שקפאו מחצייתו ברגל של העמק הזעיר בין הקמפוס של גבעת־רם לבין ביתם.

באותן שנים זכיתי גם אני ליום לימודים אחד בשבוע ואותו ניצלתי לשמיעה חופשית באוניברסיטה. כבר ביום הראשון פגשתי את אורי והוא הודיע לי חד־משמעית: "את ישנה אצלנו כל השנה ולא תלכי לשום מקום אחר, יש לנו מיטה מתקפלת בשבילך". הייתי מגיעה בימי שני אחה"צ ואיתי קופסת בשר ועוד מיני מצרכים שהצלחתי לארגן.

קופסת הבשר שלי נקלטה מיד במרק, בתוספת מים כמובן, וכך שינה הוא את אופיו וקיבל מעמד של ארוחה שלמה יחד עם סלט ולחם.

וכך עד סוף השבוע, כשהם מוסיפים יום־יום עוד משהו המשבח את הטעם ומעלה את איכותו של הנזיד. "מרק השבוע" קראו לו גם החברים שהיו מוזמנים בערבים חורפיים גם הם לצלחת עמוקה מעלה אדים.

אף־על־פי שהזמנים עכשיו טובים יותר, הייתי מציעה לנסות את המתכון – כל שארית של מזון אחר, להוציא לפתן וסלט חסה, ראויה לבוא אל תוך הסיר.

מרק עגבניות בקלות

החומרים:
¼ חבילה מרגרינה או פחות
1 כף קמח
1 בצל חתוך לקוביות
1 גבעול סלרי
½ כפית שום כתוש
1 כף אבקת מרק בטעם עוף
1 קופסה קטנה רסק עגבניות
1 כף אורז לא מבושל
½ פלפל ירוק חתוך לרצועות
1 כפית סוכר, מלח ופלפל לפי הטעם
6־8 כוסות מים

אופן ההכנה:
ממיסים בסיר את המרגרינה. מטגנים קלות את הבצל עד להיותו שקוף, מוסיפים את גבעול הסלרי חתוך לרצועות ומטגנים מעט. מוסיפים את הקמח ואבקת המרק ומערבבים היטב כדי שלא יתרכו. מוסיפים את רסק העגבניות, השום ואחר כך, תוך בחישה, את המים ושאר החומרים מלבד רצועות הפלפל הירוק.
טועמים ובודקים אם האורז רך אך לא קבעי. אם הכל בסדר מוסיפים את רצועות הפלפל שהן בעיקר קישוט ומבשלים עוד 5 דקות.

מרק פטריות

צא מהר אל היערות הגם למצוא אורניות או פטריות לא רעילות אחרות. אם לא מצאתם או אם אתם מתעצלים לחפש – קנו 250 גר' שמפיניונים טריים או פטריות ירדן, אך עשו לי טובה – לא פטריות משומרות, לא הפעם.

החומרים:
50 גר' חמאה או מרגרינה בטעם חמאה
2 בצלים בינוניים, או אחד גדול חתוך לקוביות
250־200 גר' פטריות טריות חתוכות בכיוון כזה שיבחינו שאלה פטריות
2 כפות קמח
1 כף אבקת מרק צמחי
1 כפית מלח ומעט פלפל לבן (לא נורא גם שחור)
1 ליטר (5 כוסות) מים
½ ליטר חלב
2 כפות פטרוזיליה קצוצה

אופן ההכנה:
מטגנים בסיר את קוביות הבצל, מוסיפים פטריות וממשיכים לטגן, מוסיפים קמח, משחימים מעט, מוסיפים אבקת מרק ואחר כך מים ובוחשים כדי שלא יהיו גושים ולא ייתרך.
מבשלים כ־10 דקות עד שיתרככו הפטריות, מתבלים.
מוסיפים את החלב. מדוע רק עכשיו? כדי שהמרק לא יגלוש. מבשלים על אש קטנה עוד 10 דקות, טועמים ומגישים עם פטרוזיליה קצוצה מפוזרת מלמעלה.

מרק כרוב חמוץ עם כדורי בשר

לא קלאסי אבל טעים.

החומרים:
250 גר' בשר טחון (רצוי בשר בקר אבל גם הודו או עוף או מעורב הולך)
2 כפות אורז לא מבושל
2 כפות פטרוזיליה קצוצה
1 ביצה
1 קופסה כרוב כבוש עם הנוזלים
2 כפות רסק עגבניות
1 כף סוכר
1 כף רסק פלפל חריף
1 כף אבקת מרק בשר או עוף
8 כוסות מים
מלח ופלפל

אופן ההכנה:
מערבבים בשר טחון, אורז, פטרוזיליה, ביצה, מלח ופלפל ולשים היטב. צרים כדורים קטנים ומניחים בצד. מבשלים כרוב כבוש, רסק עגבניות, מים ותבלינים. טועמים, אך לוקחים בחשבון, שגם כדורי הבשר יוסיפו טעם.
מכניסים את הכדורים ומבשלים על אש קטנה בסיר מכוסה עד שיתרככו האורז והבשר.
טועמים ודואגים שהטעמים יהיו ברורים. יכול להיות חריף למדי אם בני הבית אוהבים זאת.
זאת בעצם ארוחה שלמה אם עוזרים בלחם טרי כלשהו.

ילדים זה שמחה, אבל זה לא צחוק

מאת עמרם גבאי

תנועת זהב"י (זכויות המשפחות ברוכות ילדים) שוב מפגינה נוכחות. אך הפעם, כך נראה, לא תסתפק עוד באיומים ובהצהרת כוונות בלבד, אלא באמתחתה תכניות לפעולות ראווה ולהפגנות ענק, אשר יזעזעו את סיפי הממסד. המניע לכל אלה הן ההחלטות שקיבלה התנועה בוועידתה השלישית, שהתקיימה בקיץ האחרון בירושלים בנוכחות שר העבודה והרווחה, אנשי ציבור, עובדים סוציאליים וראשי 60 סניפיה. ההחלטות נתנו שיניים להנהלת זהב"י לפעול נמרצות במישור הארצי והמקומי – אלה הן הפעילות העיקריים של התנועה, כדי לקדם את עיקרי המטרות שהציבו המייסדים.

ומה הן מטרות אלה:

לשנות את תדמית המשפחה ברוכת־הילדים ויצירת אווירה אוהדת בציבור הרחב; להקים שירותי תשתית לכל בני המשפחה; להגביר את כוח הקנייה הריאלי של משפחות אלה על־ידי ייזום מערכת הנחות מקיפה ומפעלי צרכנות עצמית תוך עקיפת פער התיווך; להקים שירותי ייעוץ והדרכה בתחומי החינוך, כלכלת הבית, תרבות הדיור ופעילות הקהילה לשירות המשפחות, להשיג הכרה רשמית באם ברוכת־הילדים כאשה עובדת לצורך חישובי מס, להביא שינוי יסודי במדיניות הדיור, תכנון הסביבה ויחידת המגורים בהתחשב בצרכי המשפחה המתפתחת, לבחון מחדש את מערכת המיסוי במישור הממלכתי והמוניציפלי וליזום חקיקה מתאימה בכנסת לכל הנ"ל.

תנועת זהב"י נוסדה בחיפה בשנת 1972 על־ידי אברהם רבינו, בוגר בית־הספר לעבודה סוציאלית של אוניברסיטת בר־אילן ומפקח על תוכנית לילדים במצוקה של משרד החינוך. מטרות התנועה התמקדו בשלושה תחומים עיקריים: שינוי תדמית, חקיקה ופרוייקטים לעזרה עצמית. בשנים הראשונות להקמת זהב"י נעשו מאמצים נמרצים להשפיע על הכנסת לחוקק חוק משפחות ברוכות ילדים. היתה תכונה של התארגנות במישור הארצי והמקומי ואף החל בהקמת סניפים ברשויות המקומיות. אולם תהליך קבלת החוק לא נשלם, הוא עבר קריאה ראשונה בלבד.

הפעילות של זהב"י נמשכה ברמה המקומית: כששים הסניפים המונחים מהמרכז בחיפה עושים למען שינוי התדמית (הסטיגמה של משפחה מרובת ילדים), פרוייקטים לעזרה עצמית (באזורים קבועים לרכישת מצרכי מזון, לבוש וציוד לבית־הספר, ללא פער תיווך) המשך ההתארגנות למען חוק משפחות ברוכות ילדים. לתנועת זהב"י אין תקציבים ממשלתיים או אחרים. פעילותה ממומנת מתרומות של אנשים פרטיים בארץ ובחו"ל, ומדמי חבר שנתיים. היא מקבלת גם הנחות במסי העירייה, בשכר לימוד ובגופי תרבות שרשויות מקומיות מעניקות לה.

הצלחתה של זהב"י מוגבלת יותר במישור הממלכתי ובשנים האחרונות כמעט ולא נשמע קולה. לפני שנתיים נוצר הרושם כי היא נכנסה להקפאה עמוקה והיה חשש כי עבודת הארגון, שנמשכה 16 שנים, תרד לטמיון.

בוועידה שהתקיימה בקיץ האחרון נבחר ד"ר יוג'ין וינר, סוציולוג ומרצה בכיר באוניברסיטת חיפה, לעמוד בראש התנועה. וינר היה בין האבות־המייסדים של זהב"י ומהמנחים את דרכי הפעולה של התנועה בשנת 1972. הוא דמות שונה לחלוטין מהעסקן המצוי. בהנהלת התנועה תולים בו תקוות רבות. האני־מאמין של יוג'ין וינר: "גידול ילדים מבחינת ההורים זו קאריירה במשרה מלאה, להורים יש הרבה אהבה והרבה שאיפות לעתיד ילדיהם ולעתיד המשפחה בכלל. לזהב"י אין תשובה חד־משמעית בנושא הגברת הילודה. לשום מומחה אין מרשם מדויק איך להגביר את הילודה. זו הסיבה שהתנועה שלנו מטפלת בנושאי הילדים והמשפחה לפי הנתונים הקיימים. אל נשכח שהבעיה של ישראל ושל העם היהודי בכלל היא בעיה דמוגרפית הכרוכה בבעיות האיזור גם מבחינה פוליטית וגם מבחינה חברתית. מדינת ישראל צריכה להיות מודעת לפתרון הנושא ולתקוף אותו בעוד מועד, כי באין איכות אין ערך לכמות. תנועת זהב"י כגוף וולונטרי מכוונת את המאמצים שבידיה לרווחת המשפחה בנושאים חברתיים, תרבותיים, חינוכיים וכלכליים – אך הדחיפה הגדולה צריכה לבוא מלמעלה, כי זהב"י היא שארית הפליטה של העם היהודי".

ד"ר יוג'ין וינר

"בישראל כ־100 אלף משפחות המוגדרות משפחות ברוכות ילדים, כלומר משפחות שלהן ארבעה ילדים ויותר. תנועת זהב"י, מאז קומה, נמצאת בעימות מתמיד עם הממסד, המגלה אטימות וחוסר עניין בה. מעניין הוא שרוב חברי הכנסת אליהם פנו ראשי זהב"י לתמוך בחוק משפחות ברוכות ילדים, הביעו נכונות לסייע לתנועה, אך כאשר הנושא הועלה לדיון כולם התנערו בנימוק של בעיות תקציב. הן תנועות השמאל והן התנועות הימניות תמכו ברעיונות זהב"י בהיותן באופוזיציה, אך כאשר עלו לשלטון חדלו לעסוק בנושא. למה?

"למשפחת זהב"י יש חשבון מתמשך עם מפלגת העבודה והאידיאולוגיה שלה בנושא זה, שבאה לידי ביטוי באי־מתן הכבוד הראוי למשפחות אלה כבעלות זכויות התורמות למען החברה והקהילה. תמיד התייחסו אליהן כאל משפחות במצוקה הזקוקות לסעד. רבים מילדיהם נשלחו למוסדות או לפנימיות – באחוז הגבוה בעולם. סוציולוגים ואנשי חינוך טוענים כי התייחסות כזו והחינוך במוסדות גורמים להרגשה של "אי־שייכות", תחושה של קיפוח, של הבדל בין בעברות וחוסר שוויוניות".

לוינר יש גם טענות קשות נגד משרד החינוך. "הממשלה מתנהגת בניגוד לרוח חוק חינוך חובה. בשש השנים האחרונות ירדו תקציבו בשמונה אחוזים לעומת שנים קודמות. הסובלות העיקריות הן משפחות מרובות ילדים. תפקיד המדינה לספק חינוך חינם. זהב"י בדקה ומצאה כי תלמידים משלמים כ־20 סוגי תשלומים לבית־הספר כמו: ספרי לימוד, מכשירי כתיבה, ספריה, טיולים, אגרת חינוך, דמי שכפול, תלבושת אחידה, שמירה, תרבות, ועוד. אין פלא איפוא ש־50 אחוז מכלל התקציב המשפחתי מופנה לחינוך – אז איפה יש חינוך חינם? אנו עדים לאחרונה לצמיחה של שוק אפור בחינוך, היוצר חוסר שוויון בין קבוצות אוכלוסיה בעלות מצב כלכלי שונה. אם מצב זה לא ישתנה, זהב"י תשבית את כל מערכת החינוך. אך קודם נמשיך להיאבק באמצעות הסברה ושכנוע כדי להשיג זכויות שוות לכל התלמידים", אומר וינר.

בזהב"י יודעים לספר על הצלחות של התנועה בעיקר בסניפים הגדולים. משפחה ממוצעת הקשורה לזהב"י נהנית מהכנסה שנתית עקיפה בגובה של משכורות חודשית (עד 1500 שקלים). הכנסה זו מתבטאת בכס עירוני מופחת, תשלום אגרת חינוך מדורגת ורכישת מוצרים ודברי מזון מוזלים.

כמו כן הצליחו ראשי הסניפים להגיע לידי הסכמים עם ראשי הערים בדבר הקלות והנחות בכל השירותים העירוניים. בסניפים פועלות לרוב שלוש ועדות מעקב עיקריות: ועדת החינוך – המטפלת בבעיית הנשירה בבתי הספר העל־יסודיים. ועדת צרכנות – להגברת מודעות צרכנית וויסות כוח הקניה של המשפחות, וועדת תרבות – המארגנת ימי עיון, הרצאות, קייטנות וטיולים משותפים להורים ולילדים.

לאחרונה נשמעו קולות כאילו זהב"י מתכננת להקים רשימה שתרוץ לכנסת באופן עצמאי. אלה כראשי הסניפים שאתם שוחחנו לקראת הכנת הרשימה לא דחו אפשרות זו על הסף. אולם יו"ר התנועה ממהר להעמיד דברים על דיוקם: זהב"י היא תנועה לא פוליטית ואינה מזוהה פורמלית עם שום מפלגה ציונית. במישור הארצי אין לזהב"י שאיפות להגיע לכנסת, אך במישור המקומי יתכן שיש מקום לקחת חלק ברשימות העירוניות לבחירות לרשויות שבהן אין היענות מספיקה לצרכים המיוחדים של זהב"י. בכל מקרה בעיות המשפחות ברוכות הילדים חייבות לבוא לידי ביטוי לא רק במצע המפלגות אלא גם בססמת.

וינר "מפרגן" לחבריו בהנהלת זהב"י ומעניק ציונים לסניפים. על קודמו בתפקיד אברהם רבינו המנוח הוא אומר: אדם חם, כריזמטי, פעלתן בלתי נלאה ואישיות מקסימה, אשר העלה את בעיות זהב"י על המפה. סניף חולון, אומר – המצליח ביותר מבין כל 60 הסניפים של התנועה בכלל מגוון הפעילות וההישגים המרשימים שלו. לאחרונה נהגו במקום פרוייקט ייחודי ללימוד שפות, מז"ל (מרכז זהב"י לשפות). בראש הסניף עומד אהרן עזרא שנבחר על־ידי הוועידה לסגן מ"מ יו"ר זהב"י.

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

מצעד המועמדים לניהול אמנותי

ההנהלה הציבורית של תיאטרון חיפה עומדת להחליט מחר מי ייכנס לנעליהם של סובול ובסר

ההנהלה הציבורית של תיאטרון חיפה אמורה מחר למנות מנהל אמנותי לתיאטרון במקומם של יהושע סובול וגדליה בסר, מי שהצעידו את תיאטרון חיפה לכמה מהישגיו החשובים ביותר. סובול המחזאי ובסר הבמאי רשמו, ללא ספק, פרק בלתי נשכח – מפואר וכאוב – בתולדותיו של התיאטרון העירוני בחיפה בפרט ובתיאטרון הישראלי בכלל. הם הטביעו בו חותם מובהק, הוצר של השקפה עולם עקבית ובלתי מתפשרת. עידן סובול ובסר ייזכר, על כן, לא על פי כשלונות בודדים ואפילו לא על פי ההצלחות הרבות. מה שייזכר הוא מכלול עבודתם, הן מצד תכני הרפרטואר בתקופתם שעסק בשאלות הנוקבות ביותר של הקיום הישראלי והיהודי בזמן הזה, הן מצד העיצוב המיוחד שהיה פריצת דרך חשובה ושהעלה כמה מטובי השחקנים הצעירים – יהודים וערבים – אל מרכז העשיה התיאטרונית בארץ והן מצד השילוב המוצלח של שני המרכיבים הקודמים.

בסר וסובול מותירים אחריהם תיאטרון שסוע ומותש מתקופות ציבוריות. מי שיבוא במקומם יורש, מן הסתם, להרבה מעוף והתלהבות שייוולדו את אנשי תיאטרון חיפה מן הדיכוך שפקד אותם בעקבות הסערה האחרונה (ואלה שקדמו לה).

שבעה במאים יתמודדו מחר על התפקיד רב האתגר, רשימה פלוראליסטית מאוד במוצא של צעירים וותיקים, מתחילים ומנוסים: יוסף מילוא, ג'ילברטו פופאנו, מיכה לווינסון, מרים יחיל-וקס, איציק וינגרטן, דני הורוביץ ואלי מלכה.

איציק ויינגרטן הוא הצעיר מכולם. במאי ושחקן, יוצא בית מדרשה של נולה צ'לטון, שתפקידו המשמעותי ביותר כשחקן היה בהפקה פרטית „ג'וני שב משדה הקרב" ועבודת הבימוי המוצלחת שלו היתה בהצגת היחיד של גילה אלמגור „הקיץ של אביה". מרים יחיל-וקס היא המועמדת היחידה שאיננה בגאות. יחיל וקס היא הדרמטורגית של התיאטרון. דני הורוביץ המחזאי בא מן האקדמיה. כמה ממחזותיו היו ההצלחות הגדולות של תיאטרון חיפה בתקופתו הטובה. להורוביץ גם נסיון אירגוני וניהולי לא מבוטל. ב־1982 יזם ואירגן את הפסטיבל המוצלח לתיאטרון יהודי באוניברסיטת תל־אביב. ג'ילברטו טופאנו מטובי הבמאים בתיאטרון הישראלי (בתנבבסורה). לא מכבר חזר לישראל, כנראה לתמיד. מיכה לבינסון, אף הוא במאי מנוסה שהנהיל לתיאטרון באר־שבע כמה מהצלחותיו („אותו ואת בנו" ו„תמונות צייד").

מעוררת ציפיות היא מועמדותו של יוסף מילוא, מי שניהל בעבר יותר מתיאטרון אחד ומי שהעלה לראשונה את תיאטרון חיפה למעמד המרכזי והמוביל בתיאטרון הישראלי ורשם הצלחות שהן נקודות מפנה בתיאטרון הישראלי. באמצע שנות ה־60 הוא נחשב לאיש התיאטרון המעניין והמקורי ביותר בארץ. יתנסק כתב עליו: „אני מאמין בלב שלם, כי יוסף מילוא הוא במאי בעל שיעור קומה בין לאומי ומקומו שמור לו במניין הבמאים הנדירים של זמננו". הוא העז להעלות את „אנדורה", „הקרנפים", „מעגל הגיר הקווקזי", „בעד השעשועים של העולם המערבי", „בן ערובה" ו„הפשפש". גם בתקופתו נקלע תיאטרון חיפה למשבר. „אבא קראו" שלו היה כשלון. משה נתן כתב בזמנו כי הכשלונות של מילוא מעניינים יותר מכמה מן ההצלחות בתל אביב. מילוא העז להסתבך בהעלאת מחזות קשים ותובעניים שעה שבתל־אביב העלו הפקות במשקל נוצה כמו „הפריזאית" ו„סמי ימות בשש". יודעי דבר טוענים כי „כתוב בעיניכם" שלו היה ההצגה השקפירית הטובה ביותר בארץ. הצלחותיו הגדולות, הפקות שקבעו אמות מידה חדשות בתיאטרון היו „הנפש הטובה מסצ'ואן", „מעגל הגיר הקווקזי" ו„ביקור הגברת הזקנה". אחרי הערדות ארוכה מן הארץ שבמהלכה עבד בתיאטרון הגרמני, חוזר מילוא לישראל על פי הזמנתו של מנהל פסטיבל ישראל כדי להעלות הפקה מיוחדת במסגרתו. ביקור זה ינוצל, בין השאר, כדי לבדוק אפשרות של השתלבות קבועה בתיאטרון הישראלי.

מירי פז

מועמדות מעוררת ציפיות: יוסף מילוא

גרי בילו – מנכ"ל התיאטרון לילדים ולנוער

גרי בילו נבחר למנכ"ל הבא של התיאטרון לילדים ולנוער. בישיבה מיוחדת שנערכה שלשום בערב החליטה הנהלת התיאטרון לבחור בבילו כמחליפה של אורנה פורת, מנכ"ל התיאטרון מאז היווסדו. פורת מבקשת לפרוש מתפקידיה ביוני השנה. גרי בילו היה בעבר מנהל תיאטרון באר שבע וכיום הוא משמש כמנהל בית הספר לתיאטרון ולקולנוע „בית צבי". אגב, בילו הגיש את מיועמדותו גם למישרת המנהל האמנותי של תיאטרון חיפה. לאחר התפטרותם של יהושע סובול וגדליה בסר.

ורדה צימרמן

יוסי בנאי – תכנית חדשה

בימים אלה החלו יוסי בנאי ויוני רכטר בחזרות על תכנית בידור חדשה של יוסי, שתכלול שירים מתוך תקליטו החדש, מערכונים חדשים, קטעי קישור ופזמונים. את יוסי בנאי תלווה תזמורת של שמונה נגנים בעיבודים ובהנהלתו המוסיקלית של יוני רכטר. מפיק – אברהם דשא־פשנל.

בקרוב

„חיזור גורלי", „אריה", „חשוד", „אי אפשר לקנות אהבה" ו„חיי כלב". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

„חיזור גורלי" („משיכה פאטאלית", בשפת המקור) עורר שערוריות בארה"ב והפך להיט שובר קופות. הסרט מספר על עורך דין מסודר הנגרר לסוף שבוע רווי סקס עם אשה מושכת. המפגש המיני הסוער הזה מהווה מקור לצרות צרורות, אם לנקוט בלשון המעטה. האשה עבה בילה מודיעה לו שהיא מצפה לילדו ונוקטת בסידרת פעולות כרוך מטורפות נגדו ונגד משפחתו. מייקל דאגלאס (בנו של קירק), גלן קלוז („להב מסתן") ואן ארצ'ר בתפקידים הראשיים, בסרט שביים אדריאן לין („9½ שבועות של שכרון חושים").

שומרי המוסר האמריקאיים מרוצים. לדעתם ירתיע הסרט רבים מלהכנס לפרשיות אהבה מחוץ לנישואים. לעומתם כבר הגדירו הפמיניסטיות את הסרט כשוביניסטי ואפילו פאשיסטי.

★

על עשרה במאים נודעים, ביניהם רוברט אלטמן, ז'אן לוק גודאר, קן ראסל, ניקולאס רוג, ברוס ברספורד וג'וליאן טמפל, הוטלה משימה לביים סרטוני התרשמות מאריות אופראיות משל ורדי, פוצ'יני, לאונקאבלו ואחרים. התוצאה – *„אריה"* – היא מעין אוסף וידאו קליפים הרחוקים מהגדרתם הראשונית – אוסף של קטעים אופראיים פופולריים.

„חיזור גורלי": מייקל דאגלאס ואן ארצ'ר

★

שלב נוסף בקאריירה הפורחת של הזמרת שר, לאחר הופעותיה ב„סילקווד", „מסכה" ו„המכשפות מאיסטוויק", הוא *„חשוד"*. שר היא עורכת דין סרודה, המגינה על נווד חסר בית, חירש אילם, חייל לשעבר בוויטנאם, הנאשם ברצח אשה. פוליטיקאי מתחיל צעיר (דניס קווייד), אחד מחבר המושבעים, עושה כמיטב יכולתו לסייע לפרקליטה, למרות האיסור שבחוק על קשר ביניהם. בגבירה בחומר חושפת עורכת הדין כמה גילויים מרעישים, פוליטיים ומשפטיים ומתעמתת עם השופט הקפדן שאינו שבע נחת מקו ההגנה הלא שיגרתי שלה. ביים פיטר ייטס הבריטי („בוליט", „תרגילים בהתבגרות").

★

„אי אפשר לקנות אהבה" היא קומדיית נעורים בבימויו של סטיב ראש („ספורו של באדי הולי"). תלמיד תיכון (פטריק דמפסי) רוכש את שרותי יפהפיית בית הספר (אמנדה פיטרסון). היא זקוקה לכסף תעתרת לבקשתו לשמש לו חברה כדי לזכות סוף סוף לפופולריות אליה נכסף.

★

הקרנה מחודשת לסרט השוודי של הבמאי לאסה האלסטרום, שבזמנו נקרא אצלינו „ספורים שסיפרתי לאמא" ועתה מוצג תחת כותרת קרובה הרבה יותר למקור *„חיי כלבי"*. הסרט, שזכה בפרס גלובוס הזהב לסרט הזר הטוב ביותר, מתאר את ילדותו של אינגמר בן ה־12 הנשלח אל בית דודו בכפר בשל מחלת אמו. ילדות בסוף שנות ה־50, משולבת בהרהורים כמו פילוסופיים של הנער הקשור לכלבתו ורן גם במר גורלה של הכלבה לייקה שהרוסים שילחו לחלל.

שר ב„חשוד"

בימתו אמן עם מיצוקו שיראי

זמרת הסופראן היפאנית מיצוקו שיראי ובעלה, הפסנתרן הגרמני הרטמוט הל מדריכים בימים אלה בכיתות אמן לזמרים ולפסנתרנים מלווים, במרכז למוסיקה ירושלים ובמשכנות שאננים. בני הזוג עובדים ביחד בהופעות בהקלטות (נהגו לשמוע מזה 15 שנה). שיראי אמורה הייתה לבקר בארץ, להופיע כסולנית עם הסינפוניה הישראלית, בחודש שעבר, אולם נאלצה לבטל את ביקורה. הפעם היא תופיע בהופעה עם בעלה בפסטיבל בירושלים.

שיראי והל מוכרים לשוחרי המוסיקה בארץ, מתקליטיהם ומהופעות גם במסגרת פסטיבל ישראל. השבוע יעבדו עם המתקדמים בנושא „הליד" – שירה ולווי. ותלמידיהם הנבחרים יופיעו בשלושה ביום שני ובשלישי הבא. שיראי הציגה את התלמידים בקטעים מתוך מחזורי שירים. שיראי והל מקיימים כיתות אמן בכל העולם, ומלמדים בשנים האחרונות גם בקונסרבטוריון של קרלסרוהה שבגרמניה. בין השאר, לשירים של שוברט, שומאן, הוגו וולף ואחרים.

„טריקאמרה" במועדון „יובל"

השלישיה הצעירה „טריקאמרה" זכתה לאחרונה בפרס מטעם הפסטיבל „באך". בינתיים יצרנו, ישראלית מקוריות במסגרת ההיסטוריה „יובל" ביצוע בכורה. ההזמנה להופיע מחר, בערב בקונצרט מיוחד, שבו ביצועי שיכלול יצירות מאת מלחינים צרפתיים: ברנאון, שופן, פרנסואה קופרן, מאכז ועוד. השלישיה נבצעה לראשונה ב„מוסיקאי" בהרכב שכולל הם: שרה פוקסון היינמן – פסנתר, **ליאור אייתן** – חליל וגל גורודוס – קרן ויולה.

ג.ר.

הסופר הפולני יוזף חן – אורח הכינוס לתולדות יהדות פולין

הסופר הפולני **יוזף חן**, מי שהיה נשיא אגודת הסופרים בוארשה, עושה בימים אלה בישראל כאורח הכינוס לתולדות יהדות פולין. בינתיים נפגש חן עם סופרים ומשוררים ישראלים, שרבים מהם הוא מכיר מביקורים קודמים שלו בארץ וביקורים שלהם בפולין (שחלקם אורגנו ביוזמתו ובזכות מהלכיו הטובים). בראשית השבוע היה יוזף חן אורחם של מרים וחנן עקביא, שהפגישו אותו עם עמלה עינת, גילי כרמל־פלומין ונתן יונתן. ספרו האחרון של חן „אינני פוחד מלילות מדודים" הוא קובץ סיפורים קצרים, מסות ואנקדוטות שבו הוא עורך, בין השאר, חשבון עם סופרים פולנים מלים. חן מגדיר את עצמו כמי שאינו חבר מפלגה, לא קתולי (הוא יהודי) ולא תומך ב„סולידריות". במקום הטוב באמצע שבחר בו, הוא נהנה מיחס מפנק של המשטר.

מחמוד דרוויש אינו עונה

המשורר הפלשתינאי **מחמוד דרוויש**, היושב בפאריס, לא נענה עד כה לקריאות ולפניות פומביות שהופנו אליו מישראל. בקו פריישטדט, יועצתו של שמעון פרס לענייני תרבות, פנתה אליו במכתב גלוי שהתפרסם מעל דפי „לה מונד", אך גם קריאתה נשארה מיותמת. פריישטדט לא נואשה. היא עומדת להשמיע את דבריה אל מחמוד דרוויש שוב, והפעם תעשה זאת בקריאה רדיופונית שתשודר היום (יום ה') בתוכניתו של שמואל שי ברשת ב'.

משוחחים על „צופן: אדמע" – ספרו החדש של ק. צטניק

עם צאת ספרו של ק. צטניק „צופן: אדמע" עורכת הוצאת הקיבוץ המאוחד ערב מיוחד שיתקיים ביום ד' 3.2 ב„בית הסופר". על הספר ישוחחו פרופ' **יהודה פריד, חיים גורי, מנחם פרי ואליה דיינור**. על פי בקשתה של אליה די־נור הוזמנו לערב הזה רבים מידידיה הערבים, וגם רבנים, תאולוגים וכמרים. בין המוזמנים: מחמוד באידאסי, חי"כ מוחמד ותד, ד"ר יוניס המר, הרב יעקב כהן, הרב ירמיהו מילגרום והאב מרסל דימואה.

מ.פ.

פרסומי ארץ ישראל

● איליה יבולתי, מדריך וחוקר בתחומים שונים של תולדות הארץ, פירסם שני כרכים של „אגדת של כינוס", אדם, טבע ונוף באגדות ארץ ישראל (בהוצאת בר יהודה – מודן). בכרך הראשון מופיעות אגדות על הבקומות השונים. בכרך השני מוקדש לאגדות על חיות וצמחים. שני הכרכים מלווים בצילומי ... יהודה שובל עמוקים שוב, יעקב שוורץ (המחבר). יחודו של הספר בצורת ... – הקשורה קשר הדוק למקום התרחשות האגדה.

● זה עתה הופיע בשאון אגף העתיקות, *„חדשות ארכיאולוגיות"* מס' 90 והמיבריד הוא באותיות עבריות, דהיינו צ'ו. הוא מכיל דיווחים על חפירות ותגליות החל מהחרמון (מקדש הר סנאים) ובניאס, ועד נחל עוזה, בקירבת ... אל־בריג' ורחובות שבנגב. בין הדיווחים המפורטים – אלה אודות תל דן, תלי יקנעם, קסיס דור וארץ גשור. מהדיווחים הקטנים – גילויי כתובת ארמית ברקת, כתובות יווניות בנגב שליד משמר העמק, חריות מנורה מאסה ועוד.

● בהוצאת „רביבים" הופיע ספרו של ד"ר משה גרסיאל, *„מדרשי שמות במקרא"*. המחבר, איש אוניברסיטת „בר אילן", עוסק בתופעה שראשיתה במקרא והתרחבותה בספרות המשנה והתלמוד. יש דיון בשמות מסוגים שונים, שמות מקומות, שמות נשים וגברים, שמות מעולם החי והצומח, מהפולקלור ומהמיתוס. בספר מובא סיווג ופירוט רב של מדרשי השמות השונים, דרך נוספת להבנת פרקי מקרא ומשמעותם.

צבי אילן

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 קשת וענן: האדם עד השדה (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, חוריק 4.
09.00 ארץ מולדת: אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה (כ).
09.20 מדעי הטבע (ד־ט') מדור לדור, רביה והתפתחות.
10.10 אנגלית (ה').
10.30 מה פתאום – סיו בשבט.
11.00 אנגלית (ו').
11.15 ערבית מדוברת (ד־ה') יום עסל ויום בסל.
11.30 אנגלית (ח').
12.00 מדעי הטבע (על יסודי) – הורמונים.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 היסטוריה: מתולדות ישראל, התקופה האחרונה 3.
13.30 מוסיקה: מסע אל המוסיקה של יפן.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בלי סודות: פ' – ו'.
14.30 קשר משפחתי: שידור חוזר מ־25.1.88 (כ).
15.10 החוב סומסום „מקרה גב" – בעיות בריאות מתעוררות ברחוב סומסום.
15.40 שעת כושר.
16.00 אתר־נא: שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 **הקלברי פין** – לפי ספרו של מארק טוויין (פרק אחרון): שני הנוכלים מוסרים את ג'ים, הכושי הבורח. האק מנסה להצילו ומוצא את עצמו בביתה של משפחת פלפס, דודיו של חברו הטוב תום סוייר (עברי־ערבית).
18.25 **הגיע זמן לשון** – „שעוני זהב" בבית הלשון.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 **מבזק לאמנות** – 1. אדוארד הוגר מראיין את נאזה רבאה – דייל, מדריך ריקודי עם ושחקן ששיחק בסרט „שתי אצבעות מצידון"; 2. הצגת „כמעט כמוך" של סימון אותאנה; 3. על השחקן עבד אל מונעם איבראהים, שמל לא מכבר; 4. בקולנוע: 5 מבזק (תרגום עברי).
19.00 **מבט** – עניני השעה.
19.30 חדשות.
20.00 כותרות מבט.
20.02 **מבט ספורט**.
20.55 תשדירי שירות.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 **בית דין לילי** – העלילה מתרחשת בבית דין לילי, המנוהל על ידי השופט הארי סטון ועוזריו, עורכי הדין בילי יאנג ודן פילדינג, מאק – פקיד בית הדין, בול וסלמה – שוטרי בית הדין (פרק ראשון): „מלחמת עולם שלישית" – השופט סטון וצוותו מעורבים ביחסים בין שתי המעצמות, כאשר לבית הדין מגיעים שני מאלפי דובים – אחד מהם רוצה לערוק למערב (עברי־ערבית).
21.55 **מי רוצה לשחוק** סרט תעודה על פרשה של הברחת היראוין בשווי מיליוני לירט"ש מפקיסטאן דרך בריטניה לארה"ב. השתלשלות החקירה הסתיימה בתפיסת ראש הרשת, שהועמד לדין בלונדון בשנת 1985. ריאיון עם גרגורי, אחד מהבלדרים שנתפס והועמד למשפט במאליזיה (עברי־ערבית).
22.45 **מטלוק** (פרק שמיני): „האחות", מטלוק נשכר לעזרתו של בעל, שנאשם ברצח אשתו העשירה. מטלוק חושד בצמד אחייניותיה של המנוחה.
23.30 **הגיע זמן לשון** – הפעם על: סיו בשבט שיחול בשבוע הבא – „חג לאילנות או בורא העץ". חדשות הלילה.

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק – שידור ישיר.
18.30 „קימבה – האריה הלבן" (סידרת הנפשה לילדים).
19.00 „תאומים" (פרק שישי) „נקודת מפנה". בריאן חזר והזהיר את אדוארד שבעסקים אי אפשר לדרוך במקום. עמידה במקום מובילה בסופו של דבר לנסיגה. דיוויד מציע לאדוארד הצעה עסקית מעניינת שמשמעותה השקעה גדולה בשלב ראשון ורווחים נאים לאחר מכן. אדוארד לא משוכנע שכדאי להשקיע. ההחלטה מובאת לפני מועצת המנהלים. האם תהיה נקודת מפנה?
19.50 בקרוב בערוץ 2 – סקירת התכניות שיוקרנו בשבוע הבא.
20.00 תקציר משפט דמיאניוק.
20.30 קלאסית ב־2: שופן – קונצרט לצ'לו.
21.00 תעשיות עתירות־מדע (פרק שלישי). התעשיות הבטחוניות.
21.30 פופ 2: דיבור חדיש, מועדון התרבות והוליו אגלסיאס.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי החוברות (מצויר); 15.30 הביתה המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „רכבת לילה למינכן" עם מילטון ברל; 18.00 פאנקי ובסטר (סידרה); 18.30 עבודת חיים (קומי); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקירה הגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 השותפים (בלש); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 17.30 חלומות ג'ינג (צרפתית); 18.00 רחוב קרנו (סידרה צרפתית); 18.30 סרט דוקומנטרי בצרפתית על הטבע; 18.45 עולם החיות (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 קייט ואלי (קומדיה אמריקאית); 21.10 האם והעושר (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

לקראת שידור

„שוגרלנד אקספרס", סרט הקולנוע, מחר בטלוויזיה. סרט הקולנוע הראשון של **סטיבן שפילברג** (1974) או למעשה השני, אם ניקח בחשבון גם את „דואל", סרט הטלוויזיה שלו שיצא לחקריות בבתי קולנוע. כאן ניתנת הזדמנות לפגוש את שפילברג הצעיר, עדיין בבחינת ילד פלא מתחיל, בטרם הצלחות הענק שלו „מלתעות", „מפגשים מהסוג השלישי", „אי.טי" או „שודדי התיבה האבודה", שעשו אותו לבמאי הסרטים הקופתיים ביותר בתולדות הקולנוע. הסיפור כאן מבוסס על מקרה אמיתי שאירע ב־1969. הגיבורים הם בני הזוג פופלין (**גולדי הון, וויליאם אתרטון**), היא אסירה משוחררת, הוא אסיר נמלט, היוצאים להשיב לעצמם את תינוקם שנמסר לאימוץ. בדרך הם נוטלים ניידת משטרה יחד עם השוטר בתוכה (**מייקל סאקס**) כבן ערובה. כוחות משטרה אדירים (ברשות **בן ג'ונסון** כקצין משטרה) מתארגנים למרדף המוני החורג מכל פרופורציה הגיונית. שיירת המכוניות החולפת על פני מרחבי טקסס, שהופכת לקרקס תקשורתי, היא ליבו של סרט מכוניות למרדפים סוחף, המשולב בהומור, בעיקר בזכות היחסים החמים המתפתחים בין החוטפים לחטוף. סרט שבישר על כשרון חדש בשמי הקולנוע האמריקאי.

דני ורט

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – קמבינג: חמישיה לכלי־נשיפה מס' 2 בפה מינור; פרגולזי: קונצרטו בסי מינור לכנור וכלי קשת; מוצרט: קונצ'רטו בסי מג'ור; מוצרט: „אקזולטטה יובילטה"; שוברט: פתיחה בסגנון איטלקי; ביזה: סימפוניה מס' 1 בדו מג'ור.
09.00 קונצרט בוקר – בטהובן: סימפוניה מס' 2; הייז: קונצ'רטו לחצוצרה (ע"נ תיק); מוצרט: דיברטימנטו מס' 11 ק. 251 (ע"נ תיק); פרוקופייב: קונצרטו מס' 3 לפסנתר ותזמורת; צ'ייקובסקי: סימפוניה „מנפרד" (ע"נ תיק).
11.57 פינת השיר – משירי ארץ ביטון.
12.00 מן הסרטיה – ולהלם פרידמן באך: סונטה לשני חלילים וקונטינואו (ב. אבירם/א. שחם/א. ברנזון, צלו/א. נוימרק, צ'מבלו); לידרסי: 4 פרקי תפילה (ג. מרך, סופרן/תברי התזמורת הקאמרית של קול־ישראל); באך: סויטה צרפתית מס' 5, בטול מג'ור (א. אדלשטיין, פסנתר); ברקמס: שלישייה בלה מינור לקלרינת צ'לו ופסנתר אופוס 114 (ע. אבר/ע. הרץ/ע. קרסובסקי).
13.05 בהאזנה נינוחה – י.ס. באך: סונטה ברה מינור; בוקריני: קונצרטו בסי במול מג'ור לצ'לו ולהב; שוברט: שמיניה בפה מג'ור ד. 803 (ע"נ תיק); מוצרט: סימפוניה מס' 28 בדו מג'ור ק. 200 (ע"נ תיק).
15.00 מפגשים מוסיקליים.
16.00 אתנחתא – שידור חי – עמנואל קרסובסקי פסנתר, בתכנית: סונטה כעין פנטסיה במי במול מג'ור אופוס 27/1; שנברג: סויטה, אופוס 25; מ. אבידום: 6 מכתבים (1987; בכורה); שוברט: סונטה בלה מג'ור, ד. 959.
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה בצליל – שיר ותקופתו ברמניה.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 אופרה – הגדול: שאול.
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות – הזמרת ירמילה נוקוטנה (תכנית ראשונה) מיצירות: פוצ'יני, סמטנה, דבוז'אק, אופנבאך, מוצרט ורדי.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 „הפוגה מתומה".

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עשיים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אלף אלפי" ב„ביתי".
12.50 נפת משמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 שירים ושיעורים.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 רמפי קסם.
18.06 זרקור.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 „מורשים".
22.05 „הלילה החמישי".
00.05 יומן חדשות.
00.15 „להאזין בחלומי".

רשת ג'

06.11 בהזרה לאושר.
07.07 שיר בבקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשמע.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבועים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בהרמון – שידור חי מאתר ההחלטה בחרמון.

08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
14.06 בראש צעיר.
15.30 האוניברסיטה המשודרת.
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 יש לי חלום.

14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.
18.06 „קול בי" – שבועון פתוח.
20.05 קו התחלה – תקליטי שירים ראשונים.
21.05 „מופע רוקי".
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
06.35 „באופן מילולי" – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פקודים עך.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זה רה זה יומי.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לתנ.
16.05 שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה־קלה על כלכלה.
18.45 המש עשרה קטנות – עיניני צבא ובטחון.
19.00 מבזק ידיעות.
19.05 יעה: משדר עיניני צבא ובטחון (ש.ח).
20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת „הרהורים על מלודיה".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת.
22.05 על הדבש ועל הכיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
23.55 שיחות חצות – עם ישראל אליה, משורר.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

08.30 תיק פלילי 373/86 – מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק – שידור חי ממשפט דמיאניוק.
19.05 רדיו רדיו.
20.00 צר־8 – תוכנית יומית לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

תעודת משפט לשבון ולבניה – חולון
ת.ב. 4732/214
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 241 גוש 6957 רח' קרית שמונה מס' 50 חולון הכוללת מתן הקלה ב־6% בכל הקומות, צדדים 4.70 במקום 5.0. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים 3.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות הימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה הנ"ל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
שייר ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

קבלת מודעות 24 שעות ב־דחף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

פקסימיליה
MURATA
מורטה
מהירה ביותר!
נציגים

קולנוע

תל־אביב

אבטיה: שמחות בגדול 9.40, 7.30, 5
אלנבי: הבאבה להיים 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: 23.15 בתה גבוה
גורדון: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
דיזנגוף: בשורה עדין 9.30, 7.15, 4.30
בית הדר: האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: דאו דה פלורט 9.45, 7.15, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 2: תקווה ותהילה 9.45, 7.30, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 3: תל־אביב ברלין 9.45, 7.30
הוד: מסך – אהבה כשורייה 9.30, 7.15
היכל: נעיה הנערים 9.30, 7.15
חן: ריקוד בוהמה 9.30, 7.15, 4.30
הקולנוע „ביתי": ציוני אמריקה: זאב ברלין 9.30, 7.30, 4.30
23.45 האורים בלוח
חן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2
חן 2: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
חן 3: הבריכה מבבלילי הילס 9.50, 7.25, 5
חן 4: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.25, 5, 2, 11
חן 5: מחלון חדר המיטות 9.55, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: נערות עובדות – בגורה ארצית 10, 8, 5, 2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.45, 7.15, 4.45, 2
לב 3: המשפחה 9.45, 2 מגיל הרבורים 7.20, 4.50
לב 4: סבתתסו 9.50, 7.30, 5, 2
לימור: ללא מוצא 9.30, 7.15
מגרבי: סגן לרגל שיפורים
מוזיאון: ילדה גדולה וערכים 9.30, 7.30
מקסים: הבלתי משוחדים 9.30, 7
פאר: ללשעבר אלגריג ותכנית רחוב 9.40, 7.30, 5
23.45 סודי ביותר
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: שיגעון בחול 9.30, 7.15, 5
סמדר: יום במלכודת 9.30, 7.15, 5.00
פאר: יופיו של החטא 9.30, 7.15
פריז: גדול מהחיים 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 לכבנים
צפון: מאנון 9.30, 7
שחף: עבבר הבאורים
תמוז: רמת־אביב 9.30, 7.15, 4.30
תמוז – רמת־אביב: פרס בתוק 9.40, 7.30
23.45 האפיפיור מגריניץ' וילג'
תכלת: גן הסיוט 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: השוטר מלוס אנג'לס 9.30, 7.15, 4.30
הסינימטק הישראלי: 7 הרפתקה היא הרפתקה
9.30 צבא הצללים

ירושלים

אדיסון: השוטר מלוס אנג'לס 9, 7, 4.30
אורגיל: יום במלכודת 9, 6.45, 4.30
אורדיון 1: הצייד 9.15, 7, 4.30
אורד 2: זעקת הנפרים 9.15, 7, 4.30
אורד 3: זאב ברלות 8.45, 6.45, 4.30
אירגוזה: לה רוס 11.00
אורד 4: יופיו של החטא 8.45, 6.30, 4.30
היחפן מבברלי הילס 11.00
אורד 5: הבלתי משוחדים 8.45, 6.30, 4.30
אורד 6: הקיסר האחרון 8.30, 5.30
בית אגרון: 4.30 דמבו הפיל המעופף
6 זאב אמריקאי בלונדון
8.15 מעקב חשני
10.15 עבבואל
הצגת – מעקב חשני
בסה: עבבר הבאורים 9.30, 7.15, 4.30
ביטשל: שיגעון בחול 9.15, 7.00
סמדה: מלאכים בשמי ברלין 9.15, 7
עדן: אבא גנוב 9.00, 7, 4.30
רון: תל־אביב ברלין 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: מאנון 9.30, 7

חיפה

אורה: ריקוד מושחת 9.15, 7, 4.30
אורלי: בקר טוב בולגריה 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
חן: יום במלכודת 9.15, 6.45, 4.30
עצמון 1: שגעון בחול 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: ללא מוצא 9.15, 6.45, 4.30
עצמון 3: הבלתי משוחדים 9.10, 6.45

קריות חיפה

פאר: מעקב צמוד 9.15, 6.45, 4.30
קריאורה: יופיו של החטא 9.15, 7, 4.30
11.30 מופע הקולנוע של רוקי
רון: אבא גנוב 9.30, 7.15, 5
רב גת 1: הקיסר האחרון 8.30, 5.30
רב גת 2: הבריכה מבבלילי הילס 9.15, 7.00, 4.30
סביון: לבו של אנג'ל 9.15, 7
סביון: מעקב צמוד 9.15, 7
אורות: תל־אביב ברלין 9.15, 7
בית העם: אהבה בחלון ראווה 9.15, 7
הדובר: הביצין 9.15, 7
ביקון: אני נבבע אני נבבעת 9.15, 7

אשדוד

אסתר: מעקב צמוד 9.30, 7.15
אשדוד: סגור

אשקלון

אסתר: תחיר אמריקאי 9.30, 7.30

באר־שבע

אורה: מי תצערה הוו 9.30, 7.30
רחל: בחר בי 9.30, 7.30
חן: סגור
היכל התרבות: מיינה מי תצערה הוו 9.30, 7.15

עפולה

מוסיה־רון: המשפחה 9.00

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
מלון „יצאה: יום ללא מחיר 8
התודעות 8.00
סכבה:
4.15 קינג קונג
7 סוד הצלחה
9.30 מותו של סוכן

חולון ■ בת־ים

ארמון: אבא גנוב 9.30, 7.30, 5
מגדל: מעקב צמוד 9.30, 7.15
מתנים קריית שרון: סגור
סבוי: השוטר מלוס אנג'לס 9.30, 7.15
רינה: ללא מוצא 9.30, 7.15
עצמאות: מהלון חדר המיטות 9.30, 7.15, 4.30

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: תקוה ותהילה 9.15, 7
חן: אבא גנוב 9.15, 7
אבירות: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
אורן: סגור

נהריה ■ עכו

הדר: סמואל ב'אקס 9, 7

נתניה

סמדריה: יום במלכודת 9.30, 7.15, 5
אסתר: אני נבבע אני נבבעת 9.15, 7, 5
שרון: ללא מוצא 9.15, 7, 5
הדר: 9.30, 7.15 פגישה עיוורת

קרית אונו

מתנים: סגור
שם הדר 10.00
פופח: דקה לחצות 9.30, 7

פתח־תקוה

שלום: הזב רשול 9.30, 7.15
היכל 1: אבא גנוב 9.30, 7.15
היכל 2: ללא מוצא 9.30, 7.15, 5
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

קרית שמונה

שמורי: אבא גנוב 9, 7

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. הין 1: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. הין 2: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 4.30
נגמון: ללא מוצא 9.30, 7
ראשון: סגור
בית העם: אבא גנוב 9.15, 7.15, 5
הדר: דאו דה פלורט 9.30, 7
חן: יום במלכודת 9.30, 7

רמת־גן ■ גבעתיים

ארמון: מעקב צמוד 9.45, 7.15, 4.30
אורמן: סגור
לילה: יופיו של החטא 9.30, 7.15
הדר: עבבר הבאורים 9.30, 7.15, 4.30
רב בן 1: ריקוד מושחת 9.30, 7.30, 5
רב בן 2: יום במלכודת 9.55, 7.25, 5
רב בן 3: הבריכה מבבלילי הילס 9.30, 7.30, 5
רב בן 4: ללא מוצא 9.55, 7.25, 5
שביט: המוצא המוסתר 9.30, 7.15
מחשמונאים: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15

★ 48 שעות לפני שבת ★

הדרבי: הראשון משני משחקי קופה להפועל

מאת ניר פריזון

להפועל ת"א נותרו עד סיום הליגה הרגילה שני "משחקי קופה": הדרבי בשבת והמשחק נגד מכבי נתניה במחזור ה־24. משחק מכהן לקופה, לקהל ולקבוצות.

בדרבי של הסיבוב הי1 עלתה מכבי כפייבוריטית וניצחה רק 2:1. בשני הדרבים האחרונים של אשתקד ניצחה מכבי, הן בליגה והן בגביע המדינה. ה"אדומים" מקווים לנקום העונה ולזכות, לפחות, באליפות ת"א.

הרכבים המשוערים:

★ הפועל: אלמו; אקסרה, זאנה, סגל, הרשליקוביץ, ארמה, אלי כהן, סיני, לאנה ר. שמואל, קרשטרית.

★ מכבי: מרמוש; שאול כהן, שמעוני, קריס, אולארו, מיקי כהן, א. נתן, איוניר, גריאני, טבק, דריקס.

מה נשאר לשתי המובילות?

6 מחזורים נותרו לסיום הליגה הרגילה. במחזור ה־20 הצטרפה הפועל ת"א למכבי נתניה בפיסגה. לשתיהן 38 נקודות ולנתניה יתרון בן 5 שערים. שתי הגדולות יפגשו ב"בלומפילד" במחזור ה־24. זה יהיה "משחק העונה" שיזכיר בעשות את הקרב הגדול בין הפועל ת"א למכבי חיפה במחזור האחרון לפני שתי עונות באותו איצטדיון.

שאר המשחקים בדרגת קושי שווה לשתי הקבוצות, אם כי לת"א 2 משחקי חוץ קשים בכפ"ס (שעדיין מתבוססת בבוץ) ושכונת התקווה. המחזור האחרון נותן יתרון קל לת"א, שתארח את הפועל פ"ת כשנתניה תשחק בחיפה.

מחזור	מכבי נתניה	הפועל ת"א
21	מכבי פ"ת (בית)	מכבי ת"א (בית)
22	בית"ר ת"א (חוץ)	מכבי חיפה (חוץ)
23	מכבי ת"א (בית)	כפר־סבא (חוץ)
24	הפועל ת"א (חוץ)	מכבי נתניה (בית)
25	כפר־סבא (בית)	בני־יהודה (חוץ)
26	מכבי חיפה (חוץ)	הפועל פ"ת (בית)

כמעט משחק בינלאומי

בעוד שלמובילת הטבלה מנתניה היה אמש רק נציג בודד בנבחרת ולסגניתה, הפועל ת"א, לא היה אף נציג בהרכב הפותח, הרי שהמשחק המוקדם ב"בלומפילד" בין שמשון (5 בטבלה) ומכבי חיפה (11) יפגיש 11 בינלאומיים בהווה ובעבר. אם פעם התבססה הנבחרת על הקבוצות הגדולות בלבד, הרי שהפוטנציאל של מזרחי שינתה מגמה זאת.

הבינלאומיים של שמשון: השוער אבי חדד, הבלם נסים ברדה, הקשרים אבינועם עובדיה, יגאל הלל ושלמה מזרחי. שניים נוספים: אפרים ארביב וגידי דמתי, פצועים ונעדרו באחרונה ממשחקי הליגה.

הבינלאומיים של מכבי חיפה: השוער בוני גינצבורג, ניר קלינגר, איתן אהרוני, ליאור רוזנטל, מאיר ארמלי ודניאל ברייליבסקי, הבינלאומי לשעבר, ציון מריל, פצוע.

זריקת חוץ | ברוך שיינברג

הלו, טלוויזיה יש גם כדורסל אחר

רשות השידור הממלכתית רואה בכל תושב של במדינת ישראל, המשלם בשירותיה, שווה בין שווים כאשר מדובר בתשלום האגרה. זרועותיה ארוכות. תוך שימוש בכל האמצעים העומדים לרשותה היא גובה את המגיע. ומבלי להמתיק את הגלולה המרה של האגרה, היא בעזרת משדרי שרות שלעיתים הם גם מבוקשים.

אבל אגרות לחוד ושרות לחוד. בשבוע שעבר שוב הורה הטלוויזיה שלנו, בפעם המי יודע כמה, על אותה עולה, כאשר העלימה מהמשחק המכריע של הפועל תל־אביב, במסגרת גביע קוראץ' בכדורסל, נגד יוגופלסטיקה היוגוסלאבית על העליה לשלב חצי הגמר המבוקר.

עיני אינה צרה במשחקיה של מכבי ת"א המוקרנים כולם ובגבסים לכל סלון בישראל. כן ירבו. אולם, למה אירוע חשוב לא פחות כמו זה של הפועל ת"א מוחמץ כבדרך אגב ב"כמעט חצות" ולא זוכה לסיקור מלא בפריים־טיים. האם זה לא כדורסל באותה רמה?

המסגרת של גביע אירופה לאלופות מדורגת ביבשת, מבחינת המשיכה, במקום הראשון, אולם יתר עוצאות יש חשיבות גדולה גם למשחקי גביע קוראץ'. נזדמן לי לחזות באיטליה, צרפת וספרד מעל גבי האקרנים רשתות הטלוויזיה את מפעלי הכדורסל השונים ללא כל קיפוח של מפעל זה לעומת האחר. כולם חשובים והפרופורציה נשמרת.

אצלנו יש חוסר איזון מוחלט בכל הקשור לסיקור משחקי כדורסל בטלוויזיה. צריך להפסיק לאלתר את מדיניות המונופול ברשות ממלכתית ולאפשר גם לאוהדי קבוצות אחרות לחזות במשחקיהם.

גם מול צרפת לא מצאו את שער הניצחון

מאת שמואל קליגר

כל הכבוד לך נבחרת ישראל שהחזרת לעצמך מעט מן הכבוד והיוקרה האבודים, מצאת גם לך מאמן מיזרחי שכל כך ייחלת להישג. מוראלי, שיאפשר לך ולהתרידך להרים ראש לפני המבקרים החושבים באמת ביבשת הרגזוקה, אודי ואבי, מסיירים אנו במלילם את המובע על מבצעי הבקעת שער השוויון לרשת נבחרת צרפת שיש בזם כדי להסיר כמה מחסומים פסיכולוגיים שמנעו עד עכשיו, כך נדמה, מהשיג הצלחות יחסית אפילו במשחקי מבחן לא מחייבים.

לא נצא מגדרנו: אמנם שחקני הכחול־לבן גילו את יכולתם הטובה ביותר לעיני קהל ביתי חם ותומך ובמזג אוויר אידיאלי, אך צריך לזכור שכדורגלני הגדולים בכלל לא היו במיטבם, אם רק נבקש לשון המעטה. אך דבר לא יגרע מהישגו של מיזרחי שוקי אמש לזכותו את התוצאה בהא הידיעה מאז נטל על עצמו את שרביט האימון. ולא זו בלבד, אלא שישראל כמעט הוללה סנסציה אם רק להזכיר את ההזדמנויות שהוחמצו ואת השער שלא אושר מבעיטת עונשין מרהיבה של אורי מלמיליאן, שיזכיר את ימיו הטובים לאחר כמה הגנות תרמות.

פעלתנות מספיקה והעובדה שהחמצנו רק שער אחד (43) במבצע משולב מלמיליאן־דרורות־מלמיליאן־איזניר, רק תוכיח.

במחצית השניה ניגנו לנו כבר "מוסיקה" אחרת. נעימה יותר לעין ואפילו ערבה לאוזן. לפתע, שמענו קולות עידוד מה"יציע". אודי הודיש ימיו כקדם. ברייליובסקי החל לתפקד וגם תקוה גילה כשרון לא מבוטל. מגמת שני שחקנינו היתה בהירה וחד־משמעית: קדימה לעבר השער הצרפתי.

הצרפתים גם לא סמכו ידם בצלחת. אולי היה זה יניק סטופירה, (ובכלל בתחילת המחצית השניה), שהוליל את הסיפגה. היריב נראה יותר ויותר בעמדות קרומטיות. הם החזיקו יותר בכדור וגם המסירות במרכז המיגרש גילו בשלב מאוחר מדי כי מדובר בנבחרת גדולה, למרות הכל.

מחצית ראשונה מיותרת

הנה כי כן, הצרפתים תקפו הישראלים התמיצו. הצרפתים הגיעו לעמדות הבקעה וחלוצינו פרסו שערות ראשם מעוד מבצע של כמעט שער. האולי שער של ממש שלא אושר. כך, למשל היה בעת ביצוע בעיטת העונשין של מלמיליאן (49). כדור הרעם כבר הבקיע את פרשט, פגע במשקוף הפנימי ונחת משוחז לידו הקו. לפני השער או מאחוריו. זו השאלה הנשארת עכשיו לשאול את האנגלי גוף הרשם שכעם בנושא זה לשער הגרמני בגמר הגביע העולמי ב־1966. אם ההוא היה שער אז גם זה. אבל השופט האנגלי כאן לא סבר את גוף הרשם. והוא הקובע וניצחנו 0:0.

השוער חדד עוד הצליח למנוע שער בטוח ביציאה נכונה (54) לרגליו של חלוץ צרפתי. לפני נציגה שלומיאלית של השוער, שלא מצא לו זמן אחר להיכנע אלא דווקא בדקה ה־67. ומידי מין אבי כהן. למה אנו מספרים זאת לכמה מפני שבאופן בלתי צפוי התעלם השופט האנגלי לחלוטין ממציעה זו ואיפשר לצרפתים להמשיך וכך מול שער מנוטרל משוער ועם עדיפות מספרית של האורחים לא היתה ליאניק סטופירה שום בעייה לנצל מסירה מרודה אל פי השער כדי לנגוח בכדור מטווח וער לרשת השוער.

מלמיליאן כמו גדול

אבי חדד מצוע הצרפת מוליכה 0:1. פביאן בשער. עכשיו תורנו להגיב. אורי מלמיליאן גם בתנועה. קודם הביא עצמו לידי ביטוי במצבים נייחים ועכשיו גם בעל בית במרכז המיגרש. ובכל זאת שער המשווה הושג לאחר מבצע מלמיליאני טיפוסי, אם תרצו מבצע פרטי של בית"ר ירושלים. אורי הודיש אבי. דקה 67: מלמיליאן הגביה כדור עונשין נהדר לאחר הכשלה של תקווה ואבי כהן נגח נפלא לרשת. עכשיו כבר 1:1 ואפשר כבר להרים ראש.

עוד מבצע נהדר של ברייליובסקי שחלף בכדרור משחרר על פני ההגנה ורוני רוזנטל יכול היה להולל סנסציה, אך כדור הנגיחה הישר לידיו של השוער הצרפתי מרכיני התחיד את התוצאה בעינה. זה צריך להיות ה־2:1 המוחמץ והבלתי חוזר.

אלה אלופי אירופה?

מה מגנון של "נמס הדוק" אשר לראות גם בשבלוני ולמה הסריחון לאצטדיון ר"ג? יכולנו רק להזכר בקנאה במראות מוכרים שהיו של אותו משחק רק לפני שבוע מול בלגיה. הבדל של יום ולילה. בלגיה היתה תלכיד של ממש. מלוהב, טוחן ומבקיע, והצרפתים רק של של קבוצה התחלנו כבר לתמוה אם הביאו לנו את הנבחרת האולימפית של צרפת או רק חיקוי לא מוצלח!

בעייתה העיקרית בשלב זה של נבחרתנו נגעה במיוחד לאיש בין הקורות. אבי חדד "תפס אודיי" כל אימת שהוגבה כדור לעברו וכל בעיטה בסמוך העלתה את החשש לשיאים חדשים. יתכן שלבחור קשיים בראייה בלילה או שתם גילה יכולת שלומיאלית. יש לנו בעיה בהגנה ומיזרחי יצטרך לתת את הדעת על כך כדי למנוע נתינת הדיין. ואז יהיה כבר מאוחר מדי. לעומת זה סגל החוזר לחוטר.

השוער חדד הודף כדור הגבהה צרפתי (צילום: א. קנטר)

כדורגל בינארצי

ישראל	1 (0)
צרפת	1 (0)

● אבי כהן מבית"ר (67)
● יאניק סטופירה (59)
המבקיע: אורי מלמיליאן
שופט: אלאן גאן (אנגליה)
צופים: 9000
איצטדיון: רמת־גן

★ ישראל: חדד (פביאן) אבי כהן מבית"ר, ניר אלון, אבי כהן מגלאוזן, יגאל הלל; קלינגר, איזניר, מלמיליאן, ברייליובסקי; רוזנטל, תקוה (אייזנברג).

★ צרפת: מהטיני; אמורוס, בולי, להרדו, אייאס; פרננדז (ויספארד), פאסי, פולאן, טודה (פוראי) באלון (סטופירה), קנטונה.

דעה אישית | אהרן להב

התרנגול דידה

אני מציע למשווקי הכרטיסים של משחקי הנבחרת הלאומית לצאת במבצע של המחצית השניה. למה להוריד את קהל התובעים במחצית ראשונה משעממת, כאשר אפשר להציע להם לבוא ישר למחצית השניה ולהנות מקורטוב של כדורגל זו ולא גייה.

במשחק לפני שבוע נגד בלגיה סברנו, כי זאת תופעה חד פעמית. אולם אמש באיצטדיון הרמת־גני שוב חזרה התמונה על עצמה. מחצית ראשונה עלובה, כדורגל שכונתי, לא רק של הנבחרת הישראלית, אליה הורגלנו, אלא גם של נבחרת הטריקולור הצרפתית. התרנגול הצרפתי דידה על רגליו, רחוק מלהזכיר את אלופת אירופה.

אם אפשר לדבר על ניצוצות יפים של כדורגל, הרי שהם היו שייכים לחלוצי הנבחרת הישראלית, למרות שאת הכדור הידבו להגיע דווקא הצרפתים. אלא שהם הסתבכו במסירות רוחב וכשלו לפני רחבת ה־16 של ישראל. הקו האחורי שלנו למד מהר להסתדר עם האורחים.

לנו משמשים המשחקים נגד הגדולות של אירופה כמבחן לקראת אוקיאניה. אם אפשר היה לטעון שהנבחרת הבלגית היתה חזקה, הרי שבאוסטרליה נפגוש נבחרת הרבה יותר נוקשה ונחושה להבקיע מאשר צרפת הגדולה כפי שהצטיירה אמש. הצרפתים היו יריב שקול ולעתים אף למטה מזה. לא מדריקים, חסרי בעיטות מסיימות ובלי ברק. הצרה היא, כי גם אצלנו אין תנועת בעיטה לשער. רוב המקרים המסעירים לפני השער הצרפתי באו ממצבים נייחים של בעיטות עונשין וקרנות, שאחת הפכה לשער שויון. ברבע השעה האחרונה ירדו הישראלים בכושרם הגופני ויוזלו לשריקת הסיום.

לנבחרת צפויים עוד שלושה משחקים, קשים מקודמיהם, בסדר עולה של רומניה, פולין ואנגליה. ההגנה מול המשחק הגרוע של הצרפתים לא תספיק נגד רמת הנבחרות הבאות.

יצחק שתיר

לצרפתים יש בעיה אך אנו נשארנו עם שלנו

במסיבת העיתונאים שקיים הנרי מישל מאמן נבחרת צרפת בכדורגל, ביום א' השבוע שאלתי אותו ביטר הוא רואה את העובדה שנבחרת צרפת, אלופת אירופה, לא תהיה באליפות אירופה הקרובה בגרמניה. לאחר שראיתי אמש את המשחק הבינלאומי בין ישראל לצרפת, ברורה לי הסיבה.

שאלה נוספת עליה נתבקש המאמן הצרפתי להשיב היתה, עם איזה נבחרות באירופה הוא היה מדרג את הנבחרת שלנו. בדיפלומטיות מרובה הוא התחמק מלתת תשובה. לאחר המשחק אמש צריך הנרי מישל להיות מוטרד לא במעט. אולם, מאחר והוא הצהיר כי נבחרתו עוברת חילוף משמרות המגיעה במגמה היא אליפות העולם באיטליה בשנת 1990, הרי זמנו בידו.

העובדה שנבחרת ישראל סיימה בתיקו ואף לא היתה רחוקה מניצחון, תרשם ברקורד שלנו כהישג. אבל בניגוד לצרפתים, שלרשותם שנתיים ימים, לנבחרת ישראל ולמיליינקו מיזרחי יש בקושי חודש ימים.

זהו חודש ימים לא קל לא לנבחרת ולא לחובבי הכדורגל. 9000 חובבי הכדורגל שטרחו ובאו לאיצטדיון בר"ג ראו נבחרת לא טובה, שנתגלתה מהבדיקה הדיפעמית של צמד שחקני בית"ר ירושלים, מלמיליאן את כהן, עלימבת לרעת שהיעד: כרטיס כניסה לאולימפיאדה לא יושג באופן בו שיחקה אמש הנבחרת.

מול "הקנגורו" האוסטרלי לא תספיק "הצפרדע" שהאכילו שחקנינו את הצרפתים.

רק ירושלים | אלי גרונר

פייגנבוים: אנו מביאים יותר קהל מאשר הפועל תל־אביב

שבוע טוב היה לפועלים מהבירה. הכדורסלנים הוסיפו עוד ניצחון בהכה ואילו הכדורגלנים הפתיעו את הגליל. רשות הדיבור למאמנים.

שייע פייגנבוים יכול היה להמתיק כשהגיע לקבוצה במקום האחרון בליגה הארצית עם נקודה משמה משחקים. מאזנו מאז: שלושים ניצחונות, תשעה תיקו, וחמישה הפסדים. מאזן נדיר.

לשייע יש לספר על מה שכעבר להישגים כנקודות. שייע על הישגי שייע: "סיגנון – רק מבט על טור שערי הזכות שלנו יסביר הכל. אנו משחקים התקפי עם חמישה שחקנים התקפיים. זאת למרות העובדה שלאחרונה אני מקפיד על יתר אחריות במקום התיחון לעלות כולם למעלה. התוצאות של 2:3 יביאו אותי להתקפי לב, אני בעדיף 0:1 קטן. קהל – אנו מביאים יותר קהל מהפועל ת"א. בכשחק אמצע שבוע (טבריה) באו 3000 ואני מבטיח לך שנגד חיפה יגיעו 6000. שחקנים – אני מוציא את המקסימום מכל שחקן. מלבד 6 שחקנים שמעמדם בטוח, יש מלחמה על שאר המקומות, וכשחקן חושב שמקומו מובטח הוא מתיישב על הספסל כדי להבין שהוא במלחמה זאת, כשהוא עולה למגרש, הוא שורף אותו. שימו לב למבקיעי השערים במשחקים האחרונים אילו הם שחקנים שלא היו צריכים לשחק או כחליפים: ששון מול טבריה, יחזקאלי מול טבריה והכה ושכטר מול יפו. שקט – כאחד שיחזק בקבוצה: יש כאן שקט שלא היה עשרות שנים בקבוצה אם בכלל. שקט באימונים שקט בהנהלה שקט בכספים ושקט מסביב. ספסל – בניגוד לפירסומים ולעובדה שיכולתי להשאיר הרכב מנצח, הספסל משחק הרבה והעולים מקבלים יחס מצוין. צעירים "בלי הרבה רעש ובלי להותר על הישגים בניתי סגל שיחזיק אותם עוד הרבה שנים: יחזקאלי, אסיאג, ועקנין, בחילה ושוסטר".

לא במקרה מנצחים כאן בירושלים, גם בית"ר נתגיה לקחת את אחותה מת"א את לזר ואת כל הליגה ב־15 הפרש. מכאן לשמוה ריגר, מי שהעלה את הכדורסלנים ללאומית כמעט הדריך אותם ועכשיו נקרא להציל אותם מהרפת כהנא. ריגר: "שנה שעברה היתה קבוצה בלי שחקנים, השנה יש שחקנים בלי קבוצה. המטרה כאן היא לגבש קבוצה וקודם כל להישאר בליגה בלי להסתבך על פלייאוף. איננו צריכים להתענין באף אחד ולהתנו אם ננצח בבית את החיפאיות את רמלה והחשוב מכל את בית"ר ת"א, ניצחונות שלפי חומר השחקנים צריך להשיג, נשאר בליגה ללא קשר לתוצאות אחרות".

"יש מאמן שמאמין בחמישיה כמעט קבועה, קליין כך הרגיל את הקהל הישראלי. יש שמאמין בששה, וכל פרק זמן מסוים עורך חילוף. אני מאמין במשחק מי שלא טוב יוצא בלי קשר לשמו. ההתחלופה הרבה מביאה ליותר אחריות מצד השחקנים, ולסגל הטוב על המגרש, בביחוד כשיש ספסל טוב כמו להפועל עם אטלס, בן ארי, מילר סלימי ועוד. יש עוד בעיות שצריך ללבן ואז נרוץ קדימה, כמו העובדה שבראון, שקלע מול הגליל חמש משמונה עשרה, מקבל כדורים ואילו הריסון שקלע שמונה מאחד עשר לא מקבל הספקה. אבל הקבוצה תתגבש ותשאר בליגה".

בוטנים: הסיבה לאי הכללתו של ועקנין בשבת במשחקה של הפועל ירושלים בהכה היתה בין השאר כאקטית אך עכשיו הוא פצוע ויעדר השבת. אותה(ציון) מחלים אך עדיין אינו כשיר. גוכוד עלול לאבד מקומו למרות השערים הרבים שכבש, אך לדברי שייע ההרכב נקבע דקה לפני המשחק. בלמה מן העונה שעברה, אריה שפירא, חזר להתאמן בקבוצה. יש שטוענים למקרה של פציעות, שייע מעוניין לראות תחרות על ההרכב, אך נראה שבהפועל מתכוננים לעונה הבאה ולמקרה שבית"ר לא תוותר על משה בן הרוש. והאחרון מעוניין להשאר בקבוצה ולטענת הירוד נבטחה לו בתחילת העונה הבטחה בנוכחות 2 עדים שבן הרוש מושאל לשנתיים, בית"ר שסרבלת ההודקנות של חגן אולאי אינה מתכוננת לוותר ונראה שתהיה הקיץ מלחמה בבירה.

מוקד ההתענינות באנגליה במאבקים בליגות הנמוכות

גון האמפרי, הלוצה של צ'רלטון, מנסה לחדור את הגנת ליברפול, במשחק הליגה בשבת, בו ניצחה ליברפול בשיעור 0:2 והגדילה את יתרונה בטבלה

מאת שמואל טל

הכתרתה הצפויה של ליברפול כאלופת אנגליה, הוציאה את העוקץ ממאבקי הליגה הראשונה, זמן רב לפני סיומה. חובבי הכדורגל באי הבריטי עסוקים יותר בשאלה, מי תצליח לקטוע את שרשרת הישגים של הנובי ראלבליס ומי תוכתר כסגנית האלופה.

אבל בשעה שבליגה הבכירה נפלה כבר כמעט מסית ההכרעה (מי יעצור את ליברפול ?), מתנהלים מאבקים צמודים ומרתקים על כרטיסי העליה בשלושת הליגות האחרות.

מבט על המוליכות בשלוש ליגות אלה מצביע על עובדה מעניינת. כל השלוש הן קבוצות בעלות עבר מפואר בכדורגל האנגלי והאירופי, המנסות לחזור אל המקום. את הליגה השניה מוליכה אסטון־וילה, אלופת אירופה בתחילת העשור. הראשונה בליגה השלישית היא סנדרלנד (והכרים ?) ומוליכי הליגה הרביעית הם ה"זאבים" מוולברהמפטון, קבוצה ששהתה זמן רב בצמרת הכדורגל הבריטי.

עד לסיום העונה צפויים עוד מהפכים רבים בשלוש הליגות. בליגה השניה, למשל, רודפות לא פחות משש קבוצות אחרי ה"וילה" כשגם בועקבות נוספות סרם אבדו את המילה האחרונה. המאיימת העיקרית על אסטון־וילה היא קריסטל־פאלס, בעלת ההתקפה המצויינת, שהבקיעה עד כה 62 שערים ב־28 משחקים. רק צעירי מנצ'סטר סיטי (שעדיין אינם בשלים לעליה), בניהולו של מאל מאקין, התקרבו אליהם במאזן שערי הזכות (57).

עוד בתמונה נמצאות מידלזברו, בלקבורן, בירמינגהאם וברדפורד סיטי, שהובילה בפרק זמן מסויים את הטבלה, אך נחלשה ונסוגה. לספר ווסט־ברומיץ', בעלות העבר העשיר בליגה הראשונה, משתרכות להן בתחתית. כמו כן גם להדרמינגהאם, סטוק סיטי וליידס אין סיכויים להשתלב השנה בתמונת הצמרת.

שייקספיר מצטיין בליגה השלישית

דניס סמית, מנהלה של סנדרלנד, עושה עבודה טובה בקבוצתו. וגיכיה מוליכים את טבלת הליגה השלישית לאורך תקופה ארוכה, מה שמוכיח על יציבות וספסל טוב. יריבתה העיקרית היא נוטס־קאונטי, אף היא בעלת עבר מהליגה הראשונה, שבעזרת גוי בירטלס הוותיק, שחצה את הכביש מה"פורסט", ואנדי גריי, שהגיע מאסטון וילה, נושאים בעיקר המעמסה.

גם לוולסאל, בשורותיה מופיעים שייקספיר (קרייג) ודיויד קליי, במצב טוב. ברייטון, שהופיעה לפני ארבע שנים בגמר הגביע ואחר כך נשרה, מתקרבת לחלק העליון של הטבלה, אך רחוקה לפי שעה מאד מסנדרלנד.

ה"זאבים" משחזרים את העבר המפואר

זוכרים את קבוצת הפאר של הוולבס ? ובכן הקבוצה עברה משברים קשים, שרוקו אותה עד לליגה הרביעית האחרונה. השנה עושה מנהלה גראהם טרנר מאמצים לבנות קבוצה חדשה, שתוכל להחזיר העטרה ליושנה. לפי שעה הדבר עולה בידו וה"זאבים" מוליכים את הטבלה בבטחה.

מאיימות על שליטתה, בעיקר ליימון אוריינט, קולצסטר, טורקיי וקארדיף הולשית. אסא הארפורד, מנהלה של סטוקפורט, אינו מלקק דבש עם ונתיכה.

בתחתית נגזר ככל הנראה גורלה של ניופורט להפרד מהליגה המקצוענית. אליה יצטרפו רוצדייל, סטוקפורט או קארלייל.

לפרעה בר־ניר וב"ב
המנגים האבלים על מותו ללא עת של
יזהר (זוריק) ז"ל
אהרן להב, ברוך שיינברג

קורנליוס יבלה עד יום ראשון

מאת משה כהן

גרג קורנליוס ממשיך להעדר מאימוני מכבי ת"א. ראשי הקבוצה החליטו להשעותו מפעילות עד להעמדתו בפני ועדת משמעת פנימית ביום ראשון.

קורנליוס הודיע בעת אימון הקבוצה ביום ראשון בהלוכות עם שוקה הצעיר של מכבי, איציק כהן, ראשי מכבי החליטו לא לעבור לסדר היום על התקרית וביום ראשון הם יעמידו אותו בפני ועדת המשמעת. בינתיים, הוא ממשיך להעדר מהאימונים.

ויינקרנץ לא שוחרר

מאמן הפועל ת"א, משה ויינקרנץ לא יסע ביום שישי ליוגוסלאוויה, כדי לחזות במשחקה של ציבונה זאגרב מול זארא. ויינקרנץ הנמצא בשירות מילואים לא הצליח להשיג שחרור מקודם הוא מאלץ להפסיד דף את מיום לאחרים כדי לקבל מידע על להקתו של דראזן פטרוביץ' ה"איום".

ההכרעה נדחתה

בית הדין העליון של איגוד הכדורסל דחה אתמול את הקלטתו בעניין תביעתה הכספית של מכבי ת"א מיריבתה העירונית. דייני בית־הדין מסרו, כי רק ביום שישי הם יצמרו את החלטתם.

● השייטים ניר ורן קנטל מדורגים במקום הראשון באליפות העולם לנוער במפרשיות מדגם 420 הנערכת באוסטרליה. הישראלים סיימו שמונה בנוך עקרות השיוטים וסיכויים לזכות בתואר רבים.

★ ארכאל רבשה מסכים ס"ט מהליגה השניה את המגן לי דיקסון תמורת 400 אלף לישט.

★ נבחרת הונגריה בכדורגל ניצחה בצרפת את קבוצת מונפלייה 0:1 משער של קובאץ' (67).

★ ערעורו של מגן ק.פ.ר. טריק דניס, נידחה המגן הושעה ל־25 יום, לאחר שהורחק 11 פעם בקריירה כלל.

מפעל הפיס מודיע
בהגרלת רב פיס מס' 4
שתיערך ביום ה' ט' בשבט תשמ"ח 28.1.88
יועלו בגורל:
קוטג' מס' צ/1—4/4 גוש 10620 חלקה 118
קיסריה וילג' שנבנה ע"י דניה סיבוס,
חברה לבניה בע"מ, חברת בת של
אפריקה ישראל להשקעות בע"מ.
מכונית וולוו 340 בז' מיטל מס. שילדה
317952

עיריית טבריה
משרד מהנדס העיר
טלפונים: 91911־2־3־4
ת.ד. 508
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת.
[illegible]

חדשות של שבת
■ צל על מערכת המשפט; חיי היומיום של המזכיר הנאשם, אברהם פלאי ■ אביגדור פלדמן: שחיתות של שופטים ■ יענקל'ה "יושבליס": מחומה קטנה על־יד הבית באבר־טור ■ אלכס פישמן עם מפקד גבעתי ■ טדי פרויס ■ אילן כפיר עם אברשה טמיר ■ שאול אברון: חנוך לוין ממשיך לברוח ■ דודו גבע, עמוד 49 ■ דן בן אמוץ: סיפורה של שקית תה ■ יוסי חימן: המלחמה על פונדק הנמרים ■ מאיר ויזלטיר ■ דורון רוזנבלום: שהרי אלמלא היינו מה־שאנו – היינו יורים ישר בראש ■ עמיקם רוסמן ■ עדנה עברון עם סאנה חסן ■ שרית ישי־לוי על דיוויד לואיס ■ מאיר שניצר מציג: כוכבי שנות התשעים ■ ישראל אהרוני מבשל ממולאים ■ חשבון: שמואל נחושתן, יצחק טישלר, שלמה מעוז, זאב חספר

מעריב–עכשיו
קרא מחר במעריב יום ו':
מעריב – שבשבוע:
מהומות 88: עזה. תחילה אבנים, בסוף אש ודם – עמוס לבב, עמנואל רוזן, טל בשן, אבינועם בר־יוסף ● יהורם גאון, כבר לא ילד – אודית הראל ● דבורה בראון, מלכה בארמון שוהר – בילי מוסקונה־לרמן ● ורדה איתי, סוף השיר – תלמה אדמון
מעריב שבת:
ערבים ויהודים בירושלים – אריה בנדר ● עצים נוטרו בכפר עציון – אהרון דולב ● מהומה בתורת – מנחם רהט ● שליחים מתחרים יוצאים מקרית הממשלה – יוסף חריף ● ח"כ דראושה – דיוקן – אברהם תירוש
מעריב כלכלה:
השוק האפור – מה זה? – יואב יצחק
מעריב–קריה:
המקצוע: מדריך סקי – אביבה מן
מעריב–בלוי:
הוליבוד, כוכב צדק שני סרטים הורשים "השוד" ו"שאלה של שפיות" מצ'ביס את בית המשפט במוקדי העלילה – עידית שמגר
מעריב סבונה:
אין ספרות מקובחות – שולמית הראבן
אבי רז – אומרים השבוע ● עמוס לבב – לשון הרע ● יהונתן גפן ● סמני נפש

יהורם גאון

דבורה בראון

ח"כ דראושה
מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך